

DE NIMF



TOONEEL
BIBLIOTHEEK
ONDER LEIDING VAN L. SIMONS



UITGEGEVEN DOOR
DE MAATSCHAPPIJ VOOR GOEDE EN
GOEDKOOPE LECTUUR AMSTERDAM



JOSINE A. SIMONS-MEES

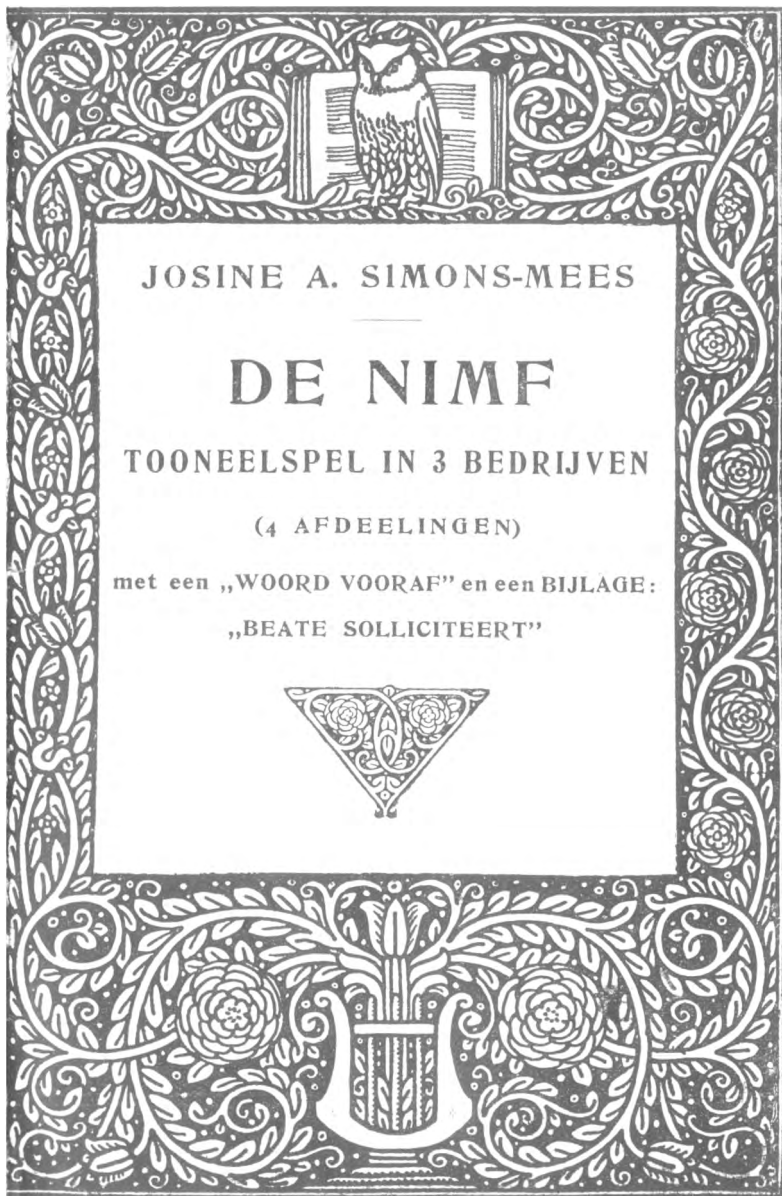
DE NIMF

TOONEELSPEL IN 3 BEDRIJVEN

(4 AFDEELINGEN)

met een „WOORD VOORAF” en een BIJLAGE:

„BEATE SOLLICITEERT”



**VAN DEZE SCHRIJFSTER ZIJN BIJ ONS
VERSCHENEN:**

TOONEELSPELEN, 2 bundels.

1e Bundel. [Twee Levenskringen. — Van
Hoogten en Vlakten. — Zijn Even-
beeld].

2e Bundel. [Een Moeder. — Sint Elisa-
beth. — Kasbloem.]

Prijs p. bundel: Ingen. *f* 1.25, keurband *f* 1.90.

De Veroveraar (2e druk; 7e—9e duizend).

Atie's Huwelijk (2e druk; 6e—8e „).

Een Paladijn (1e druk; 1e—6e „).

Prijs p. stuk: Ing. *f* 0.20; carton *f* 0.30; linnen *f* 0.40;

Veroveraaren Atie's Huwelijk, samen
in één keurband *f* 1.—.

Voor het Diner.

Zijn Evenbeeld (2e druk).

Eene Moeder (2e druk).

St. Elisabeth (2e druk).

Van Hoogten en Vlakten (2e druk).

Prijs p. stuk: Ingen. *f* 0.25; linnen *f* 0.40.

„WOORD VOORAF”

„Ge moet beginnen met vertrouwen te stellen in den auteur, en hem pas aanklampen met uw bezwaren, nadat ge zeker zijt hem goed begrepen te hebben. Stel hem dan iedere opmerking, die in u opkomt en onderzoek zorgvuldig, niet alleen of hij die niet al inderdaad beantwoord heeft, maar ook wat hij er op zou kunnen antwoorden.”

EMILE FAGUET: *l'Art de Lire*.

Aan Lezeressen en Lezers.

Elk werk heeft zijn eigen sfeer, en is dáárin alleen te genieten en te waardeeren. Wie, als lezer, toeschouwer, beoordeelaar, niet in die sfeer is opgenomen, mist de voeling met het werk en komt onvermijdelijk tot een valschen indruk.

Zoo ook heeft ieder mensch zijn eigen aard, die door opvoeding, omgeving, levensbeschouwing, ervaring en lectuur verder bepaald worden; en daarmee z'n voorkeur en antipathie, z'n aanpassingsvermogen en z'n stokpaardjes. Zoo min aan woorden als daden hechten we allen een zelfde beteekenis of beoordeelen ze op dezelfde wijs. En vanzelfsprekend zullen dus ook onze indrukken en meeningen, die door dit alles beheerscht worden, sterk persoonlijk en afwisselend blijven.

Een auteur en vooral een tooneelschrijver nu, kan de

personen en toestanden die hij teekenen wil, niet alleen zien voor zichzelf, maar hij moet z'n eigen kijk ook zichtbaar en aannemelijk maken voor z'n lezer en toeschouwer en dus allerlei teekenende omstandigheden: trekjes, effecten en daden trachten te vinden, die de menschen en het geval voor hen duidelijk maken. Dien toeschouwer en lezer kent hij echter niet; hij kan ze niet kennen en hij moet zich dus 'n denkbeeldig „normaal-” of ideaal publiek voorstellen en daarbij zekere inzichten, bevattelijkheid en gevoeligheid veronderstellen. Hij moet rekenen op diens gewilligheid in het zien met zijn oogen. Gedraagt de toeschouwer zich anders, dan wordt het beoogde effect niet bereikt en ontstaat er 'n geheel verkeerde indruk.

* * *

Laat ik dit geval eens even verduidelijken met behulp van een geheel ondergeschikt detail uit het hier volgende stuk: de intrede van Beate de Pretere in het huis van de familie Terveer. Men heeft daarover geroepen als iets heel ongewoons. T'ackoord, zooals de Vlamen zeggen. Als het niet ongewoon was, zou het ook geen waarde of beteekenis hebben gehad voor mijn karakteriseering van Beate zelf en van de ouders van Henri. Dan had ik Beate, of *met* een getuigschrift in functie laten komen, of de heele historie van haar vroegeren dienst bij baron Van Haer, haar flirtation met diens zoon en haar eigen verdraaiing van de waarheid, eenvoudig hebben weggelaten. Nu gebruikte ik dit motiefje met 'n speciale bedoeling, na mezelf het tooneeltje te hebben voorgesteld en 't aanvankelijk zelfs te hebben geschreven *). Ik had eerst m'n stuk ermêe willen laten beginnen, maar heb het ten slotte achterwege moeten laten, omdat het geval anders nòg langer zou zijn uitgesponnen en ik trouwens meende dat mijn „normaal-toeschouwer en lezer” wel het hunne er uit zouden halen,

*) Zie de Bijlage.

als ik het bedrijf gaf zooals ik deed; en tot zichzelf zouden zeggen: „dit is iets ongewoons; daar heeft de auteur dus zeker iets mee bedoeld, laat me eens nagaan wat het is.”

Maar als nu die lezer of toeschouwer ongeneigd, of te nuchter is om „mee te gaan” met den auteur, dan beginnen ze dadelijk met tegen te spartelen en zeggen: „dat is te gek,” of: zoo zou *ik* er nooit ingelooopen zijn, dus — zoo loopt *men* er niet in” . . . en ons effect wordt niet bereikt.

Zoomin als 'n dokter met z'n suggestieve werking iets uitricht op 'n patiënt met 'n anti-suggestieve geestesgesteldheid.

En als nu zij voor wie we niet. . . . schrijven— want dat doen we toch voor onszelf alleen, omdat we 't niet laten kunnen — maar voor wie we doen spelen en uitgeven, maar zèlf komen zien en lezen gaan, en dat willen doen in willige ontvankelijkheid voor de suggestie van mijn werk, en maar willen letten op het eenige waarom het mij te doen is: menschen te teekenen zooals ik ze zie en in hun onderlinge verhoudingen, die in dit leven zoo vaak een treurspel toonen onder het spel van dwaasheid en eerzucht van anderen, — dan ben ik volkomen tevreden.

Aan mijn vertolkers mijn hartelijken dank voor hun prettige samenwerking bij het instudeeren, en voor het talent waarmee mijn figuren door hen zijn uitgebeeld.

JOSINE A. SIMONS-MEES.

Den Haag, Nov. 1913.

PERSONEN.

Mijnheer TERVEER de Heer Hunsche.
Mevrouw TERVEER Mevr. v. Eysden—Vink.
HENRI TERVEER, hun zoon .. de Heer v. d. Lugt Meltser.
FRANK TERVEER, hun neef .. „ „ Vervoorn.
BEATE DE PRETERE Mej. Else Mauhs.
LOTTE TERVEER, Henri's
 vrouw Mevr. Tartaud—Klein.
FREULE VAN LISSE, ... Mej. Ligthart.
Mevrouw HOEKSTRA Mevr. Coelingh-Vorderman
Juffrouw HARTE Mevr. Poolman—Huysers.
Mijnh. VAN MANEN, journalist de Heer van Hees.
Mevr. VAN MANEN Mevr. Vervoorn.
Mijnheer DE BRUIN, recensent de Heer Poolman Jr.
1ste HEER.
2de HEER.
'n DAME.
'n OUDERE DAME.
DIENSTBODEN bij Mevrouw Terveer en bij Lotte.

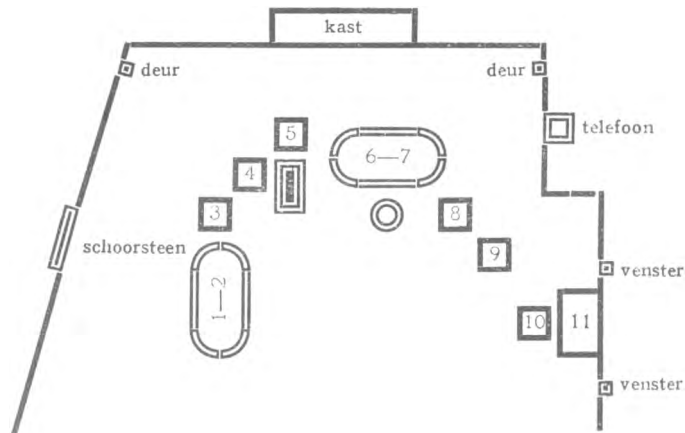
Voor het eerst gespeeld te Rotterdam 4 November 1913,
door het Rotterdamsch Tooneelgezelschap.

In den tekst zijn bij het spelen aangebrachte coupures
ingesloten door []

1ste Bedrijf: ten huize van den Heer Terveer.
2e en 3e Bedrijf: ten huize van Henri Terveer.
Tusschen 1e en 2e Bedrijf liggen 14 dagen; tusschen 2e
Bedrijf en 1e afd. van het 3e bedrijf ruim een week; tus-
schen 3¹ en 3² eenige maanden.

Dit stuk moet in het geheel gespeeld worden vlug en
luchtig; de „typen” vooral niet gechargeerd; het geheel
in den stijl der *haute comédie*.

EERSTE BEDRIJF.



1—2 en 6—7 canapé's; 3-5, 8-10 stoelen; 11 piano.
 Vóór 5 staat een langere tafel.
 Vóór 6—7 een theetafel.

Het Eerste bedrijf in het salon van den heer en mevrouw Terveer.

Rijk modieus, ietwat pretentieus gemeubeld vertrek, met poging tot 't Fransche artistieke in de mode van het begin der eeuw; in Franschen stijl, lichte kleuren, veel draperieën; veel ornamenten; eenige schilderijen van tweederangs Holl. impressionisten; lampen met groote lampenkappen

in empire-stijl. De kamer is betimmerd en bedoeft. Op een ezel een groot portret van Henri. Rechts een vierkante vensteruitbouw; tusschen de beide vensters een vleugelpiano. Voorts twee canapé's en verdere leunstoelen en gemakstoelen, een tafel en een theetafel als aangegeven op vorenstaande teekening.

Bij het opgaan der gordijn zit Mevr. Terveer op 6, Beate op 5.

Mevr. Terveer is een dame van even over de 50; volkomen grijs haar, maar jong gezicht, een fijn toegespitste neus en dunne lippen; een uitdrukking van niet geringe zelfingenomenheid op haar gezicht en in heel haar wezen. Beate is ongeveer 25, doch ziet er jong uit, slank en tener, het uiterlijk van een primitieve Italiaansche madonna (genre Botticelli). Geeft den indruk van echten, naieven eenvoud. Heeft een melodius, zangerig sopraangeluid, spreekt licht en vlug. Haar: in het midden gescheiden, van achter in wrong. Draagt een zeer eenvoudig empiretoiletje, lichte kleur.)

Mevrouw TERVEER (op een portret wijzend in album). Kun je zien wie dat is?

BEATE (wacht even). Mijnheer Henri, niet? Wat 'n intelligente oogen!

Mevrouw TERVEER (knikkend). Hij was ook 'n buitengewoon intelligent kind.

BEATE. Wat lijkt hij op U!

Mevrouw TERVEER (welgevallig). Dat wordt meer gezegd....

BEATE. Dáár ziet U er net op uit als z'n zuster.

Mevrouw TERVEER (glimlachend). We schelen ook maar 22 jaar.

BEATE (met een kleine uitbarsting van haast kinderlijke verrukking). Wat moet 't héérlijk voor U zijn om zoo'n beroemden zoon te hebben!

Mevrouw TERVEER (geleid glimlachend). Nu, eigenlijk beroemd moet hij toch nog worden.

BEATE (a. v.). O, hij zal 't zéker worden! ('n korte pauze; zij werkt ijverig door aan de kanten jabot). Zoo merkwaardig, dat beroemde mannen 't geniale altijd van hun moeder hebben: Goethe, Heine, Beethoven..... allemaal!

Mevrouw TERVEER (knikt toestemmend). Ja, m'n beste man (altijd als zij dit zegt, is haar toon heel licht neerbuigend,

ietwat medelijdend sarcastisch) is in 't minst niet muzikaal. En ik heb ook alles gedaan om van jongs-af Henri's gehoor en fantasie te ontwikkelen.

BEATE. En wat 'n geluk voor Lott.... *(zich verbeterend)* voor uw schoondochter, meen ik!

Mevrouw TERVEER. Zeg gerust Lotte, kind.

BEATE. Hadden ze elkaar al lang gekend?

Mevrouw TERVEER. Van school af. Toen liep hij haar al na. Ze was 'n beelderig meisje. *(met 'n lichte zucht)* En dat is toen zoo gebleven. 't Was veel beter geweest, als hij later getrouwd was.... 'n Kunstenaar moet zich niet te vroeg binden. En hij had kunnen krijgen wie hij wilde.

BEATE *(met allerliefst enthousiasme)*. Ik vind anders.... mevrouw Lotte zoo bijzonder sympathiek! Zooals ze opgaat in haar huishouden en haar kinderen, die schatjes! *(Mevrouw Terveer knikt glimlachend, terwijl ze Beate veelbeteekenend aanziet)*, *(aarzelend, lief-verlegen)*. Ik heb toch niets verkeerd gezegd? U ziet me zoo....

Mevrouw TERVEER. Welnee, liefje. Je hebt héél goed opgemerkt.

BEATE *(zacht, met verbijsterde oogen)*. Ik begrijp u niet.... Lotte lijkt mij het ideaal van 'n Hollandsch huismoedertje, zoo zacht en bescheiden. Ik vond haar zoo allerliefst verleden op concert, toen na afloop allerlei menschen mijnheer Henri aan kwamen spreken en zij stilletjes wegsloop. Ik ben zeker dat ik niet zoo bescheiden zou zijn geweest. Ik had het heerlijk gevonden m'n man zoo gefêteerd te zien! Terwijl die lieve Lotte, ze verlangde zoo naar huis, zei ze me, omdat Jantje wat hoestte. Ze is 't liefst, geloof ik, maar stil bij haar kinderen.

Mevrouw TERVEER *(nu bijna heftig)*. Dàt is 't juist. De vrouw van 'n kunstenaar moet zich niet zoo achteraf houden. Ze had toen veel beter gedaan met te blijven.

BEATE *(verschrikt)*. O, maar zoo bedoelde ik 't niet. U moet niet denken dat ik.... Ik zei 't alleen om haar te prijzen.... *(met vuur)*. Ik hòu zooveel van uw schoondochter!

Mevrouw TERVEER. Dat weet ik, lieverd; — ik trouwens ook. — Je hebt me alleen — volmaakt onbewust — opnieuw versterkt in m'n oordeel over haar. Lotte is geen vrouw voor een artiest.

BEATE. Geloof u heusch? — Maar 't is ook héél moeilijk om dat te wezen. (*staat nu op en houdt mevrouw de kanten jabot voor*). Hij is af, mevrouwtje; nu kunt u hem aandoen. Mag ik u even helpen? (*achter 6*), zij hecht nu de jabot op mevrouw's taille).

Mevrouw TERVEER. Hoe handig gedaan! Wat heb je 'n smaak, kindje! Dat is je Belgische aard.

BEATE (*loopt om de tafel voor mevrouw, rechts*). 't Staat u zoo goed! (*glimlachend*). Zoo'n air de française als u toch hebt. Net 'n 18e eeuwse marquise met dat schoone, witte haar. U moest 't alleen iets hooger dragen. Mag ik u morgen eens kappen?

Mevrouw TERVEER. Graag, liefje. (*legt nu haar boek neer en vat een van Beate's handen; Beate zit op 7*). Als ik nu toch bedenk, dat ik er eerst werkelijk tegen opzag om je bij ons te nemen! En nu, — ik zou je niet meer kunnen missen.

BEATE. Maar 't is heel natuurlijk, dat u angstig was. U kende me immers niet. (*droevig*) En ik kon u niet eens goeie recommandaties geven.

Mevrouw TERVEER. Die waren ook volmaakt overbodig. Ik heb nogal menschenkennis, kindje. En zoodra ik je gezien had — die oprechte, onschuldige oogen van je, toen kende ik je heele karakter.

BEATE (*met 'n lieven glimlach*). Wat ben ik die menschenkennis van u dankbaar!

Mevrouw TERVEER. Ik ben dankbaar, dat je naar me toe bent gekomen, zoo dadelijk na m'n advertentie.

BEATE. Ik had zooveel van u gehoord! En u ook 'n paar maal gezien, op concert. En toen voelde ik dadelijk: bij diè mevrouw zou ik een tehuis kunnen vinden. En dat is ook uitgekomen. Als ik daar m'n vroegere betrekkingen bij vergelijk en vooral m'n laatste, bij baron....

Mevrouw TERVEER (*haar in de rede vallend en zachtjes op haar hand kloppend*). Niet meer aan denken, hoor. Dat is nu gelukkig voorbij (*de telefoonbel gaat*). Wacht, de telefoon.... wil je even? (*Beate staat haastig op en gaat naar telefoon, rechts; men hoort duidelijk haar stem*).

BEATE. Allo!.... O, bent u 't? Zal ik mevrouw even roepen?

MEVROUW (*tot Beate, luid*). Henri?

BEATE (*tot mevrouw*). Ja, blijft u maar.... Och, hoe jammer! Wat moet u dat hinderen bij uw werk!.... Kunt u niet?.... O! ja, dat begrijp ik.... Wat zegt u? De kinderjuffrouw ziek? Wat spijt me dat!

Mevrouw TERVEER (*voor zich*). Hè, hoe naar!

BEATE. Pardon, ik versta u niet. O, dank u, de madonna della Robbia maakt 't uitstekend, maar u mag haar niet bespotten. (*mevrouw schudt glimlachend het hoofd*) ja, ja, dat doet u wel 'n weinig. Maakt mevrouw het goed? Gelukkig.

MEVROUW (*haastig*). Zeg, dat ik hoop, dat-ie vanmiddag nog komt.

BEATE. Mevrouw hoopt, dat u vanmiddag nog komen zult. Pardon? Zeker, ik hoop 't ook.... Nee, de bloemen zijn nog niet gekomen.... Dag meneer Terveer, tot straks.

Mevrouw TERVEER (*intusschen opgestaan, gaat nu naar deur rechts*). Wacht, ik wou ook even....

BEATE. Bent u daar nog?.... (*komt nu binnen*). Nee, meneer is al heen.

MEVROUW (*zuchtend*). Hè, hoe vreeselijk van die juffrouw. Wat scheelt haar? (*zet zich op 7*).

BEATE. De dokter weet 't nog niet, ze heeft harde koorts.

Mevrouw TERVEER. Hij is zelf toch wel goed?

BEATE (*gaat weer zitten op 5*). Ja, alleen erg moe, doordat de baby zoo lastig is, vooral 's nachts. En dat maakt dat meneer overdag niet kan werken.

Mevrouw TERVEER. Slaapt hij dan niet op een andere kamer? Daar moest Lotte toch aan denken.

BEATE. Ja, op de logeerkamer, maar dáár zelfs kan meneer 't schreeuwen soms nog hooren.

Mevrouw TERVEER. 't Zou misschien het beste zijn, als hij 'n paar weken de stad uitging, tot het stakkertje rustiger is. Of dat Lotte zoolang 'n hulp ziet te krijgen, 'n andere juffrouw. *(Men kan zien, dat Beate plotseling iets invalt; zij maakt 'n beweging om te spreken, maar bedenkt zich dan en zwijgt, de oogen neergeslagen. Er wordt geklopt).*

Mevrouw TERVEER. Binnen. *(Dienstbode komt van links binnen, met 'n mand bloemen en 'n bouquet groote witte lelies. Beate gaat naar haar toe en neemt ze van haar aan).*

BEATE *(gaat er mee naar mevrouw)*. O, die zullen zeker van mijnheer Henri zijn; hij vroeg of ze nog niet gekomen waren.

Mevrouw TERVEER. Die lieve jongen! Altijd vol attenties. Wat zijn ze mooi! En kijk die prachtige lelies eens! *(leest van 't kaartje, dat er afhangt)* Die zijn voor jou, voor de madonna della Robbia — net iets voor hem, zoo'n grapje.

BEATE. Hoe allerliefst van mijnheer Henri. Hij moet zeker toevallig gehoord hebben, dat ik zoo van lelies houd.

Mevrouw TERVEER *(glimlachend)*. Ze passen ook bij je. *(Beate zet mand op tafeltje tusschen 4 en 6 en de lelies in een vaas op piano tusschen raampenanten rechts; korte pauze)* Hè, als hij z'n nieuwe opera maar kon opgevoerd krijgen.

BEATE. O, dat zal zeker gebeuren.

Mevrouw TERVEER. De kosten, kindje! En m'n man wil niet meer helpen, tenminste niet van beteekenis.

BEATE. Heeft mijnheer dat gezegd?

Mevrouw TERVEER *(knikkend)*. Héél gedecideerd.

BEATE. Hij zal 't tòch wel doen.

Mevrouw TERVEER. Nu, als je hem dáártoe krijgen kon! Je hebt nogal invloed op hem, Beate. . . .

BEATE *(als in grootste verbazing)*. Ik? Maar mevrouwetje!

Mevrouw TERVEER. Zeker, hij hecht veel aan je oor-

deel, net als ik. Daarom, mòcht het gesprek er nog eens op komen, denk dan dat je je best eens doet....

BEATE. Ik beloof 't u. In de eerste plaats om u, wie ik zóóveel te danken heb.... en ook om uw zoon natuurlijk. (*enthousiast*). Ik vind z'n muziek zoo goddelijk! M'n grootste rêve zou wezen: hèm groot te zien!

Mevrouw TERVEER. Lief schatje — jij zoudt de echte artiestenvrouw zijn. Wie weet of je later niet een....

BEATE (*haastig, nerveus*). O, nee, nee, ik trouw nooit!

Mevrouw TERVEER. Kom, kom, als de ware Jozef eens komt; óók 'n artiest.... Wat zie ik, tranen, lieverd!

BEATE (*a. v.*) Niets, maar 't is heusch onmogelijk. Als ik hier maar mag blijven, zoolang als ik u beiden vol-doe....

Mevrouw TERVEER. Dàn zoolang mogelijk, kind.... Ik begrijp alleen niet....

BEATE (*haastig*). Daar komt meneer Terveer.... (*Meneer Terveer komt binnen, echt hollandsch type, eenigszins deftig, zich zelf zeer gewichtig voelend, wat corpulent heer van omstreeks 60 jaar; gekleed in gekleede jas met zwarte das. Hij blaast 'n zucht uit, half van vermoeienis, half van voldaanheid over hetgeen hij verricht heeft.*)

Mevrouw TERVEER. Moe, manlief? (*Beate schuift hem dadelijk 'n leunstoel toe, no. 4*).

TERVEER. Ja. — (*tot Beate*) Dank je, kind. (*gaat zitten, dan tot mevrouw, gewichtig knikkend*) 'n Vermoeiende, in-spannende middag geweest.

BEATE (*staat tusschen 3 en 4, eerbiedig*). Hebt u gesproken?

TERVEER (*zeer gewichtig, voldaan*). Ja.... ik heb gesproken.

Mevrouw TERVEER. Waarover was 't?

TERVEER. Over de tram.... In de commissie van de gemeentebedrijven.... Er is voorgesteld, dat de wethouder, mèt den Directeur van de Tram, naar München en nog 'n paar andere Duitsche steden zal gaan, om daar eenige zaken van het trambedrijf — speciaal betreffende de veiligheid ervan — te onderzoeken. En men heeft me te ver-

staan gegeven, — van alle zijden — dat het zeer wenschelijk geacht werd en zeer geapprecieerd zou worden, wanneer ik — als deskundige op dat gebied — me daarbij aan zou sluiten.

Mevrouw TERVEER. Zoo. Dan natuurlijk voor kosten van de gemeente?

TERVEER (*aarzelend*). Nee, dat niet bepaald. Maar... men bleek er zóó op gesteld, dat ik... è.... enfin, ik heb gezegd, dat ik de zaak zou overwegen.

Mevrouw TERVEER. Wel gek dat ze je dan niet geïnviteerd hebben.

TERVEER (*geïrriteerd*). Maar ik.... ik ben zoo goed als geïnviteerd.

Mevrouw TERVEER. Nu ja, als je 't zelf betalen moet, dat noem ik geen invitatie.... Denk je er heen te gaan?

TERVEER (*a. v.*). Wat 'n vraag. Net iets voor 'n vrouw.... Altijd de zaken zoo.... zoo klein opvatten.... Je moest dunkt me toch iets voelen voor de onderscheiding me aangedaan, wat zeg jij, Beatje?

BEATE (*zit weer op 5; met lieve, verlegen bescheidenheid*). Ik kan wel begrijpen, dat u u daar moeilijk aan zult kunnen onttrekken. Iemand in uw positie..... en die zoo op de hoogte is....

TERVEER. Juist; jij ziet 't zeer goed in. (*tot zijn vrouw*) En jij hebt nu toch immers gezelschap, als ik weg ben....

Mevrouw TERVEER (*met haar lief, sarcastisch glimlachje*). O beste man, wat dat betreft.... ! 't Is waar, er is vanmiddag 'n heer voor je geweest, iemand van de Orkestvereniging, om je te polsen of je ook in het bestuur zou willen komen....

TERVEER (*zeer geïrriteerd*). Och.... werkelijk.... Dat is aardig.... (*licht geïrriteerd*). Wel, wat is er nu?

Mevrouw TERVEER. Ronduit gezegd, ik vond 't nogal 'n grappig idee.... jij, die volstrekt niet muzikaal bent.

TERVEER. Nou volstrekt niet.... Niet, dat ik me bepaald voor 'n muzikkenner uit zal geven.... En 't is daarom ook misschien.... è.... hoe vleidend 't aanbod

is.... wel eenigszins moeilijk voor me om.... è....

Mevrouw TERVEER. 't Heeft natuurlijk ook z'n voordeelen. We zouden altijd eerste plaatsen hebben.

TERVEER (*op opgewekten toon*). Dat is zoo.... En onze wijze, kleine Beate, onze raadgeefster, wat denkt diè er van?

BEATE (*verlegen*). O meneer Terveer, hoe kan ik u nu raden?

TERVEER. Wàt goed, hoor!

BEATE (*aarzelend*). Nu.... ik begrijp best, dat men mijnheer gevraagd heeft. Misschien niet allereerst als muzikkenner — maar als man van aanzien, die 'n eerste plaats in de stad inneemt.

TERVEER. Zeer juist.

BEATE. 't Zou natuurlijk goed zijn voor het prestige van de Orkestvereniging.... als u 't aannam. Maar toch geloof ik, dat u misschien verstandiger zou doen, met niet dadelijk te accepteren.... U zoudt kunnen zeggen, dat, als u 't later eens minder druk zoudt krijgen....

TERVEER (*invallend, knikt gewichtig, tegelijk met 'n zekere verlichting over 't goeie, vleiende excuus*). 't Is waar, ik heb 't ontzaglijk druk: de raad en dan.... die commissie van de spaarbank....

Mevrouw TERVEER (*op haar gewoon licht sarcastisch toontje*). Zeker, beste man, je hebt 't erg druk.

BEATE. Ik geloof als u bestuurslid werd, zoudt u moeilijk meer iets kunnen doen voor het werk van uw zoon, om dat op concerten gespeeld te krijgen.... Terwijl men 't nu allicht eerder op zal voeren, in de hoop u op die manier te.... te zullen.... Ik kan zoo moeilijk de woorden vinden....

TERVEER. Te paaïen. Wel zeker. Dat is verbazend juist opgemerkt. Had ik geen gelijk, toen ik je onze kleine raadgeefster noemde?

BEATE (*tot Terveer*). Mag ik even uw kraag afborstelen? Die ziet wat stoffig.

TERVEER. Graag, kind.

BEATE (*borstelt z'n kraag af, onderwijl neuriënd; korte pauze*).

Mevrouw TERVEER (*tot Terveer, glimlachend*). Hoor je wat ze neuriet?

TERVEER. Nee, wat dan?

Mevrouw TERVEER. Och, natuurlijk niet; 'n lied van Henri.

TERVEER. Och kom....!

BEATE (*zachtjes lachend*). Ja, en hoort u de woorden, die ik er op zing? Die vallen me zoo plotseling in, geheel onwillekeurig (*reciteert nu glimlachend*).

„Vom Vater hab' ich die Statur,
Des Lebens ernstes Führen,
Von Mütterchen die Frohnatur,
Und Lust zu fabuliren.

Dat is precies op u beiden van toepassing. (*Glimlachend tot Terveer, met nadruk*). „Vom Vater hab' ich die Statur....

TERVEER (*welgevallig knikkend*). 't Is waar, de flinke gestalte heeft-ie van mij

BEATE (*a v.*). „Des Lebens ernstes Führen....”

TERVEER (*a. v. gewichtig haar woorden herhalend*). „Ernstes Führen.” Dat is zoo, zèker. Of Henri zich nu juist van den ernst van het leven zoo bewust is....

Mevrouw TERVEER (*met haar sarcastisch glimlachje en toontje*). Och, beste man!

BEATE (*haastig tot mevrouw Terveer*).

„Vom Mütterchen die Frohnatur
Und Lust zu fabuliren....”

De vroolijkheid en de fantasie, de artistieke begaafdheid, diè heeft-ie van u.

Mevrouw TERVEER (*knikkend*). Je hebt gelijk, liefje.

TERVEER (*tot z'n vrouw*). Heb je m'n verslag voor de raadscommissie nog nagezien?

Mevrouw TERVEER. Gedeeltelijk, of eigenlijk heeft Beate 't gedaan. 't Leek me wel wat slordig gesteld, man, je mocht 't haast wel overschrijven.

TERVEER. Sapperloot, dat is 'n drommelsch werk! Hou jij 't voor noodig, Beatje?

BEATE (*ontwijkend*). Ik zou 't graag voor u typen; dan kon ik meteen de kleine vergissingen corrigeeren. U had 't verleden week zoo erg druk met al die raadszittingen.

TERVEER (*knikkend*). Verbazend druk. Ik heb er daardoor niet al m'n attentie aan kunnen geven. 't Zou me ontzaglijk helpen als jij dat doen wou.

BEATE. O, met genoeg (*met 'n gultigen glimlach*) Ik denk zoo dikwijls als ik u beiden zie schrijven: wát 'n verantwoordelijkheid!

Mevrouw TERVEER. Wat bedoel je, lieverd?

BEATE (*ernstig nu*). Omdat uw brieven later natuurlijk worden uitgegeven. (*Nu weer glimlachend*) Ik zie ze al, de bundeltjes: Brieven van de ouders van Henri Terveer. . . .

TERVEER (*aangenaam verrast, hoewel hij zich onge-loovig voordoet*). Nou, nou, dat zal zoo'n vaart niet loopen. . . .

BEATE (*ernstig*). O, dat zal zèker gebeuren!

Mevrouw TERVEER. Zou je werkelijk denken, kindje?

BEATE. Stellig, mevrouwtje. De ouders van Goethe zullen tijdens de jeugd van hun beroemden zoon ook niet geloofd hebben, dat hun brieven later gepubliceerd zouden worden, en tòch is dat gebeurd.

Mevrouw TERVEER (*knikkend*). Nu, 't is ook niet onmogelijk. . . . M'n Henri belooft zóóveel. . . . [Hij zegt altijd, dat m'n brieven hem herinneren aan die van Madame de Sévigné].

TERVEER. De tijd zal 't leeren. . . . A propos, waar is dat verslag? 't Zou toch misschien niet kwaad zijn, als ik 't eerst zelf nog eens. . . . (*geïrriteerd tot z'n vrouw*) Waar glimlach je nu om?

Mevrouw TERVEER. Och niets. . . . Ik dacht alleen, dat zoo'n raadsverslag 't nageslacht wel niet bijzonder interes. . . .

TERVEER (*a. v.*). Welnee, niet dáárom natuurlijk. . . . hoe kom je er aan. . . . Maar als 't nu. . . . (*tot Beate*) Enfin, ik laat 't ook graag aan je over, Beatje. 't Zal alleen 'n kwestie zijn van verbetering van enkele. . . .

BEATE (*aanvullend*). Vergisfouten.... 'n woord of komma overgeslagen.

TERVEER. Juist; je ziet 't zeer goed in. (*haar op den schouder kloppend*) 'n Uitstekende secretaresse, hoor....! Van wie zijn die bloemen?

Mevrouw TERVEER. Van Henri, voor onzen trouwdag. Er zal straks wel visite komen. (*tot Terveer*). Jij moest nog even 'n schoon boord aandoen, man. Dit ziet niet heel helder.

TERVEER. Dat is allemachtig lastig, hoor.

Mevrouw TERVEER. Kom, 'n paar minuten maar. (*tot Beate, die haar werktasch heeft opgenomen en 'n beweging maakt om heen te gaan*). Jij wilt toch niet heengaan, kind?

BEATE. Ik geloof dat er al bezoek komt. Ik ben zoo bang om in den weg te zijn.

Mevrouw TERVEER. Maar kindjelief! (*haastig tot Terveer*) Ga nu toch, manlief. (*Terveer af door deur rechts*). (*tot Beate*) Hoe kom je zoo?

BEATE (*glimlachend*). Ja, 't is heusch beter, als de Stütze niet altijd tegenwoordig is. Met de thee kom ik u weer helpen.

Mevrouw TERVEER. Wacht dan tenminste tot m'n man terug is. Dan help ik hem even; hij is zoo ontzettend langzaam. (*Als Frank binnenkomt van links, zachtjes*). O, gelukkig, Frank maar. (*luid*) Wel Frank, hoe gaat 't je, jongenlief?

FRANK (*wat verlegen, niet op z'n gemak*). Hartelijk gefeliciteerd, tante.

Mevrouw TERVEER. Dank je wel. Hoe kom jij dat te weten? (*haastig zonder z'n antwoord af te wachten*) Je neemt me niet kwalijk als ik je 'n oogenblik alleen laat met juffrouw de Pretere? Ik moet oom even met iets helpen.

FRANK (*haastig*). O zeker niet, haast u volstrekt niet. (*Mevrouw haastig rechts af*) Dag Bea.... dag juffrouw de Pretere....

BEATE. Dag mijnheer Terveer.

FRANK. Beate, waarom meneer Terveer, nu tante

weg is? Waarom ben je zoo koel? Je briefje maakte me zoo gelukkig. Ik ben dadelijk gekomen. Ik hoopte zoo.... ik begreep er uit, dat je verlàngde, dat ik komen zou.

BEATE (*eenvoudig, hartelijk, hoewel wat gereserveerd*). Ik schreef u allereerst terwille van uw tante. Ik wist, dat 't hâar plezier zou doen, als u kwam.

FRANK. En.... dus niet om mij? Je schreef me zoo.... je briefje was zoo allerliefst.

BEATE (*a. v.*). 't Doet me recht veel genoegen u te zien.

FRANK. Ik begrijp je niet, je bent opeens zoo veranderd, Beate. Weet je niet meer, dat je me laatst hoop gaf, dat ik later misschien....

BEATE (*haastig*). Ja, ja, maar dat was verkeerd van me; ik had 't niet mógen zeggen. (*Met 'n lieven glimlach, haar onschuldige oogen vlak in de zijne kijkend*). U bent me heel sympathiek, maar ik ken u nog zoo weinig, u mij ook. (*heel ernstig nu*) We moeten eerst ons zelf onderzoeken, vooral niet te haastig zijn. 'n Huwelijk is zoo iets ernstigs, zoo iets heiligs, Frank. (*geroerd*) En als ge wist hoeveel droevige huwelijken ik al gezien heb.... (*heel zacht*) zelfs van m'n eigen ouders....

FRANK. Arme Beate! Ik zou je zooveel willen vergoeden, je zooveel geluk geven! Je voelt dus toch sympathie voor me?

BEATE. Zeker, heel veel. U moet me alleen niet haasten. Ook voor u zelf niet. U kunt nog wel andere, schoonere en lievere meisjes ontmoeten.

FRANK. Nooit, Beate!

BEATE. Stt, dat weet ge niet....

FRANK. En als ik die betere positie mocht krijgen, mag ik dan....

BEATE. Wat geef ik om uw positie! Daar heb ik geen oogenblik aan gedacht.

FRANK. O Beate, mag ik dan hopen....?

BEATE (*invallend met 'n glimlach*). Hopen mag 'n mensch altijd. Adieu Frank. (*Gaat naar deur rechts*).

FRANK. Waarom ga je nu heen?

BEATE. Ik hoor bezoek. (*Bij de deur komt ze mevrouw Terveer tegen, die er juist door binnenkomt*).

Mevrouw TERVEER (*tot Beate*). Niet te lang wegblijven, hoor kindje. We kunnen je niet lang missen.

BEATE (*geroerd*). Ik beloof 't u. U bent zoo goed voor me. (*Mevrouw knikt haar toe; Beate rechts af*).

Mevrouw TERVEER (*voor zich*). 'n Schat van 'n kind.... (*tot Frank*) Ga je al heen, Frank?

FRANK. Ja, ik was maar even gekomen om u....

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). Om juffrouw de Pretere te zien, zou ik haast denken, hè?

FRANK (*verlegen*). Om u geluk te wenschen. Ik heb niet veel tijd.... ik moet noodig nog.... è.... U wilt oom zeker wel van me groeten?

Mevrouw TERVEER. Zeker, jongen. En kom nog maar eens terug; op 'n avond — als we geen gasten wachten. (*Geeft hem de hand*) Tot ziens, hoor. (*Als hij links heengaait, worden juist freule van Lisse en mevrouw Hoekstra aangediend. Frank buigt en gaat heen.*)

Freule VAN LISSE (*kust mevr. Terveer*). M'n lieve Suze, van harte gefeliciteerd!

Mevr. HOEKSTRA. Nog heel veel jaren na deze, Suze. Ah, daar komt juist de jubilaris ook. M'n hartelijke gelukwenschen, Willem. (*geeft hem de hand*).

Freule VAN LISSE. En de mijne, mijnheer Terveer.

TERVEER. Dank u, dank u. Zeer gevoelig voor uw sympathie. (*Beiden gaan zitten*).

Freule VAN LISSE. En waar is de lieve Stütze?

Mevrouw TERVEER. Net naar haar kamer gegaan, toen ze hoorde dat er bezoek kwam. Ze is zoo bescheiden, dat kind!

Mevrouw HOEKSTRA. Ik ben zóó verlangend om met haar kennis te maken, na al wat ik gehoord heb. Ik zag haar laatst op concert en was gecharmeerd van haar uiterlijk.

TERVEER. Ja, we hebben 't verbazend getroffen.

Mevrouw TERVEER. Ze is 'n snoesje, zoo behulpzaam en vol attenties. Compleet 'n dochter voor ons.

*) Freule VAN LISSE (*glimlachend*). Diè zijn anders tegenwoordig zoo niet.

Mevrouw HOEKSTRA. Ze leek me zoo eenvoudig.

Mevrouw TERVEER (*knikkend*). Dat is haar groote charme.

TERVEER. En 'n goed verstand. Uitstekend.

Freule VAN LISSE. En dan dat lieve uiterlijk. Precies 'n madonna met die groote, onschuldige oogen.

Mevrouw HOEKSTRA. 't Is waar, daar heeft ze iets van, of van zoo'n primitieve heilige.

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). Dat zegt m'n Henri ook. Die noemt haar de madonna della Robbia.

FREULE. En dat accent van haar klinkt zoo lief.

Mevrouw HOEKSTRA. Wat voor accent?

Mevrouw TERVEER. Haar vader was 'n Vlaming. Ze heeft als kind in Brussel en Antwerpen gewoond. Daardoor heeft haar Hollandsch nog iets van het zangerige en naïeve van 't Vlaamsch. 't Is volmaakt in harmonie met haar lieve persoonlijkheid. (*Juffrouw Harte wordt nu aangediend, schrale, ouderwetsch gekleede oude dame met kapotje op; loopt kaarsrecht, spreekt op onbuigzamen, barschen toon, hard en eentonig op de manier van doove menschen; scherpe levendige oogen*).

Mevrouw TERVEER (*zacht tot andere dame*). O, hemel, wat 'n corvée?

Mevrouw HOEKSTRA. Lastig, hé?

Mevrouw TERVEER (*met 'n zucht en welsprekend handgebaar*). O...! (*Terveer is haar intusschen tegemoet gegaan; begroet haar met z'n gewone hartelijkheid*.)

TERVEER. Zoo nicht, vriendelijk van u, dat u eens komt. Hoe gaat 't u? U ziet er uitstekend uit.

Nicht HARTE. 't Gaat me, zooals 't gaan kan, wanneer men bijna 70 en stokdoof is.

TERVEER. Nu, nu, stokdoof....!

* (Terveer zit op 4, Freule van Lisse op 6, Mevr. Hoekstra op 8, Mevr. Terveer op 7).

Mevrouw TERVEER (*glimlachend haar de hand gevend*). Wat nicht hooren wil, dat hoort ze wel.

Nicht HARTE. Ik versta je niet, Suze. — Ik hoorde jullie maakt er 'n feestdag van, hé?

TERVEER. Nu, 'n feestdag....

Nicht HARTE. En jubileums zijn tegenwoordig in de mode. Vroeger waren we discreter. (*zij begroet nu de beide andere dames*) Zoo mevrouw Hoekstra; ook 'n daagje ouder geworden naar ik zie; zoo gaat 't ons allemaal. (*tot freule v. L.*). Dag, freule, u hebt 'n veel betere complexie dan u vroeger hadt; merkwaardig op uw leeftijd. Men ziet dat meer tegenwoordig bij oudere dames. (*gaat nu zitten op 3, tot Terveer*). *) Wel, Willem, dertig jaar, dat je onder de pantoffel hebt gezeten, hé? Ik wensch er je geluk mee....

TERVEER. Onder de pantoffel! Hoe komt u er aan!

Mevrouw TERVEER (*zuurzoet*). Dat is weer zoo'n echt vriendelijk grapje van nicht Harte.

Nicht HARTE. O, 't heeft hem geen kwaad gedaan, volstrekt niet. Ik wensch jou ook geluk, Suze, met je dertigjarige heerschappij; — nu, heel moeilijk was ze niet. En de nieuwe parel, waar is die?

TERVEER (*luid*). Die heeft zich uit bescheidenheid teruggetrokken op haar kamer, nicht.

Mevrouw TERVEER. Spreek toch zoo hard niet, man; nicht verstaat je heusch wel.

Nicht HARTE. O ja, 't is zoo'n volmaaktheid, hé?

TERVEER (*met warmte*). 't Is 'n zeer beminnelijk en hoogst respectabel meisje.

Nicht HARTE. Wel, wel, zoo'n lof van 'n menschenkenner als jij is wat waard.

*)

	Fr. Lisse	Mevr. Terveer
	6	7
	Terveer	Mevr. Hoekstra
	4	8
Nicht Harte		
3		

TERVEER (*ernstig, zonder in 't minst haar sarcasme te vallen*). Dat dunkt me ook.

Freule VAN LISSE (*ondeugend*). We zeiden juist, juffrouw Harte, dat ze net het uiterlijk heeft van 'n heilige, vindt u ook niet?

Nicht HARTE (*opeens driftig*). 'n Heilige? Bewaar me, wat 'n sentimenteel gedweep! Als er iemand iets van 'n heilige heeft, dan is 't m'n lieve Lotte. Juffrouw Beate vertrouw ik niet. Haar oogen zijn me te hemelsch.

Mevrouw HOEKSTRA. O foei, Juffrouw Hartel!

Mevrouw TERVEER. Natuurlijk..... omdat *wij* met haar op hebben.

Nicht HARTE (*tot Terveer, scherp*). Jullie had zeker uitstekende getuigen van haar gekregen, niet?

TERVEER (*verlegen aarzelend*). Nee..... dat..... è..... eigenlijk niet.

Mevrouw TERVEER. Dat wist nicht héél goed, (*tot nicht H.*) Ik had 't u verleden zelf nog verteld.

Nicht HARTE. Ik versta je niet, Suze.

Mevrouw TERVEER. Natuurlijk.

TERVEER. Getuigen waren ook volmaakt overbodig.

Nicht HARTE. Zoo! Haar madonnaoogen waren zeker haar aanbeveling?

Mevrouw TERVEER. Juist nicht; dat waren ze.

Freule VAN LISSE (*afleidend*). Is zij vroeger geen gouvernante geweest bij baron van Haer? Ik meen, dat ik haar wel eens met de jongste meisjes heb zien loopen.

Mevrouw TERVEER (*met vuur*). Ja, en de ervaringen, die ze dáár heeft opgedaan....!

TERVEER. Ontzettend! Er is haast niet over te spreken.

Mevrouw HOEKSTRA (*nieuwsgierig*). Wat meen je, Willem?

FREULE (*eveneens nieuwsgierig*). Ja, wat bedoelt u?

Nicht HARTE. Ik heb altijd gehoord, dat baron van Haer 'n hoogst respectabel man is en z'n vrouw op en top 'n lady.

Mevrouw TERVEER (*a.v.*). Van mevrouw zeg ik niets, maar van den baron.... Zooals hij haar behandeld en

't haar lastig gemaakt heeft. (*Zacht tot mevr. Hoekstra en freule v. Lisse*) Stel jullie voor, dat 't arme kind genoodzaakt was om 's nachts haar deur te....

TERVEER (*invallend, angstig*). Vrouwtjelief, wees voorzichtig. Geen openlijk uitgesproken beschuldigingen!

Nicht HARTE. Dat was zeker juffrouw Beate's voorstelling van de zaak, niet?

Mevrouw TERVEER (*doet zeer verbaasd*). Hè, hebt u me verstaan, nicht? Ik sprak met opzet zachtjes, om u niet te kwetsen.

Nicht HARTE. Ik zag aan de uitdrukking van je gezicht, dat je kwaad van hem vertelde. Nu.... en wat was hun lezing van 't geval?

Mevrouw TERVEER (*verontwaardigd*). Ik heb van hem 'n alleronaangenaamsten, impertinenten brief ontvangen....

TERVEER (*a. v.*) Nu, nu, voorzichtig, vrouwtje, voorzichtig.

Mevrouw TERVEER (*ongeduldig*). Och man, je weet immers dat ik de waarheid spreek.... Hij durfde Beate te beschuldigen dat ze geflirt had met hun oudsten zoon en zelfs op de brutaalste manier geprobeerd had....

Nicht HARTE (*invallend*). Hem in te palmen. Ik kan 't me voorstellen.

Mevrouw TERVEER (*met vuur*). Ja, en wie Beate nu maar eenigszins kent, die begrijpt hoe ongerijmd die beschuldiging is. 't Kind is de eenvoud zelf.

Freule VAN LISSE. Dat lijkt me ook.

Mevrouw TERVEER. Zooals ze met m'n Henri en met Frank omgaat, bepaald alleraardigst. Geen spoor van coquetterie.

TERVEER (*met klem*). In 't minst niet.

Mevrouw HOEKSTRA. Ze zingt ook, niet waar?

Mevrouw TERVEER. Ja, 'n zuiver, lief sopraangeluid, wat zwak alleen. Ze heeft, toen haar ouders nog leefden, ook héél goeie lessen gehad en 't was toen zelfs haar illusie om zich geheel aan den zang te wijden. Ze dweept met Henri's muziek. Toen ze den eersten avond bij ons was,

heeft ze dadelijk een paar van z'n liederen voor me gezongen. Je kunt denken wat 'n verrassing.

Mevrouw HOEKSTRA. Hoè is 't met z'n werk?

Mevrouw TERVEER (*met trots*). Uitstekend!

Freule VAN LISSE. Is 't waar, dat hij 'n operagezelschap op gaat richten? (*Mevrouw zwijgend, haalt zuchtend de schouders op*).

TERVEER (*knorrig*). Mij niets van bekend. Ik zou niet weten, waar hij 't geld vandaan moest halen.

Mevrouw TERVEER (*veelbeteekenend*). Ik well! Als hij maar gesteund werd door.... z'n naaste familieleden.... en enkele kunstliefhebbers....

TERVEER. Ja, nu moeten de muziekliefhebbers 't maar eens doen. 't Kan niet alleen van de familie komen.

Mevrouw TERVEER (*scherp*). Alléén zou ook niet hoeven. Die zouden alleen 't voorbeeld moeten geven. (*haastig; als ze ziet dat haar man iets zeggen wil*). Hij heeft net z'n nieuwe opera voltooid.

Mevrouw HOEKSTRA en freule VAN LISSE (*tegelijk*). 'n Nieuwe opera?!

Freule VAN LISSE. Hoe interessant!

Mevrouw TERVEER. Hij is nu weer 'n heel nieuwe richting ingeslagen....

Freule VAN LISSE. O Suze, vertel eens iets meer; ik brand van nieuwsgierigheid. Wat is 't onderwerp?

Mevrouw TERVEER. 'n Mythologische sage, die hij verwerkt heeft.

Mevrouw HOEKSTRA. Hijzelf?

Mevrouw TERVEER. Ja.

Freule VAN LISSE. Dus zoowel dichter als componist? (*Mevrouw Terveer knikt*).

Mevrouw HOEKSTRA. En de titel ervan?

Mevrouw TERVEER. Die moet hij nog bedenken. O, 't is 'n heel bijzonder werk. Hij heeft ons laatst al gedeelten er uit voorgespeeld; en Beate kan er zelfs al 'n lied uit zingen. — De groote moeilijkheid zal alleen wezen om het opgevoerd te krijgen, d.w.z. geheel volgens z'n eischen.

En 't is dáárom, dat hij nu graag 'n eigen gezelschap wou oprichten, waarvan hijzelf directeur zou worden.

TERVEER (*kwasi-scherpsend tot de dames*). n Wat dure manier van opvoering, niet?

Mevrouw TERVEER. Hij zou er de kosten immers later wel uithalen.... als 't in Duitschland gespeeld werd? 'n Ongespeeld werk heeft dáár natuurlijk geen kans. Men moet er alleen iets voor over hebben, iets wagen. Waar 't zaken betreft, zijn de heeren gewoonlijk niet zoo angstvallig. Als men denkt hoe er op de beurs gespeculeerd wordt! Maar waar 't kunst geldt.....

TERVEER (*wat ongeduldig*). Je vergeet alleen, dat Henri's kunst me al 'n aardig sommetje gekost heeft.

Mevrouw TERVEER. Natuurlijk; dat is altijd zoo in 't begin....

TERVEER. Ik vind, we moesten Beate nu maar eens laten roepen, 't kind is wel wat overdiscreet. (*Beate komt nu juist binnen*) (*met verlichting*). Ah, daar komt ze juist! Als geroepen, kind! We hadden 't net over je.... vreeselijk veel kwaad gesproken. Hebben je ooren niet getuit?

BEATE (*staat tusschen 3 en 4 met haar lieven glimlach*). U spreekt geen kwaad, dat geloof ik niet.

Freule VAN LISSE (*zacht tot Mevrouw Terveer*). Allerliefst! Net 'n plaatje met die lelies!

Mevrouw HOEKSTRA. Beelderig. Precies 'n engel van Botticelli.

Nicht HARTE. Wel zeker, ze moet haar reputatie van heilige ophouden. En dat nog wel met 'n bloote hals.

Mevrouw TERVEER. Laat me je eens voorstellen, Beatje. Juffrouw de Pretere, mevrouw Hoekstra. De andere dames kennen je geloof ik al.

Freule VAN LISSE. Ja, ik heb 't genoeg al gehad om kennis te maken.

Mevrouw HOEKSTRA. Ik was zóó verlangend! Ik heb zooveel goeds van u gehoord!

BEATE (*staat nu bij de piano rechts, gaat schellen voor*

thee) (*verlegen naïef*). O, u maakt me beschaamd. Ik ben zoo bang, dat ik tegen zal vallen.

TERVEER. Geen nood, kindlief.

Mevrouw TERVEER. Wees jij je eigen, lieve zelf maar, dan val je niet tegen.

Nicht HARTE (*tot freule v. Lisse*). Zoo'n slobberjapon heet tegenwoordig eenvoudig, niet?

Freule VAN LISSE. Zeker; ik vind ze eenvoudig en daarbij hoogst artistiek, u niet?

Nicht HARTE (*kortaf*). Nee; ik vind ze aanstellerig. En de juffrouw met de lelies erbij. En daarbij nog indecent ook. Over het artistieke kan ik niet oordeelen. In mijn tijd was het nog geen mode alles artistiek te noemen.

Mevrouw TERVEER (*halflood tot andere dames*). Hè, nicht Harte is vandaag weer onuitstaanbaar. Stoor je maar niet aan haar, Beate; we moeten 't allemaal ontgelden.

Nicht HARTE (*tot Beate*). Kom 'ns hier, kind (*nicht H. gaat verzitten naar 2, Beate achter fauteuil 3*). Je kent m'n nichtje, de vrouw van den grooten Henri, toch zeker? Wel, diè is nu echt eenvoudig, 'n juweel van 'n vrouwtje. Ze is veel te goed voor haar egoïst van 'n man.

BEATE (*ontzet, met groote oogen*). 'n Egoïst?!

Nicht HARTE. Ja, van kindaf geweest en er door de vergoding van z'n moeder en haar vriendenkring natuurlijk niet op verbeterd. (*tot Mevrouw Terveer*) Ik was eigenlijk gekomen om Lotte te zien. Ik schrikte laatst, toen ik haar op straat tegenkwam, zóó bleek en vervallen als ze zag. Ze slooft zich veel te veel af.

Mevrouw TERVEER (*scherp tot nicht Harte*). Ze is alleen moe, nicht, doordat de baby 's nachts lastig is. En nu is daarenboven de juffrouw nog ziek geworden. Voor Henri ook niet plezierig. . . .

Nicht HARTE. O! Hij zal wel zorgen, dat z'n rust en gemak niet lijden onder de huiselijke beslommeringen.

Mevrouw TERVEER (*a. v.*). Dat hoop ik van harte, nicht. U hebt m'n Henri altijd onbillijk beoordeeld. Egoïst is hij niet; hij aardt geheel naar mij. Hij heeft 'n coeur d'or

en is uiterst fijngevoelig. Maar u begrijpt eenmaal niet, wat 'n artiest toekomt. Beate wel, niet waar? Jij vindt Lotte niet te beklagen?

BEATE (*op haar lieve, zachte manier*). Te beklagen? Maar dat meent juffrouw Harte ook niet. Ik vind haar zoo te benijden! 't Lijkt me de plicht en het geluk van de vrouw van 'n kunstenaar om zooveel mogelijk alle zorgen en moeilijkheden van haar man af te nemen. Zij moet zich geheel aan hem wijden, vóór alles aan hem, zooals hij zich wijdt aan z'n kunst!

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). Nu, dat moest Henri eens hooren.

Mevrouw HOEKSTRA. U zoudt een goeie vrouw zijn voor 'n artiest.

BEATE. Ik zou trachten 't te zijn. 't Zou me zoo trotsch en gelukkig maken hem te helpen en te steunen.

TERVEER. Ze vallen anders wel eens tegen. Beatje.

Mevrouw TERVEER. Ja, ze zijn allemaal niet als m'n Henri. (*Henri en Lotte komen nu binnen van links*) Zoo, hoe gaat 't, beste jongen? Toch niet te moe?

HENRI. Redelijk, moedertje — niet al te frisch. Wel gefeliciteerd intusschen.

Mevrouw TERVEER. Dank voor je bloemen, hoor. (*Hij begroet z'n vader en nu de andere dames*) (*Ook Lotte begroet en kust mevrouw Terveer. Beate neemt de lelies, die ze eerst naast zich had gelegd, weer in de hand*).

LOTTE. Hartelijk geluk, mama!

TERVEER (*hartelijk*). Zoo, Lotjelief, goed dat je gekomen bent.

LOTTE. Ik kan maar 'n oogenblikje blijven. M'n vriendin Lize kwam juist toevallig; die past nu op de kinderen; ik had anders niet weggekund. Ik wou u allebei zoo graag komen gelukwenschen.

Mevrouw HOEKSTRA. O, Henri, we hebben met zóóveel belangstelling van je nieuwe opera gehoord!

Freule VAN LISSE. 't Moet zoo'n bizonder werk zijn, zegt uw moeder.

HENRI. Dat is 't. 't Zal zeker 'n storm veroorzaken, 'n heele beroering brengen in de muzikale wereld. M'n muziekvrienden die ik er uit voorgespeeld heb, beweren, dat ze nooit zoo iets gehoord hebben. Ze waren er verbluft van, totaal verplet.

Nicht HARTE (*droog en scherp*). Jongen, jij lijdt aan zelfonderschatting, dat 's jammer, je moeders fout ook.

Freule VAN LISSE (*zacht*). O, dat mensch! (*dwepend tot Henri*) Wat zou ik er graag iets uit hooren! Zoudt u niet eens 'n avond willen komen, om er uit voor te spelen? U zoudt zelf de gasten mogen kiezen.

Nicht HARTE (*voor zich*). Wat 'n flikflooiërijen. Laat de jongen z'n klein beetje gezond verstand dáár nu nog eens bij bewaren. (*tot Lotte*) Kom jij eens bij me zitten, Lotte. Ik heb je in zoo'n tijd niet gezien (*Lotte verhuist naar 1*) (*Zij neemt Lotte's hand. Als zij tot haar spreekt, worden haar stem en trekken opeens zachter*). Je maakt 't toch goed, liefje? Je ziet zoo bleek.

LOTTE (*opgewekt*). Best; alleen wat moe. U weet, 't is thuis nogal roezig geweest. 't Spijt me zoo voor Henri; z'n werk heeft er door geleden.

Nicht HARTE. Wat drommel, bederf den man toch zoo niet; hij wordt 't al genoeg gedaan. 't Spijt mij alleen voor jou.

LOTTE. Nee, dat moet u niet zeggen, nicht. *Ik* kan er tegen en 't is mijn werk immers voor de kinderen te zorgen. Maar hij is zoo nerveus; hij raakt er door van streek, als 't druk is in huis. (*praten samen verder*).

HENRI (*tot Beate, bij piano*). Dat is lief van je, dat je m'n lelies in de hand houdt, Beate. Zóó had ik er je mee gezien, nadat je me verleden zei, dat 't je lievelingsbloemen waren.

BEATE. 't Was zoo lief van u, ze mij te zenden. Ik zal ze nu in water zetten. Ze zijn te kostbaar om ze te laten verwelken: (*glimlachend*) lelies van den maëstro.

HENRI. Dat kun je straks doen. Nu moet je ze nog in de hand houden om den meester genoeg te geven. Dat wil je toch wel?

BEATE. Natuurlijk. . . . Wat ziet u moe!

HENRI Ik ben ook moe. Bah, dat kindergeschreeuw! Ik denk er over 'n paar weken in 'n hotel te gaan, tot 't kleintje wat bedaard zal zijn. Maar waarom blijf je zoo stijf bij je „mijnheer” en „u.” Ik ben vrijmoediger zooals je merkt.

BEATE. O ja, u. . . .! Maar ik. . . . ik durf niet goed.

HENRI. Zóó schrikinboezemend?

BEATE (*haastig*). Nee, dat niet. . . . alleen ik. . . . natuurlijk, ik zie tegen u op. . . . Wie doet 't niet? Uw vrouw toch zeker ook; zij in de eerste plaats?

HENRI. Nu, dat weet ik niet. Lotje is nogal nuchter.

BEATE (*hem verbaasd aanziend met haar groote, onschuldige oogen*). Nuchter?! Dat begrijp ik niet. Waar kijkt, u zoo naar?

HENRI. Je japon is allerliefst; 'n kleed, dat past bij 'n madonna della Robbia of 'n engel van Botticelli.

BEATE. Het is maar heel eenvoudig. Ik kan niet veel besteden aan m'n toilet. Nee, nu mag u me niet langer ophouden. . . . Ik moet uw moeder gaan helpen met de thee.

HENRI. Laat mij je dan assisteeren?

BEATE. O nee, dat is geen werk voor u. Gaat u rustig zitten. U hebt uw rust zoo noodig. (*Ze zet de lelies nu weer in de vaas; dan tot mevrouw Terveer*) Mag ik u nu helpen?

Mevrouw TERVEER. Graag kind. (*Beate blijft nu heen en weer rondgaan.*)

Freule VAN LISSE (*glimlachend tot Henri*). U had 'n oogenblikje vroeger moeten komen. Dan had u juffrouw De Pretere haar verrukking kunnen hooren uiten over het benijdenswaardige lot van de vrouw van 'n artiest.

BEATE (*verlegen*). O, freule!

Mevrouw TERVEER. Je hoeft je volstrekt niet te schamen, kind.

Mevrouw HOEKSTRA. Nee, wij zijn 't volmaakt met u eens.

Nicht HARTE. Ik niet.

HENRI. Daar is Lotte niet zoo van doorgedrongen, geloof ik.

BEATE (*met vuur*). O, dat meent u niet. U doet uw vrouw onrecht aan. Nietwaar, Lotte, ge vindt 't heerlijk de vrouw van 'n artiest te zijn? Om hem met alles te helpen.... te helpen, om te stijgen, om groot te worden! (*plotseling verlegen*) Ik weet niet of ik me goed uitdruk.

HENRI. Uitstekend, hoor!

BEATE. Ik ben zoo bang voor m'n Vlaamsch accent. In 't Fransch zou 't geloof ik beter gaan. Ik meen natuurlijk alléén helpen.... niet door èigen gaven, o nee!... maar door.... (*met 'n aardig handgebaar*) door alle onevenheden glad te strijken en alle moeilijkheden weg te nemen.... Zoo denkt ge toch ook, niet? U bènt er gelukkig door?

LOTTE (*eenvoudig, verlegen*). Ik ben gelukkig om Henri's vrouw te zijn.

BEATE. Ja, ja, natuurlijk — maar toch ook de vrouw van den artiest; den componist, en den dichter?

LOTTE (*a. v.*). Dat weet ik niet goed. Ik zou geloof ik even gelukkig zijn geweest, als hij iets anders geworden was.

BEATE. O! hij had nooit iets anders kunnen zijn dan 'n artiest!

LOTTE. Hij had eerst advokaat willen worden.

BEATE (*snel*). Maar dat was 'n vergissing!

HENRI (*met een glimlach tot Beate*). Misschien is 't wel 'n vergissing, dat ik componist ben geworden.

BEATE (*verontwaardigd*). O, Meneer Henri!

Nicht HARTE (*tot Henri*). Je vrouw ziet er slecht uit, Henri.

HENRI (*geprikeld*). Dat kan ik niet helpen, nicht. U zegt 't haast op 'n toon van beschuldiging. Heeft Lotte zich soms bij u beklagd?

Nicht HARTE (*heftig*). Lotte klagen? Je moest je schamen 't Is het laatste wat ze doen zou.

LOTTE (*a. v.*). Ik zou er ook in 't minst geen reden toe hebben, nicht, integendeel, (*glimlachend*) ik ben veel te gelukkig.

Nicht HARTE. Ja, je hebt altijd weinig geëischt, kind.

HENRI. Als Lotte moe ziet, is het alleen te wijten aan de omstandigheden. Ik ben zelf ook doodop van 't kindergeschreeuw.

Nicht HARTE. O, trek jij 's nachts met hem op? Dat valt me van je mee.

HENRI. Nee, dat ontbreekt er maar aan!

LOTTE (*haastig*). Natuurlijk, nicht, dat zou ik niet willen. Hij moest zich frisch houden voor z'n werk.

HENRI. Daar is de laatste weken toch al weinig van ingekomen. Zelfs op de logeerkamer heb ik geen rust.

Nicht HARTE. Zóó, slaap jij op de logéérkamer?

LOTTE. Dat heb ik hem voorgesteld.

Mevrouw TERVEER. Heel verstandig van je, Lotte. Zooals ik nicht al zei, maar ze niet schijnt te willen begrijpen, kan men van 'n artiest niet vergen, dat hij zich met de kinderen bemoeit.

BEATE. Natuurlijk niet! (*smeekend tot Lotte*) Lotte, mag ik u komen helpen, zoolang de juffrouw ziek is? (*tot mevrouw Terveer*) U vindt 't wel goed, niet waar? (*tot mijnheer Terveer*) En u ook? (*weer tot Lotte*) Ik hou van kinderen. En ik zou 't zoo gaarne doen!

LOTTE (*aarzelend*). 't Is heel lief van je, Beate, . . . maar hèusch dat kunnen we niet aannemen.

BEATE. O, natuurlijk, mijnheer Henri moet zijn toestemming geven. (*ondeugend*) Ik zal trouwens wel zorgen geen fâcheuse troisième te zijn. Ik zou den heelen dag op de kinderkamer blijven.

HENRI. Mijnheer geeft z'n toestemming. Hij protesteert alleen tegen 't voortdurend verblijf op de kinderkamer.

Mevrouw TERVEER (*tot Lotte*). Ik zou 't aanbod maar dankbaar aannemen, kind — al zullen we Beate hier noode missen . . .

TERVEER. Alleen onder voorwaarde, dat ze subiet terugkomt, wanneer de juffrouw beter is, willen we haar aan jullie afstaan.

Nicht HARTE (*bezorgd tot Lotte*). Waarom neem je mijn juffrouw niet, Lotte? Ik heb toch niet veel steun aan d'r. Dan

hoeven je schoonouders de kostbare Stütze niet te missen.

BEATE (*onschuldig*). Maar als u er geen steun aan hebt, zou Lotte er dan wel veel aan hebben? Ze lijkt me ook wel wat oud voor kinderen. Tenzij Lotte mij de taak niet zou toevertrouwen?

LOTTE (*haastig, vriendelijk*). Nee, nee, daar is geen kwestie van. Heel graag dan, Beate; je zult me heerlijk kunnen helpen.

HENRI. Ja, 't zou werkelijk goed voor je wezen, Lotteke. Je ziet erg moe.

Mevrouw HOEKSTRA (*tot mevrouw Terveer*). 't Wordt m'n tijd nu.

Freule VAN LISSE (*opstaande*). De mijne ook; ik moet nog naar twee jours.

Mevrouw HOEKSTRA (*tot Beate achter piano*). U doet 'n goed werk, juffrouw De Pretere, door Lotte te gaan helpen.

BEATE. O, zegt u toch Beate! Wie zegt nu juffrouw De Pretere. Dat klinkt zoo deftig voor me.

Mevrouw HOEKSTRA. Beate dan. Dag Suzelief. Adieu Lotte, 't beste thuis... juffrouw Harte.

Freule VAN LISSE. (*tot Henri*). U zult nog wel nader van me hooren, mijnheer Terveer.

HENRI. U is heel vriendelijk, freule. (*beide dames nemen afscheid en gaan dan heen*)

TERVEER (*tot Beate*). En geef me nu nog eens 'n kop thee, kindlief.

Mevrouw TERVEER. Ik kan 't me nog niet voorstellen je zóó gauw te zullen missen. Als 't niet om Henri was....

TERVEER (*bezorgd tot Beate*). Dat.... dat verslag van me, zul je misschien toch nog wel typen, niet?

BEATE. Natuurlijk, daar begin ik straks mee.

Juffrouw HARTE (*bezorgd tot Lotte*). Ben je heusch blij dat ze komt, lieverd?

LOTTE (*aarzelend*). Ik.... ik weet niet.... ik ben blij om Henri. Ze zal 't in huis gezelliger voor hem kunnen maken.

Juffrouw HARTE. Och kindje!... Je weet, je moet nog 'n cadeautje van me hebben voor je verjaardag; — nee, ik had 't niet vergeten, hoor. Doe je oude nicht nu 'n plezier en laat zij je zoo'n slobberjapon mogen geven, zoo een als zij daar aan heeft, een van Liberty. Stil, ik weet wel, je hebt geen tijd er heen te gaan. Laat dat maar aan mij over, dan zoek ik er wel 'n paar voor je uit; 'n paar heele mooie, mooier dan diè nog....

LOTTE. O nicht, wat 'n prachtig cadeau. Daar zal Henri van genieten. Die houdt zoo van Liberty-japonnen. En nu moet ik heusch naar huis toe (*staat op*). Ik mag Lise niet langer voor kinderjuffrouw laten spelen. Blijf jij nog wat, Henri, je hebt 't hier kalm.

HENRI. Ja, ik bekom hier even.

Nicht HARTE (*luid tot Henri*). Wat 'n prachtige lelies heb je juffrouw Beate gegeven. (*Lotte kijkt op en juffrouw Harte ziet haar aan*).

BEATE (*onschuldig*). Ja, ik hou zoo van lelies. (*tot nicht Harte met 'n glimlach*) U ziet dus wel, dat meneer Henri niet egoïstisch is, zooals u straks zei. Dus tot morgen, Lotte.

LOTTE` (*na 'n heel korte aarzeling*). Ja, tot morgen. (*Lotte neemt nu afscheid van mijnheer en mevrouw Terveer*).

Nicht HARTE (*tot Lotte, die al bij de deur is*). Wacht even Lotte, ik zal je thuis brengen met m'n rijtuig, (*groet de anderen, beiden af*).

HENRI (*giftig*). Ze is gewoonweg 'n draak.

BEATE. Och, ik vind haar te beklagen. Ze is 'n eenzame ziel.... (*zacht*) Ik moet u iets vragen, mijnheer Henri.... Ik heb van nacht, toen ik niet slapen kon, aldoor moeten denken aan uw heerlijk werk. Ik heb er melodieën uit geneuried, zachtjes en in verbeelding. Ik heb er in geleefd. Zoudt u me straks nog even voor willen spelen dat ééne heerlijke lied er uit? dit.... (*zij neuriet 't even*).

HENRI. Zeker, met genoegen.

BEATE. En ik heb ook.... o, ik hoop, dat u me niet te vrijmoedig zult vinden, ik durf 't nauwelijks zeggen.... heel lang gedacht over 'n titel voor uw opera.

HENRI. En heb je er een gevonden? Kom, zeg 't maar, courage, Beate!

BEATE (*heel zacht*). Ik had gedacht: de Nimf misschien.

HENRI (*half voor zich*). De Nimf! 't Is niet de hoofdpersoon uit m'n werk.

BEATE (*a. v.*). Ik dacht toch wel 'n voorname figuur, die alles beheerscht.... (*ze glijdt nu zachtjes van hem heen en neemt de lelies weer uit de vaas, onderwijl zachtjes 't lied neuriënd*).

Mevrouw TERVEER (*glimlachend tot Henri*). Hoor je haar wel? Heb je eenig idee welke zangeres dat lied zou kunnen zingen, jongen? 't Is immers het lied van de nimf?

HENRI (*op stelligen toon*). Geen Ahnung van. In ons land weet ik er geen.

BEATE (*zacht voor zich, tusschen haar tanden*). Ik weet er een, die 't zingen zal.

Gordijn.



TWEEDE BEDRIJF.

De studeerkamer van Henri Terveer.

Vierkante kamer, met uitzicht op tuin. In achtergrond deur en portebriese. Een groote vleugelpiano in het midden der kamer. Een schrijftafel rechts bij het venster. Voor het overige antiek meubilair, een zekere onregelmatigheid in de regeling; de inrichting met meer smaak dan de kamer zijner ouders.

HENRI (*rondlopend in groote woede, terwijl hij 'n verfrommelde krant in de hand houdt*). . . . Verdomde schurk, gemeene kerel. . . . is dat 'n kritiek! Niks dan lage afgunst. Ze zijn allemaal te jaloersch, dat ze uit hun oogen kijken, de ploerten. . . . (*Lotte, na 'n paar maal geklopt te hebben, komt aarzelend binnen, 'n fluweelen jasje en 'n doek over den arm*). Wat weerga is dat nou? Hoe dikwijls heb ik je al gezegd, om niet binnen te komen zonder te kloppen?

LOTTE (*kalm*). Ik heb geklopt, heusch, mannie.

HENRI. Heb er niks van gehoord. Als jij zoo even aan de deur kietelt, kun je 't even goed laten. (*zachter*) Nou ja, kind, kijk maar zoo verschrikt niet; je weet, ik meen 't zoo kwaad niet.

LOTTE (*met haar lieven glimlach*). Zeker, dat weet ik. — Er is toch niets gebeurd, schat?

HENRI (*geprikkeld*). Onzin, wat zou er nou gebeurd kunnen zijn? 't Is alleen die gemeene, hatelijke vijandigheid en die vuile nijd van de meeste recensenten!

LOTTE (*legt haar hand op z'n schouder, kalmeerend*).

Kom, Hans, trek je je dät nu aan? Daar moest je je boven verheven voelen.

HENRI. Me aantrekken?! Hoe kom je er aan?! Ik geef er wat om, wat die stomme kritiek zegt. Maar daarom erger ik me wel. 't Is niks dan één groot complot tegen me, omdat ze niet velen kunnen, dat m'n werk zoo goed is en 't door de serieuze musici en 't publiek zoo hoog wordt gesteld.

LOTTE (*voorzichtig*). De man van „Het Weekblad” heeft toch anders veel goeds gezegd van je symfonie.

HENRI. Noem je dat goed? 'n Man die het hoofdmotief banaal noemt en zegt, dat de behandeling van 't adagio....

LOTTE (*invallend*). Hij zei toch ook, dat de instrumentatie buitengewoon knap is en 't scherzo verrassend frisch en vol temperament.

HENRI (*schamper*). Nou ja, 't zou ook al te gek zijn, als hij alles afkamde. Ze moeten altijd voorzichtig wezen, de heeren critici, dat ze zich niet op de een of andere manier blameeren.

LOTTE (*aarzelend, zachter*). Maar de meesten vinden, geloof ik — ik zelf ook — dat 't adagio wel wat zwak is, en ik meende eigenlijk, dat je er zelf ook niet heelemaal over tevreden was.

HENRI. O, begin jij ook al? Allemachtig aardig! Je moet 't van je vrouw maar hebben.

LOTTE. Hanslief, wat ben je nu onredelijk. Je weet immers hoe ik je werk bewonder. Dat scherzo en 't eerste gedeelte van de introductie zijn eenvoudig prachtig. Maar daarom hoef ik toch niet *alles* onvoorwaardelijk te bewonderen. (*glimlachend*) Je kunt mij toch niet van afgunst verdenken, wel?

HENRI. Hm — je kunt nooit weten....

LOTTE (*smartelijk verontwaardigd*). Hans!

HENRI (*half beschaamd*). Nou ja, zoo meen ik 't natuurlijk niet. Kom, geef me 'n zoen, kind. (*hij kust haar*) Waarom ben je eigenlijk gekomen? Je weet, dat ik niet gestoord kan worden in m'n werk.

LOTTE (*hem 't jasje gevend, ze legt den doek op 'n stoel*).

Hier, lieve brombeer. Je hadt me van ochtend zelf gevraagd, of ik die scheur er in dadelijk wou naaien.

HENRI (*berouwvol*). 't Is waar, dank je wel, Lotteke.

LOTTE. Je even helpen? (*zij doet zoo*) Ben je bezig aan iets?

HENRI (*terwijl hij haastig 'n boek en muziekblad, die opengeslagen op z'n bureau liggen, onder 'n courant verbergt*).

Ja.... 'n paar liederen bij verzen van....

LOTTE (*aarzelend, wat angstig*). Toch niet van?....

HENRI (*weer geïrriteerd*). Wat niet?

LOTTE (*zacht*). Niets....

HENRI. Is er nog iets anders?

LOTTE. Ik wou graag wat geld hebben. Ik weet wel, 't is twee dagen vóór m'n maandgeld — maar ik heb om Beate nogal wat extratjes moeten doen.

HENRI. Wacht, ik weet waarachtig niet.... (*zoekt in z'n zakken en haalt er 'n paar muntjes uit*). Dáár, is dat genoeg?

LOTTE. Dertig gulden? Maar Hanslief! Dat heb ik immers niet nodig. Tien gulden is ruim voldoende.

HENRI (*opeens met 'n opwelling van goedhartigheid*). Neem 't er dan maar eens van, kind.... Je mag waarachtig ook wel eens 'n extratje hebben, zoo'n knap, zorgzaam huishoudsterje! (*slaat z'n arm om haar heen*).

LOTTE. Dank je wel. Ik zal 't niet alles gebruiken, hoor. — Hier is ook nog 'n kritiek voor je, net gekomen. En kijk eens, wat mama me zendt? 'n Briefkaart met je portret; ze had 't in een winkel gezien. Hoe brutaal van den fotograaf, hè?

HENRI (*de kaart met welgevallen bekijkend*). 't Is een goeie reproductie....

LOTTE. Maar je hadt je toestemming er niet voor gegeven, wel? Ik vind 't jammer, 't lijkt me 'n beetje onwaardig.

HENRI. Nou ja, je moet die dingen zoo nauw niet nemen. — Ik ben eenmaal 'n bekend persoon. (*hij opent nu de enveloppe, ziet de kritiek even in en z'n gezicht klaart op*).

LOTTE (*ook zeer geïnteresseerd*). 'n Goeie kritiek, mannie?

HENRI. Ja, luister maar eens; uit „het Dagblad" (*leest*

kritiek nu voor) (met nadruk en groot welgevallen) „Het „werk van onzen jongen Maestro Henri Terveer behoort „tot het meest oorspronkelijke dat onze Nederlandsche „Componisten tot nu toe hebben voortgebracht. — Brilliant, „levendig, met de levendigheid van een oerkrachtig talent. „Een voorlooper, die welhaast een voorganger zal blijken.”

En zoo gaat 't door, 'n heel eind nog, aardig, hè? Niet, dat ik er iets aan hecht, maar 't is in ieder geval aangenaam te merken, dat er eens 'n enkel recensent niet afgunstig en bevooroordeeld is! Nu, waarom zeg je niets?

LOTTE (*aarzelend, zacht*). Ik dacht eigenlijk, dat je niets hechtte aan z'n oordeel.

HENRI. God, God, wat ben je weer kritisch en zwaar op de hand.

LOTTE. Maar schatlief, je zei gisteren zelf nog, dat Van Manen *niets* van muziek afweet.

HENRI. Nu „niets” is wat sterk. Hij kan soms wel eens heel juist oordeelen. (*naïef*) Dat merk je hier weer uit. En ik moet 't daarenboven op prijs stellen, dat hij zoo ruim en onpartijdig z'n meening durft te zeggen; begrepen, kleine meid? — Waar is Beate?

LOTTE. Boven; ze zit te naaien op de kinderkamer. (*glimlachend*) Ze zingt aldoor motieven uit de opera voor hen. — Of ze dat nu juist appreciëeren....! (*Ondeugend*) Ze dweept met je, mannie.

HENRI. Zoo, zoo.... Ze heeft begrip van muziek, dat is zeker.

LOTTE (*a. v.*). Ik geloof, 't zou haar rêve zijn om in je opera op te treden.

HENRI. Bewaar me, wat 'n weidsch verlangen! Dàar kan natuurlijk geen sprake van zijn.

LOTTE (*a. v.*). Ze heeft wel 'n lieve stem.

HENRI. 'n Lieve stem is toch niet voldoende voor mijn werk?! Daar hoort, dunk me, meer toe. Haar stem is heel geschikt voor liederen in 'n kamer, maar niet om 'n schouwburg of zaal te vullen. Nee, dáár moet ze niet mee aankomen.

LOTTE (*a. v.*). Ze zou misschien de dansende nimf

kunnen spelen. — Die hoeft niet zoo héél veel te zingen.

HENRI (*a. v.*). De nimf? Dat moet 'n eerste artieste zijn. Wat scheelt je toch kind, me per sé dat meisje op te willen dringen? Ze is heel lief en aardig, ik mag haar graag, maar van m'n werk moet ze afblijven.

LOTTE (*slaat haar armen om z'n hals en kust hem*). Stil maar, ik plaagde je maar 'n beetje. Natuurlijk is ze er niet goed genoeg voor, al zou ik 't haar graag gunnen.

HENRI. Trouwens, er zal wel niets van 'n uitvoering komen. Als papa zoo krenterig is om niet op te willen dokken.

LOTTE. Foei, Hans, papa krenterig! Hij, die ons aldoor steunt! Zonder z'n hulp hadden we toch maar niet kunnen trouwen. Dan hadden we nog jaren kunnen wachten.

HENRI. En nu kan ik misschien jaren wachten vóór m'n werk wordt opgevoerd.

LOTTE. Kom! Er is je toch al geld toegezegd.

HENRI. Ja, net 'n miniem deel van de som die er wezen moet. 't Eind zal zijn, dat ik zelf zal moeten rondgaan, om 't geld bij elkaar te bedelen.

LOTTE. O, Hans!

HENRI (*schertsend*). Tenzij jij 't zou willen doen....

LOTTE (*verschrikt*). Ik?! Ik zou wel willen. Ik ben alleen bang, dat ik er zoo weinig slag van zou hebben.

HENRI (*vroolijk lachend*). Dat zou je zeker, arm vrouwtje, ik zie je ongelukkig, verlegen gezichtje al. Bij 't eerste onvriendelijke woord zou je de deur uitloopen. (*Als ze heen wil gaan*) Zeg, waarom heeft Jantje daarnet zoo gehuild?

LOTTE. Omdat ik hem beknorde. Hij was brutaal geweest tegen Beate. 't Is zoo vreemd, Hans, — ze heeft geen slag met hem. — Ik krijg haast den indruk, of ze niet van hem houdt.

HENRI (*glimlachend*). Onverklaarbaar, hè?

LOTTE (*glimlachend*). Och, onverklaarbaar! 't Verwondert me alleen wat. Hij is heusch zoo 'n makkelijk lief ventje, voor wie hem weet te vatten. (*Op eens met moederlijken trots*) Je had hem van ochtend in z'n badje

moeten zien. Zoo'n mooi gebouwd kereltje toch — En zooals hij op jou lijkt. — Met die plooï ook tusschen z'n wenkbrauwen — ja verbeeld je, meneer fronsst z'n wenkbrauwen al. — Hij is werkelijk 'n mooi ventje, Hans! Tegen jou kan ik dat wel zeggen.

HENRI (*schertsend*). Natuurlijk, als hij op mij lijkt....

LOTTE. IJdeltuit! — Ik heb voor de aardigheid jouw kinderportretje en het zijne eens naast elkaar gelegd. (*met 'n glimlach*) Beate vond 't jouwe nog knapper.

HENRI. (*glimlachend*). Wel, wel.... (*met warmte*) 't Is toch allemachtig aardig van haar, dat ze gekomen is. — Als ze niet van kinderen houdt, is 't dubbel mooi.

LOTTE. Dat is zoo, ik ben haar ook héél dankbaar.

HENRI. Schiet je nog al met haar op?

LOTTE (*haastig*). O ja, zeker....

HENRI. Aan je toon hoor ik, dat je 't niet doet. Geen wonder trouwens; jullie zijn tè verschillend. — Arme Beate!

LOTTE. Waarom zeg je dat? Ze vindt 't hier heel prettig, geloof ik. — Ik doe ook heusch alles om te maken, dat ze zich thuis voelt.

HENRI. In één opzicht mag je 'n voorbeeld aan haar nemen: ze gaat allemachtig smaakvol gekleed, bepaald artistiek. Als ik daar jouw japonnen bij vergelijk, deze o.a.....

LOTTE. Dit is 'n oude, die ik heb laten uitstoomen.

HENRI. Ja, heel fraai is-t-ie waarachtig niet.

LOTTE. Maar schatlief — natuurlijk ze heeft veel smaak, — maar ik kan er ook zooveel geld niet voor uitgeven.

HENRI. Net of zij dat kan!

LOTTE (*aarzelend, bang om den indruk te geven alsof ze Beate benijdt, of 't verkeerd van haar vindt*). Nee maar — ze krijgt er nogal eens een cadeau, twee o. a. pas van mama — (*haastig*) Heel gelukkig voor haar, ik gun 't haar van harte.

HENRI. Ja kind, ik heb 't geld eenmaal niet voor zulke cadeaux.

LOTTE. O Hans, natuurlijk niet, anders deed je 't stellig. — Ik beklaag me niet, hoor.

HENRI (*hartelijk*). Arm vrouwtje, zou je graag zelf eens zóó 'n mooie japon hebben?

LOTTE (*aarzelt even, bang om hem te kwetsen*). Graag in de eerste plaats om jou. — Ik krijg er nu trouwens een van Nicht Harte, een van Liberty.

HENRI (*in een opwelling van royaliteit*). Dan krijg je er van mij nog een bij.

LOTTE (*bijna verschrikt*). Welnee, dat hoeft immers niet.

HENRI. Ja, ja, dat gebeurt. En 'n heele mooie ook. 't Bevalt me niets, dat die draak je er een geeft. Jammer intusschen, dat je hem nu nog niet hebt. Ik krijg straks bezoek, voor thee. — Zorg dat je dan iets behoorlijks te presenteeren hebt.

LOTTE. Ik had net wat besteld voor Beate. Wie komen er?

HENRI (*ontwijkend mompelend*). 'n Paar kennissen.

LOTTE (*die niet verstaan heeft*). Wie zeg je?

HENRI (*op eens weer licht geïrriteerd*). Wat ben je nieuwsgierig! (*bruusk er uit stootend om z'n verlegenheid te verbergen*) Van Manen en z'n vrouw.

LOTTE (*in hoogste verbazing*). Wat! De muziek-recensent? — En z'n vrouw!?

HENRI (*a. v. tegelijk verlegen*). Ja, hij inviteerde zichzelf zoo half en half, of liever zij. Zet nu asjeblijft niet zoo'n afkeurend, diep weemoedig gezicht, alsof 't je zieleheil betreft.

LOTTE. Welnee, schat, dat natuurlijk niet, — ik begrijp alleen niet....

HENRI (*ongeduldig*). Dan moet je 't maar eens niet begrijpen, met je niet zeer scherpzinnig, weinig artistiek begrip.

LOTTE. Hoe laat komen ze?

HENRI. Tegen half vijf ongeveer.

LOTTE (*rustig*). Dan zal ik me even gaan verkleeden en hier wat bloemen zetten.... Ik zal 't Beate vragen, die schikt ze zoo mooi. (*wil heengaan*).

HENRI. Kind, kijk nu in Godsnaam niet zoo lijdend-berustend, als 'n eerste klas martelares.

LOTTE (*keert om en gaat naar hem toe, smeekend*). Toe, wees niet boos, Hans. (*met 'n glimlach*). Ik voel me volstrekt geen martelares. 't Spijt me alleen dat ze komen, dat kan ik niet helpen, mannie.

HENRI. Maar waarom? Waarom moet je altijd alles zoo zwaar en tragisch opvatten?

LOTTE (*verschrikt*). Doe ik dat?

HENRI. Dat zou ik nogal denken? Je lijdt aan morali-teitsmanie, de wanhopigste manie voor de vrouw van 'n artiest.

LOTTE (*droevig verschrikt*). O Hans, zeg dat niet. Meen je, dat ik geen goeie vrouw voor je ben?

HENRI (*half ongeduldig, half meevoelend met haar*). Och nee, lieveling, natuurlijk niet, toe geen tranen. Je bent te goed, — te goed in 't algemeen en in 't bijzonder voor mij.

LOTTE (*veegt haastig haar tranen af, heel verlicht*). O, als 't dāt alleen maar is! Ik kan niet te goed voor je zijn.... Zie je, 't is alleen dat ik — ik stel je zoo héél hoog.

HENRI (*met 'n wanhopig handengebaar*). O God, daar heb je 't al weer!

LOTTE. Wat wéér?

HENRI (*ongeduldig*). Niets, niets.... En omdat je me zoo vreeselijk hoog stelt, zoo 'n soort heilige van me maakt....

LOTTE (*invallend, vroolijk*). O nee, dāt niet, lang niet, hoor!

HENRI (*glimlachend*). O, dat toch niet, Goddank. Nu, waarom ben je geschokt, dat ik de Van Manen's ontvang?

LOTTE (*aarzelend*). Ik vind 't zoo vreemd alleen. Je zei zelf nog kort geleden, dat je hem zoo'n....

HENRI (*haar in de rede vallend, kortaf*). Stommeling vond, wel zeker.

LOTTE. Die niets van muziek afwist.

HENRI. Nou, ik ben toen misschien wel wat kras geweest.

LOTTE. En z'n vrouw vond je nòg erger?

HENRI. God bewaar me, ja, dāt mensch!

LOTTE. En dan vraag je ze tòch hier!

HENRI (*verward*). Dat hèb ik niet gedaan.... ten-

minste. . . . ik zei 't je toch immers — ze inviteerden zichzelf zoowat.

LOTTE. Hoe kan iemand zòdiets doen!

HENRI (*glimlachend*). Nu, wie weet waar jij later nog toe komt, om je 'n eerste plaats in de artiestenwereld te veroveren!

LOTTE. Maar Hans!

HENRI (*vroolijk lachend*). Dat gezicht! En die lieve verontwaardigde oogen! Nam je dat nu heusch weer au serieux? Zoo 'n lief, argeloos wezentje als ze toch is!

LOTTE. Vindt je 't zelf niet vervelend, dat ze komen?

HENRI (*kortaf, schouderophalend*). 't Is nuttig. 'n Artiest, musicus, tooneelschrijver, directeur, of wat ook, hèeft nu eenmaal den steun noodig van 'n paar groote bladen, minstens van één, en daarom moet hij met den recensent ervan op goeien voet zien te komen; dat kan niet anders.

LOTTE. Dat vind ik afschuwelijk!

HENRI. Welnee, 't is alleen noodzakelijk. Kindlief, je weet niet wat 'n geknoei en gekonkel 't is in de artiestenwereld; wat 'n kringetjes met onderlinge bewierooking en flikflooiërijen!

LOTTE (*met vuur, dringend*). Maar daar zul jij je altijd buiten houden, niet?

HENRI. Ja, ja, wind je maar niet op.

LOTTE (*a. v.*). Je bent er te goed voor, Hans. En dat moet je zelf ook denken. 'n Paar jaar geleden zei je tegen me: ik wil er komen, alleen door eigen kracht en gaven, zonder eenige reclame of steun van anderen.

HENRI. Nu ja, dat was don Quichotterie.

LOTTE. Nee, dat was 't niet. Ik vond 't zoo mooi van je. En ik ben ook zeker, dat 't kan, — al zal 't misschien iets langer duren vóór je er komt.

HENRI. Jawel, als ik oud ben, of na m'n dood. Verlang je niet, om me beroemd te zien?

LOTTE (*legt haar hand op z'n schouder en ziet hem vlak in de oogen, heel beslist*). Niet — ten koste van je karakter.

HENRI (*geroerd*). O kind, kijk me niet zoo aan. . . . ik —

(hij vat opeens haar handen en kust ze, teeder en eerbiedig, veegt dan haastig z'n oogen af) Ga jij je nu kleeden, hè?

LOTTE (stil stralend en gelukkig). Ik zal m'n mooiste japon aandoen. Ik zal erg m'n best doen, Hans.

HENRI (glimlachend). Ja, wees niet al te koel-waardig. (Als zij weg is, loopt hij eenige oogenblikken onrustig en onzeker rond, in tweestrijd met zichzelf; hij zucht diep. Dan haalt hij ongeduldig de schouders op — 'n manuaal van hem — gaat naar den spiegel, strijkt z'n lokken op, trekt even z'n das goed en beziet zichzelf met welgevallen, onderwijl neuriënd. Er wordt zachtjes geklopt aan de deur rechts, zonder dat hij 't hoort. Beate komt heel zachtjes binnen. Als ze hem zoo bezig ziet, sluipt ze glimlachend terug, doet geruischloos de deur dicht en klopt, even daarna, luid aan de porte-brisée. Henri gaat haastig aan z'n bureau zitten, doet alsof hij schrijft).

HENRI (luid). Binnen! (Beate, in allerliefst empire-toilet van vieux bleu, komt binnen met een groote bos narcissen en 'n klein bouquet orchideeën in de hand). Had je al meer geklopt?

BEATE (met haar lieve, zachte stem). Nee, zeker niet. Ik stoor u toch niet? Ik bid u, blijf rustig aan uw werk.

HENRI. Wat! Orchideeën! Heeft Lotte die gekocht?

BEATE (verlegen). Nee, ik. Die narcissen heeft uw vrouw gekocht. Ik zal ze in de eetkamer zetten. Ik vond ze niet mooi genoeg voor hier.

HENRI (getroffen). Heb je die voor mij gekocht?

BEATE (als verschrikt). Ja; mocht dat niet?

HENRI (met 'n glimlach). Mogen? 't Is allerliefst van je, alleen....

BEATE (een beetje angstig en verlegen nog). Toch niet te vrijmoedig?

HENRI (eenvoudig-hart lijk). Maar kind, hoe kom je zoo?

BEATE. Ik zag ze van ochtend in 'n winkel, toen ik wandelde met de kinderen, en toen dacht ik, hoe schoon ze hier zouden staan.

HENRI. Wat 'n verkwisting voor mij!

BEATE. Verkwisting?! U maakt me beangst. Zou Lotte

dat ook vinden? Zou zij zoo iets niet gedaan hebben?

HENRI (*glimlachend, zonder spot*). M'n goeie, zuinige Lotte! Nee, dat zeker niet.

BEATE (*hem aanzierend met verbaasde oogen*). Maar ik begrijp niet.... (*houdt op*).

HENRI. Wat niet? (*Beate schudt verlegen het hoofd*) Nu?

BEATE (*heel zacht*). Dat ze zuinig is voor u. Voor haarzelf en 't huishouden, natuurlijk, — maar voor u, 'n kunstenaar! Die moet door schoonheid omringd zijn, om hem te inspireeren bij z'n werk. (*aarzelend*) Of voel ik dat verkeerd?

HENRI. Nee, waarachtig niet. (*met 'n lichten zucht*) 't Is alleen, helaas, geen Hollandsche opvatting.

BEATE (*schrikt als ze den stofdoek op den grond ziet liggen; dien Lotte heeft laten liggen*). O! die heeft Dientje hier zeker laten liggen. Ze is zoo nonchalant; ik zal 't haar straks zeggen.

HENRI (*gehinderd, lichtelijk gekwetst*). Nee, — ik — ik geloof, dat Lotte 't gedaan heeft, ze was daarnet even hier.

BEATE (*verlegen, heel zacht*). O, vergeef me. (*luider, met vuur*) Die goeie Lotte! Altijd zoo ijverig! Hollandsche vrouwen doen 't huishouden zoo degelijk.

HENRI (*nu licht geïrriteerd*). Ja, daar zijn wij mannen de dupen wel eens van. Er wordt veel te veel opgeofferd aan de degelijkheid en netheid; in de eerste plaats onze rust en comfort.

BEATE (*met 'n toon van echte bewondering en appreciatie*). O! Maar 't is toch goed om zoo netjes te zijn! (*met zelfverwijt*) Ik ben 't helaas niet, ik ben volstrekt niet degelijk. Ik denk altijd maar in de eerste plaats, om 't huis schoon en geriefelijk te maken.

HENRI (*glimlachend*). Arme Beate, wat 'n zelfverwijt! Troost je, je hebt héél gezonde ideeën, hoor!

BEATE (*a. v.*). Wat meent u? — Ik vind alleen, dat de vrouw haar man nooit moet laten merken, hoe netjes ze is en hoe druk zij 't heeft. Dat lijkt me de éénige fout van de Hollandsche vrouw, (*haastig*) 'n heel kleine fout maar.

HENRI (*met 'n lichte zucht*). Ik wou, dat je Lotte tot je ideeën kon bekeeren.

BEATE. O! Ik zou niet durven! Ze is zoo goed. Ik zou bang zijn haar te kwetsen en misschien aan 't tobben te brengen. (*medelijgend*) Ze tobt toch al zooveel.

HENRI. Tobben? Waarover?

BEATA (*ernstig*). Ik geloof of haar boekje wel uitkomt, en over de slordigheid van Dientje.

HENRI (*met 'n licht, minachtend lachje*). Wat 'n tobberijen! Arme Lotte! Dat kun jij je zeker niet voorstellen, wel?

BEATA (*droevig voor zich uitstarend, schudt langzaam 't hoofd*). Nee, ik heb te veel echte zorgen gekend. Dan bekommert men zich niet om kleinigheden; daar ziet men over heen. Maar nu praat ik niet meer — Ik mag u niet afleiden van uw werk. (*eerbiedig*) U was aan 't componeeren, niet?

HENRI (*knikkend*). Die twee verzen van Marie Madeleine, waar we 't laatst over hadden, die jij zoo bewondert.

BEATE (*verrukt*). O, ik ben blij, dat u die op muziek zet. (*Korte stilte. Beate schikt verder de orchideeën in 2 vaasjes en neuriet onderwijl de melodie uit de eerste acte*). Zijn ze al af?

HENRI. Het eene. — Het andere is nog niet naar m'n zin. (*als ze hem ziet glimlachen, zegt ze*).

BEATE. O! Pardon, excusez-moi.

HENRI. Vindt je 't mooi, dat lied?

BEATE (*met 'n uitbarsting van enthousiasme*). O, heerlijk, heerlijk! 't Heele werk! 't Moet 'n eerste artieste zijn, die de rol van de nimf zal vervullen, — 'n zoo veelzijdige artieste!

HENRI. Dat moet ze. (*op stelligen toon*) Ik weet er geen een voor in ons land. Maar och, er zal wel niets komen van 'n opvoering.

BEATE (*ten hoogste verbaasd*). Waarom niet?

HENRI. Gebrek aan geld. De gewone kwestie.

BEATE (*naïef*). Is dat alles? O, dat mòet gevonden worden!

HENRI. Je hebt makkelijk praten. Hollanders voelen

niet voor kunst, tenminste niet voor inheemsche. Ja, als ik 'n vreemde was! Dàn zou 't stroomen! Alles wat uit 't buitenland komt, is mooi, voornaam, bizonder. Kunst wordt hier pas erkend, als de reputatie ervan van ginder overwaait.

BEATE. Maar uw vader?

HENRI. Die geeft niet meer dan *f* 10.000; hij is niet scheutig, de oude heer.

BEATE. O, hij mòet meer geven! Als ik Lotte was....
(houdt plotseling verlegen op).

HENRI (wat ongeduldig). Nu, wat zou je dan?

BEATE (met hetzelfde kinderlijke enthousiasme). Dan zou ik rondgaan bij alle menschen! En ik zou hen geen rust laten, vóór ik 't geld bij elkaar had!

HENRI (glimlachend, zonder sarcasme). Juist iets voor Lotte! Daar had ik 't net met haar over. Ze zou wel willen — ze is gewillig en welmeenend genoeg — maar ze zou niet kunnen. Ze is er te schuw voor.

BEATE (innig). Lieve Lotte! Ik begrijp 't. Ze is te bescheiden en te trotsch. (nu weer met haar vroeger enthousiasme) Maar in hààr plaats, waar 't m'n man gold, daar zou ik alles op zij zetten, al m'n trots en bescheidenheid, en ik zou niet rusten, vóór ik geslaagd was. — Terwille van hèm!

HENRI (meegesleept, vol bewondering). Zou je dat waarachtig, Beate?

BEATE (voor zich). Ja, voor hèm zou ik 't kunnen....
(nu weer tot hem, op kalmen, half verontschuldigenden toon) Maar ik ben ook zoo anders als Lotte, — niet zoo bescheiden. — (nu met 'n zucht). En ik heb in m'n leven al zooveel moeten strijden — (Opeens weer met vuur, impulsief). O, ik wou....!

HENRI (ongeduldig). Nu, spreek uit!

BEATE (a. v.). Zou ik mogen trachten het geld ervoor te vinden? (smeekend) 't Zou me zoo trotsch en gelukkig maken.

HENRI (getroffen). Meen je dat, kind?

BEATE. Natuurlijk. Ik ken geen grooter verlangen dan uw opera te zien opvoeren.

HENRI (*a. v.*). 't Is allemachtig lief van je, Beate; ik ben er ontzaglijk door getroffen. (*aarzelend*) Ik weet alleen niet of ik... je aanbod aan mag nemen.

BEATE (*haastig*). 't Is waar, ik begrijp u. — 't Zou Lotte kunnen kwetsen. — En dat mag niet, nooit. (*voorzichtig*) Maar... als ik uw vader er eens over sprak en hem trachtte over te halen?

HENRI (*knikkend*). Dàt zou je kunnen doen...

BEATE. En als hij toestemde, dan zou ik 't Lotte pas vertellen... zóó voorzichtig, dat 't haar geen verdriet zou kunnen doen.

HENRI (*knikkend, geroerd*). Wat ben je fijngevoelig, Beate. Je hebt gelijk; we moeten Lotte zien te sparen; ze is zoo verbazend sensitief. (*Drukt haar de hand*) Ik ben je ontzaglijk dankbaar voor je goedheid. (*Even laat ze haar hand in de zijne rusten*).

BEATE (*glimlachend*). O, 't is geen goedheid. — 't Is egoïsme, geloof ik. Ik zou u groot willen zien. — (*Korte stilte; zij neuriet de melodie weer*) O, pardon, ik heb voortdurend die melodie in m'n ooren. (*lachend*) Ge zoudt me 's ochtends en 's avonds moeten zien, op m'n kamer, als ik uitgetkleed ben... (*als hij glimlacht, met allerliefst, beschaamd verwijt*) nee, niet glimlachen nu, dat is leelijk... (*Weer op haar vroegeren toon*) Dan sta ik wel 'n half uur lang te dansen voor m'n spiegel. Dan ben ik niet meer Beate, de gouvernante en Stütze, maar Chloë, de verleidelijke, dansende nimf. — (*ze begint nu, heel gracieus, langzaam, eenige dansbewegingen te maken, de armen opgeheven; houdt daarna, als verschrikt, plotseling stil*).

HENRI (*geheel bekoord, ongeduldig*). Ga door, ga door! — Wat ben je gracieus, Beate!

BEATE (*beschaamd, met neergebogen hoofdje*). Nee, nee, ik durf niet, ik ben dwaas.

HENRI (*a. v.*). Onzin... toe, ga door... 't is 'n genot om naar je te kijken. — Hoe kom je zoo lenig?

BEATE (*weer dansend, en onderwijl afgebroken pratend*). Ik heb van kind af veel gymnastiek gemaakt — Zweedsche

heiligymnastiek — en vooral de laatste jaren, — met m'n élèves. — En sedert ik Duncan gezien heb — O! die heerlijke Duncan — heb ik 'n passie voor dansen gekregen. Háár dansen was 'n revelatie voor me....

HENRI (nu geheel onder de bekoring van haar lenig lichaam en verleidelijke dansbewegingen, laat zich ontvallen). Dan zou je zeker wel graag de nimf spelen?

BEATE (houdt nu plotseling op). Willen?! Tien jaar van m'n leven zou ik er voor geven! Maar zeg 't niet, 't is wreed. Natuurlijk ben ik er niet goed genoeg voor. — (Begint weer te dansen) Die rol vereischt zooveel, — vooral schoonheid, — muziek van beweging, — ik weet, die heb ik niet voldoende....

HENRI. Maligniteit! Aan gratie ontbreekt 't je waarachtig niet. Alleen je....

BEATE (hem in de rede vallend). Niet genoeg voor dèze rol, meen ik. — En dan m'n figuur — ik ben veel te tener, niet mooi genoeg gebouwd.

HENRI. Hoe kom je dáaraan? Je figuur kon niet beter. M'n nimf moet rank en slank wezen als jij. — (glimlachend) Ik geloof, dat meen je ook niet.

BEATE (houdt op, verontwaardigd). Niet meenen?! Ik zie haar alleen zóó mooi.... als 'n Grieksche Godin, — 'n Diana, wat teerder alleen.... heel mooi ook van trekken, terwijl ik.... (ze danst weer).

HENRI (invallend). Naïef en verleidelijk moet ze wezen — en dat ben jij. (met vuur) Ik zou nergens 'n vrouw kunnen vinden, wier uiterlijk zoo geheel aan m'n illusie-beeld beantwoordt als 't jouwe.

BEATE (houdt weer stil, verrukt). Meen je dat?

HENRI (a. v.). Waarachtig. 't Eenige waarvoor ik bang ben is.... dat je stem niet toereikend zal zijn, — niet vól genoeg.

BEATE (deemoedig). Ja, dat is ze niet, wel zuiver, geloof ik, maar niet sterk — En dit is zoo'n groote rol, — niet? (ziet hem tersluiks aan).

HENRI. Nu, zoo heel groot niet, tenminste — de nimf

moet meer bewegen dan zingen. Maar wàt ze te zingen heeft....

BEATE (*invallend*). Ja, ja, ik begrijp 't....'t Zou te moeilijk voor me zijn.... Ik heb er trouwens nooit van durven droomen.... Vooral dat heerlijke lied in het 3e bedrijf, als ze, omhuld door haar haren, uit het water oprijst. (*zichzelf onderbrekend*) Dat water is zeker op den voorgrond?

HENRI. Nee, op den achtergrond.

BEATE. O! — En 't is donker, vrij donker tenminste, alleen 'n bleek zilveren maneschijnsel.... (*alsof haar plotseling iets invalt*): 't Zou zeker niet mogelijk zijn, dat 'n ander — iemand achter de schermen, verscholen achter 'n struik — dat groote lied zou zingen? En de nimf alleen bewegen, dansen op de muziek, in 't zilveren licht?

HENRI (*getroffen, langzaam*). 't Is waar....! Dat zou misschien wel kunnen.

BEATE. Nee, nee, laten we er niet verder over spreken. 't Is niet goed voor me.... Uw werk gaat voor alles. (*glimlachend, op anderen toon, terwijl ze gaat zitten*) Ziezoo, nu ben ik weer Beate.

HENRI. Toe, blijft nog èven Chloë!

BEATE. Nee, nee, 't is lang genoeg geweest. — we moeten verstandig zijn.... Och, m'n haar....! (*ze brengt opeens de handen naar haar haar toe*). Kijk even niet, meneer Henri. 't Is losgeraakt door 't dansen.... (*dringend*) Niet kijken, niet kijken! Och, daar valt 't naar beneden.... O! wat zijt ge ongehoorzaam!

HENRI (*gefascineerd, komt naar haar toe en neemt haar haar tusschen z'n handen*). Wat is 't lang! Prachtig! Net haar van 'n sprookjesprinses.... zoo zijg. Zulk haar moet m'n nimf hebben. Draai nog eens wat rond! nog èven, zooals daarnet....

BEATE (*glimlachend*). Ik ben immers Beate.

HENRI (*ongeduldig*). Nee, je bent Chloë.

BEATE (*droevig*). Ik kan u niets weigeren, maar ge zijt wel wat wreed, Henri. Ge weet niet welk verlangen ge in me opwekt.

HENRI (*a. v.*). Ik ben niet wreed. . . . Je hebt me opeens 'n idee ingegeven. . . . Dans nu, dans, en zing er even bij. (*zij danst nu en zingt*). Ja, 't is zuiver, wel heel zwak.

BEATE. Ik durf niet hard te zingen om de kinderen. (*met uitgestrekte armen en 'n glimlach*): Nu kom ik naar Daiphylos toe. . . . Daiphylos, geliefde!

HENRI (*als gehypnotiseerd*). Chloë, m'n heerlijk lief! — (*Als hij haar wil omvatten trekt ze zich plotseling terug*).

BEATE (*op geheel anderen toon*). Nee, nee, nu is 't genoeg. (*Zij gaat verlegen zitten; ook hij is verlegen; er heerscht 'n korte, gedwongen stilte*) — Hoe laat komt de visite?

HENRI. Heeft Lotte je verteld, wie er komen?

BEATE. Ja, de recensent van Manen en z'n vrouw.

HENRI. Wil je me 'n genoeg doen, Beate?

BEATE (*opeens weer kinderlijk verrukt*). O! zóó graag!

HENRI. Help dan mee ze te ontvangen en doe je best de conversatie wat aan gang te brengen. — Enfin, ik hoef je eigenlijk niets te zeggen, je hebt zoo'n zeldzame gave om voor 'n ieder den rechten toon en woorden te vinden.

BEATE. Die heeft Lotte toch ook? Wees nu billijk, Henri.

HENRI. Welnee, waarachtig niet. Alleen als de menschen haar sympathiek zijn. En ze heeft eenmaal 'n vooroordeel tegen de van Manens, omdat ze — nu ja, veel zaaks als criticus is hij niet en zij is 'n malloot.

BEATE (*met overtuiging*). Wat komt 't er op aan hoe ze zijn! U hebt ze nodig! Ik geloof de Hollandsche vrouwen. . . . (*zichzelf onderbrekend om even haar bewondering te luchten*) O, ze staan zoo hoog, ze hebben zooveel eergevoel en trots — maar ook — ze voelen te klein-burgerlijk. Ze zien niet genoeg over al het kleine heen, naar het ééne groote doel, dat bereikt moet worden. Ze begrijpen 'n artist niet; en wat nodig voor hem is.

HENRI. Dat is zoo. Lotte ook niet. Volgens haar zou ik nooit 'n criticus mogen spreken, niets aan reclame doen en zou ik maar stil en rustig moeten afwachten, tot na jaren misschien de menschen me kwamen vragen of ze m'n

werk asjeblijft mochten opvoeren — God beter 't, als ik dáárop moest wachten....

BEATE (*in hoogste verbazing*). Maar dan begrijpt ze niets, niëts van de wereld en de menschen

HENRI. Dat doet ze ook niet. Zoo argeloos als 'n lam.

BEATE (*met kwasi diep gevoel*). Arme, liëve Lotte. Ze had geen artiest moeten trouwen!

HENRI (*verongelijkt*). Beklaag je haar?

BEATE. Ja, omdat zij je niet begrijpt en zich daardoor ongelukkig moet voelen.

HENRI (*a. v.*) En ik dan? Denk je dat haar niet-begrijpen mij gelukkig maakt?

BEATE (*ernstig*). Nee. Daarom zeg ik ook, arme Henri. Ik beklaag u beiden. — Maar nu — over de visite. Ze worden zeker hier ontvangen?

HENRI. Ja.

BEATE. Dan zal ik het gauw wat gezelliger maken. Ge zult eens zien. (*ze begint nu de stoelen te verschikken, de gordijnen te plooien enz.*) (*schertsend*) ik zal meneer en mevrouw van Manen weten te charmeëren, — terwille van u.

HENRI (*glimlachend*). Best, doe dat maar. Alleen niet coquet, hoor?

BEATE (*verbaasd, wat verschrikt*). Coquet?!

HENRI. Ja, ben je dat niet 'n beetje?

BEATE (*'t hoofd schuddend*). Zeker niet bewust. — Weet ge wat ge doen moest, Henri? De volgende week 'n soirée geven. De eerste lui van de stad vragen, (*plagend*) en ook allerlei artiesten en al de critici van de voornaamste bladen. — O! 't Zou prachtig kunnen zijn en zoo goed voor uw werk. Ge zoudt hen vòor kunnen spelen uit uw opera — en ik er bij dansen, den grooten dans uit het 3e Bedrijf en misschien ook iets zingen. — Na de thee zou er dan champagne rondgediend moeten worden en allerlei delicatessen — Ik zou dat wel in orde brengen .. in dèze twee kamers (*wijst naar de porte-brisée*) heel artistiek ingericht, met overal kaarsen tusschen de bloemen in.

HENRI. Waarachtig, dat is 'n subliem idee! Als Lotte er maar toe te brengen is. — Zoo'n feest zou heel wat kosten!

BEATE. O, daar krijg ik haar wel toe. — Of anders vraag ik het geld aan uw moeder. — Die voelt er zeker voor. 't Is immers alleen voor uw werk? 'n Middel tot bereiking van het groote doel. (*Overredend, met vuur, heel dringend*) Ge moet de menschen, het domme publiek *gebruiken*, Henri, net als de kritiek en de reclame. *Zij* moeten u in staat stellen, om uw groote gaven ten volle tot ontwikkeling te brengen, — om 'n groot kunstenaar te worden, de éérste van het land, — en later misschien de eerste van heel de wereld!

HENRI. O Beate, zooals jij me begrijpt!

BEATE (*verrukt*). Doe ik dat werkelijk? O, als ik op m'n kleine zwakke wijze daar iets toe bij zou kunnen dragen, tot dat heerlijk groote doel! Dat zou mijn trots, m'n éénige eerezucht wezen. — En ik wou zoo graag, dat ik ook Lotte daartoe brengen kon.

HENRI. Dat lukt je nooit. Daar voelt ze niet groot genoeg voor. — Ze is in haar ideeën te braaf burgerlijk, zooals je heel terecht opmerkte.

BEATE (*verschrikt en bijna verontwaardigd*). O, dat heb ik van háár niet gezegd! Ik sprak in 't algemeen. — Die goeie Lotte, die ik zoo bewonder en die zooveel van je houdt. . . . zooveel haast als van haar kinderen.

HENRI (*getroffen*). Dáár zeg je 't! Juist. Zooveel haast als van haar kinderen. De kinderen nemen bij haar de eerste plaats in!

BEATE (*a. v.*). Natuurlijk! Daar is ze toch immers Hollandsch voor.

HENRI. Maar dat móest toch niet. Heeft de man niet het eerste recht op de liefde van z'n vrouw?

BEATE (*aarzelend*). Ja, zoo denk ik. Maar dat kunt ge de arme Lotte toch niet als 'n fout aanrekenen? (*Zij zucht zwaar*) M'n arme Henri!

HENRI. Je weet niet wat ik gemist heb in m'n huwelijk.

Lotte, h e goed en welmeenend ook, — heeft me nooit begrepen.

BEATE (*zacht*). Dat heb ik van 't begin af aan gevoeld. (*korte stille*) Maar, ge moet billijk zijn. Ook Lotte zal wat gemist hebben.

HENRI. Hoe zoo? Geloof je, dat ik geen goeie....

BEATE (*glimlachend*). Stil, stil nu, niet zoo opvliegend.... Z ker ben je 'n goeie man voor haar geweest. Maar Lotte, ze is geen artieste, ze v elt zelfs niet voor kunst in haar hart. En die kunst scheidt u beiden van elkaar, in plaats van u t t elkaar te brengen. Lotte zou veel gelukkiger zijn geweest met 'n man als Frank, 'n handelsman of dokter.

HENRI (*plotseling argwanend*). Je gelooft toch niet dat ze.... je weet misschien dat Frank vroeger verliefd op haar is geweest.... nu n g misschien.

BEATE (*met 'n veel beteekenenden glimlach*). O nee, n  niet meer, wees gerust, Lotte houdt alleen van u,.... n  haar kinderen.

HENRI. O Beate, j  zoudt de echte artieste-vrouw zijn!

BEATE (*voor zich uitstarend, knikt*). Ik geloof 't ook.... (*langzaam-droevig*) Maar den artiest zal ik nooit vinden.

HENRI. Waarom niet?

BEATE (*plotseling van toon veranderend, geforceerd-opgewekt*). Kom, ik moet de kamer verder in orde brengen. (*zij veegt haastig tersluiks haar oogen af*).

HENRI. Beate, kijk me eens aan — je — je huilt toch niet?

BEATE (*met afgewend hoofd*). Welnee, wat denkt ge wel.... ? (*probeert nu van achteren, met de armen opgeheven, 'n haakje van haar japon vast te maken*).

HENRI. Laat mij je even helpen.

BEATE (*schudt van nee*). Ik kan zelf wel.... 't is met dansen losgegaan.

HENRI. Je kunt niet. Wat ben je eigenzinnig, kleine Beate. (*hij helpt haar het haakje vast te maken, kust haar dan plotseling van achteren in den nek*) O Beate, Beate!

BEATE. Henri! — Daiphylos (ze pakt in vervoering z'n hoofd met haar beide handen, brengt haar mond vlak bij de zijne en duwt hem dan plotseling weg). Ga heen, — laat me even alleen — O, ik was slecht! Maak me niet ongelukkig. (Smeekend) Ik heb al zooveel geleden in m'n leven.

HENRI. Je ongelukkig maken, ik die....

BEATE (a. v.). O, laat me nu.... ik weet zelf niet, wat er in me is.... Ik schaam me zoo voor m'n gevoel.... die arme Lotte! — Ga nu, ik bid je,.... later spreek ik nader met je.... (Henri aarzelt even en gaat dan haastig af door de portebrisée. Zij blijft even staan, tot hij weg is en richt zich dan opeens op met 'n overmoedige, triomphantelijke uitdrukking in haar gezicht)! De dansende nimf zal ik spelen!! Wat is 't makkelijk gegaan! Heerlijke Henri! 'n Beetje bête, maar tòch hou ik van je. (Zij draait in verrukking op haar ééne voet rond) O, m'n haar! (zij kijkt angstig naar de deur, gaat haastig naar den spiegel, maakt haar vlecht los, die blijkt valsch te zijn en hecht ze weer vast) (spottend) M'n sprookjesachtig prinsessenhaar! Zoo zijg!.... Ziezoo, die zit weer. (Lotte komt nu binnen van rechts in 'n lief, eenvoudig licht japonnetje. Zoodra Beate haar hoort, keert ze zich om en bedekt haar gezicht met haar hand).

LOTTE (na 'n oogenblik aarzelend). Is er iets, Beate? (Beate schudt van nee, veegt dan haastig haar oogen af).

LOTTE (gaat nu weer naar haar toe en zegt hartelijk). Je hebt toch geen verdriet? — Vergeef me, ik wil niet indiscreet zijn, maar.... kan ik niets voor je doen?

BEATE (op geforceerden toon, alsof ze met moeite haar tranen bedwingt) Niets.

LOTTE (a. v.). Forceer je niet om mij, — huil gerust eens uit. Ik weet wat 'n moeilijk, treurig leven je gehad hebt.

BEATE. O Lotte, liëve Lotte!

LOTTE. Ik dacht alleen, dat je nu misschien gelukkiger zoude zijn. Papa en mama houden zooveel van je. — Ik had zoo'n hoop, dat je je wat thuis bij hen zoude voelen.

BEATE (zacht). Ik vòel me ook thuis bij hen. — Maar tòch zal ik niet kunnen blijven.

LOTTE. Waarom? Ik begrijp je niet. Er is toch niets gebeurd? (*Beate antwoord niet*) (*aarzelend*) Toch niets mischien met Henri? Hij is soms wel eens prikkelbaar, — 'n beetje opvliegend, maar dat meent hij niet. Hij is zoo goed au fond. Hij is eenmaal artiest, dat begrijp je wel, niet?

BEATE (*knikkend*). Volkomen. Hij heeft ook niets gezegd, (*verward*) tenminste — niet bewust. (*heel zacht*). Ik kan 't niet zeggen. . . . (*luid, dringend*) Vraag me niets en.... ook hem niets Lotte, beloof 't me. . . . (*Lotte blijft verbijsterd staan*) — (*bijna angstig*) Ge zijt toch niet boos?

LOTTE. Nee. Ik begrijp jōu alleen niet.

BEATE (*deemoedig, zacht*). Dat is misschien beter. — (*plotseling impulsief, met nadruk*). Hij heeft me géen verdriet gedaan, hoor je wel? . . . Hij was juist. . . . och zoo goed was 't-ie. (*Vat Lotte's handen*) 't Spijt me zoo, dat ik niet meer kan zeggen (*Lotte trekt zacht haar handen weg*) en zoo raadselachtig moet schijnen. (*Met 'n touchante openhartigheid en warmte*) Ik haat alles wat duister en geheimzinnig is. . . . En als ge wist hoe sympathiek ge me zijt, en hoe ik u bewonder.

LOTTE (*nu eenigszins koel en gereserveerd, ziet haar vol aan*). Waarom bewonder je me? Daar is volstrekt geen reden voor.

BEATE (*met vuur*). Ge zijt zoo goed, zoo opofferend.

LOTTE (*a. v.*). Opofferend?

BEATE. Ge doet alles om Henri gelukkig te maken.

LOTTE (*a. v. tets hoogs nu in haar toon, hoewel ze heel sober-eenvoudig blijft*). Natuurlijk. Ik hou immers van hem. Hij is m'n man. (*'n Korte stille. Zij ziet Beate nog steeds vol aan en er wordt nu plotseling 'n vage onrust in haar wakker*).

BEATE (*verlegen haar blik afwendend, zacht*). Ja, dat is zoo.... (*met opvallende geforceerdheid*) Ik heb m'n best gedaan de kamer wat gezelliger te maken.

LOTTE (*haar laatste opmerking ignoreerend*). En ik vertrouw. . . . (*haar toon iets onzeker nu*) ik hoop alleen, dat ik er in slaag hem gelukkig te maken. (*Beate wendt pijnlijk haar hoofd af*). (*Na 'n korte aarzeling met slecht verborgen angst nu*) Je gelooft toch dat hij gelukkig is?

BEATE (*gesmoord, hevig*). O, hij moet 't zijn, met 'n vrouw als jij! — (*op anderen toon*) Ik wou je alleen nog zeggen, dat ik — (*zonder Lotte aan te zien, verlegen, hortend*) niet zoo héél lang meer blijven kan.... Ik heb 't gevoel.... ik kan nuttiger zijn bij uw ouders.... Ik zal alleen wachten tot het eind van de volgende week.... Henri, je man, wil dan 's avonds eenige gasten vragen, artiesten en critici.... en daarbij zou ik hem helpen.... Hij vroeg 't me.... en ik kon 't niet weigeren.... Maar daarna zal ik gaan.... de kinderjuffrouw zal dan allicht beter zijn.... (*Lotte knikt*) ge begrijpt 't wel, niet?

LOTTE (*haar weer vol aanziend, kalm nu*). Wat?

BEATE (*als verward*). Dat ik dan.... heen moet gaan.

LOTTE (*beslist*). Nee, ik begrijp niets. Kun je niet iets duidelijker zijn?

BEATE (*met uitbarsting van nobel gevoel*). Omdat 't m'n plicht zal zijn om heen te gaan, Lotte, hêe zwaar 't me ook zal vallen.... (*haastig, op anderen toon*) Tot straks.... ik zal Jantje even z'n soep gaan geven.

LOTTE (*koel*). Dat heb ik al gedaan; je had 't vergeten.

BEATE. O, vergeef me, wat spijt me dat! — 't Is heusch m'n fout niet.... (*verlegen*) Henri heeft me zoo opgehouden.... hij.... Hij sprak me over z'n kunst en z'n toekomst; hij had blijkbaar behoefte z'n hart eens lucht te geven.... (*met prachtig geveinsde oprechtheid*) Ik kon 't waarachtig niet helpen.... Ge gelooft me toch?

LOTTE (*ziet haar even strak-onderzoekend aan; dan, als beschaamd over haar gevoel van even te voren, zachter*). Ja, ik geloof je natuurlijk.

BEATE. Dank u, Lotte — (*zij gaat haastig rechts af. Lotte blijft onbeweeglijk staan, 'n uitdrukking van verbijstering en grooten angst in haar oogen. Even later komt Henri binnen*).

HENRI (*met goedmoedige ironie*). M'n nijvere huisvrouw, die zich niet met kindergoed en huishoudboekje bezighoudt, maar staat te peinzen.... 'n Ongewoon gezicht!

LOTTE (*ernstig, kalm*). Je nijvere huisvrouw heeft ge-

woonlijk niet veel tijd om te peinzen. Denk je, dat ze zich altijd voor haar genoegen met kindergoed en haar boekje bezig houdt?

HENRI (*glimlachend*). Beste kind, vertel me nu niet, dat je die dingen met displeizier doet. Je bent nu eenmaal vóór alles huishoudster en moeder.

LOTTE (*gepijnd*). Ik ben vóór alles huishoudster, Hans, omdat 't mòet. Omdat... als ik me minder met alles bemoeide... we eenvoudig niet toe zouden komen met onze toelage.

HENRI (*gekwetst*). Heb je er soms spijt van 'n armen artiest te hebben getrouwd?

LOTTE (*zachter, smartelijk*). Heb ik me ooit beklaagd, Hans?

HENRI. Je deed 't nu.

LOTTE. Nee, niet beklaagd. Me alleen gerechtvaardigd, omdat jij onbillijk was, met je spot over m'n groote huise-lijkheid. Dat ben je tegenwoordig wel eens meer en dat doet me verdriet.

HENRI (*licht verlegen en geprikkeld, omdat hij voelt, dat hij ongelijk heeft*). Als jij zoo overgevoelig en prikkelbaar bent...

LOTTE (*nu met 'n glimlach*). O, moet je mij dat verwijten? Als er iemand prikkelbaar is, is 't dan niet m'n eerwaarde echtgenoot, m'n lieve brombeer? (*Als hij iets zeggen wil*) Stil, ik weet wel... omdat-ie 'n groot kunstenaar is. En daarom neemt z'n onartistieke vrouw 't hem dan ook niet kwalijk, al is ze er wel eens bedroefd door.

HENRI (*even met echt gevoel, terwijl hij haar wang kust*). Arme, lieve schat!... 't Zou beter voor je geweest zijn als je geen artiest getrouwd hadt.

LOTTE (*glimlachend*). Ik zal 't toch maar met hem doen. Met al z'n prikkelbaarheid is hij me liever dan eenig ander mensch ter wereld.

HENRI. Ja, dat zeg je nu, — dat maak je jezelf wijs.

LOTTE (*heel ernstig en bestlist*). Dat meen ik en dat weet je heel goed. (*Korte pauze*).

HENRI. Waarover peinsde je daarnet zoo?

LOTTE. Over Beate. Ze was bedroefd, toen ik binnenkwam en zoo geheimzinnig. Ze zei, dat ze hier niet blijven kon.

HENRI (*geprikkeld*). Wat 'n onzin! Je kunt haar nog niet missen, onmogelijk! (*Lotte ziet hem tersluiks onderzoekend aan*).

LOTTE. En ze zei zelfs, dat ze bij papa en mama ook niet zou kunnen blijven op den duur.

HENRI. Wat is dat nu?!... Wat 'n krankzinnig idee!... Zeker weer gaan zwerven met kans om bij zoo'n schurk te belanden als pas die baron van Haer. Je hebt toch niets met haar gehad? niet gekibbeld?

LOTTE. Maar Hans, ik kibbel toch niet. En dan nog wel met iemand, die me uit vriendelijkheid is komen helpen.

HENRI. Dat dunkt me ook. Wanneer wil ze gaan?

LOTTE. In het eind van de volgende week.... (*met licht verwijt*). Als de soirée voorbij zal zijn, waarvoor je haar gevraagd hebt ons te helpen.

HENRI (*laat zich ontvallen*). Ik haar ge? O ja, ja, dat is zoo. Nu, dan heeft 't nog den tijd. — We dienen de gasten toch zeker wel een week vooruit te inviteeren. (*loopt heen en weer*) Maar dat ze nou waarachtig zelfs bij de oude lui niet wil blijven.... Er is juist nogal kans op, dat ze.... (*houdt verlegen stil*).

LOTTE (*kalm*). Waarop?

HENRI (*haastig*). Misschien 'n kleine rol krijgt in m'n nieuwe opera. Als die tenminste wordt opgevoerd.

LOTTE (*verbaasd*). Wat! En 'n half uur geleden zei je nog?....

HENRI (*invallend, verlegen en ongeduldig*). Ja, ik weet wel.... 't Zal ook niet veel zijn. Ze zou voornamelijk moeten acteren,.... dansen. — Ze is buitengewoon gracieus.

LOTTE (*a. v.*) Wil je haar dan de nimf laten spelen?

HENRI (*ontwijkend*). Ik weet niet.... 't is nog niet zeker. (*gedwongen schertsend*) Geef jij je goedkeuring niet?

LOTTE (*glimlachend*). Alsof ik er iets over te zeggen

heb! — 't Zou heerlijk voor haar wezen . . . (*ernstig*) Ik hoop alleen, dat ze er goed genoeg voor zal zijn.

HENRI. Je kunt er zeker van wezen, dat ik dáár in de eerste plaats aan zal denken, m'n lief, wijs vrouwtje.

LOTTE (*hartelijk*). Hoe heerlijk, dat er nu opeens kans is op 'n uitvoering. Hoe komt dat zoo?

HENRI (*weer ontwijkend*). O, alles is nog vaag, — 'n heel zwakke kans maar. (*Er wordt geklopt. Dientje komt binnen met 'n mandje bloemen*).

HENRI. Voor wie zijn die bloemen?

DIENTJE. Voor juffrouw Beate, er is 'n briefje bij.

LOTTE. Breng 't dan boven; de juffrouw is, meen ik, op haar kamer.

HENRI. Laat 'ns even zien. (*Dientje komt naar hem toe*).

LOTTE. Hè, ze zijn prachtig! (*Henri bekijkt 't adres*).

HENRI. 't Is waarachtig Frank z'n hand, geloof ik. Kijk jij 'ns . . .

LOTTE (*'t briefje bekijkend*). Ja (*zij geeft de meid 'n wenk en Dientje gaat heen*).

HENRI (*na 'n korte stille*). Bspottelijk! Die jongen lijkt wel gek.

LOTTE. Waarom? Weet je wat ik geloof, Hans? Dat hij erg épris van haar is.

HENRI. Wat 'n malligheid! 'n Stijve, nuchtere bourgeois als Frank. Hij zou nogal goed bij haar passen!

LOTTE. Ik vind hem volstrekt niet nuchter en burgerlijk. Frank is 'n beste kerel en hij voelt veel voor kunst ook.

HENRI. Natuurlijk; jij verdedigt hem, je ouden adorateur . . . Je hebt er misschien wel spijt van, dat je hem indertijd niet genomen hebt . . . (*Zij antwoordt niet*). Kind, pruil nou toch niet. Zeg liever iets, als je wat te zeggen hebt.

LOTTE (*moedeloos*). Ik heb 't gevoel dat 't niets geven zou. Je bent zóó onredelijk. (*Dringend, maar kalm, hoewel met tranen in haar oogen*) Voel je dat niet, Hans?

HENRI (*opeens met echt gevoel*). Ja, ik ben onredelijk, ik weet 't. — Vergeef me, lieveling.

LOTTE (*z'n haar streelend*). Wat is er toch met je, Hanszeman?

HENRI. Niets kind, niets, laat me maar met rust. (*Hij kust haar, zucht en loopt dan heen en weer*). In ieder geval kun je er zeker van zijn, dat hij z'n moeite en z'n galanterieën verspilt. — Beate wil stellig niets van hem weten.

LOTTE. Ben je daar zoo zeker van? Ik vond haar verleden, toen Frank hier was, buitengewoon vriendelijk tegen hem. Ik kreeg zoo'n indruk, dat zij hem wat aanmoedigde.

HENRI. 'n Meisje kan toch wel vriendelijk zijn, zonder iets te bedoelen?

LOTTE. Zeker; maar zooals zij 't was. . . ! Als ze er niets mee bedoelde, dan was ze echt coquet.

HENRI (*glimlachend*). Kindlief, wat zeg je dat heftig!

LOTTE. Ik verfoei coquetterie, ik vind ze min en wreed.

HENRI (*a. v.*). Is m'n lief, klein vrouwtje soms niet 'n klein beetje jaloersch?

LOTTE (*saamkrimpend, smartelijk verontwaardigd*). Jaloersch!? Waarom zou ik dat zijn? — Daar heb ik immers geen reden toe?

HENRI. Nee, nee kind, blijf toch kalm.

LOTTE. 't Zou me zoo spijten voor Frank, als ze met hem speelde.

HENRI (*nu plotseling zelf met 'n opwelling van jalouzie*). Jij met je Frank! Er is geen kwestie van, dat zij met hem speelt; 't is alleen je verbeelding! Als Beate iemand trouwt, dan moet 't 'n artiest zijn. . . Kindlief, waarom nu tranen in je oogen? Je weet niet hoe me dat deprimeert. Ik heb immers niets gezegd dat je. . .

LOTTE (*invallend, zacht-beslist*). Ik geloof, dat 't beter is, Hans, als we er niet verder op doorgaan. We zijn nu allebei wat geprikkeld, ik ook zeker. En daardoor nemen we misschien alles wat zwaar op en zouden licht iets zeggen, dat ons later zou spijten. — En we willen elkaar toch geen pijn doen, wel? Ik jou tenminste zeker niet. Daar ben je me te lief voor.

HENRI (*ontroerd*). Och, vrouwtje, je bent zoo goed. — Die

lieve oogen en handen van je — Ik heb altijd behoefte die te kussen, je handen vooral: in deemoed, — met groote, gróóte teederheid. (*hij kust haar handen*).

LOTTE (*blij en innig*). M'n lieve Hanzeman — (*Meneer en mevrouw Terveer komen nu binnen*).

Mevrouw TERVEER (*guitig*). Zoo, — kinderen, — we storen toch niet?

HENRI. Welnee, moedertje, u bent heel welkom.

TERVEER. Dag Lotje, hoe gaat 't er mee? De kinderen wel?

LOTTE. Heel wel.

Mevrouw TERVEER. Ik verlang ze weer eens te zien, de schatjes. Gaat 't goed, m'n jongen? — Weer kunnen werken?

HENRI. Ja, 't is nu rustiger in huis.

Mevrouw TERVEER. Dat kan ik me denken.... Met zoo'n goeie hulp....

TERVEER. Waar is onze kleine Beate?

LOTTE. Even naar boven gegaan — ze zal dadelijk wel komen.

Mevrouw TERVEER. Zooals we haar missen, dat kind, ik vooral! 't Is niet te gelooven.

TERVEER. Nu, ik ook. 't Is bepaald leeg zonder haar.

HENRI. We appreciëeren 't dan ook zeer, dat u haar aan ons hebt afgestaan.

Mevrouw TERVEER. 't Is je van harte gegund, jongen-lief. — Je weet, ik heb altijd veel voor anderen over.

[TERVEER. Ja! 't is 'n drommelsch handig meisje.

Mevrouw TERVEER (*met haar sarcastisch glimlachje*). Nu, daar weet papa van mee te spreken. Zooals ze z'n verslag voor den raad gecopiëerd heeft, niet waar, beste man? (*met 'n oolijk knipoogje tegen Henri, veelbeteekenend*) en zoo keurig al de kleine vergissingen verbeterd!

TERVEER. Zeker, zeker, ze heeft 't zeer goed gedaan. (*tot Henri en Lotte*) 't Was door de vele drukten wat haastig geschreven, weet je?]

Mevrouw TERVEER. Wat ziet 't er hier keurig uit. — Wat 'n prachtige orchideeën!

LOTTE (*strak*). Orchideeën! Hoe komen die hier?

HENRI. Die had Beate gekocht.

Mevrouw TERVEER (*verwonderd tot Lotte*). Had je die dan nog niet gezien.

LOTTE (*strak*). Nee, ik had ze nog niet opgemerkt.

Mevrouw TERVEER. Hoe allerliefst van haar! 't Zijn zulke dure bloemen! (*Beate komt nu binnen*).

TERVEER. Ah, daar is ze! Hoe gaat 't, beste kind?

Mevrouw TERVEER. M'n lieve Beate! (*kust haar*).

BEATE. O mevrouwtje! Hoe heerlijk om u te zien! (*tot meneer T*). En u ook! — ik hoorde uw stem en kòn niet laten om even te komen. (*tot Lotte*) Ik heb schandelijk m'n post verzaakt; je vindt 't toch niet erg? Dientje is bij de kinderen.

LOTTE (*koel*). Ze is er immers den heelen middag haast bij geweest.

Mevrouw TERVEER. Welzeker, je mag je weleens even vertreden. Je ziet 'n beetje bleekjes, kind. — Toch niet te druk gehad?

BEATE. O nee, zeker niet. — (*nerveus*). Ik kom trouwens de volgende week weer bij u terug.

TERVEER. Dàt is uitstekend nieuws.

Mevrouw TERVEER. Heerlijk, lieverd! (*tot Lotte*). 't Gaat de juffrouw dus beter?

LOTTE (*ontwijkend*). Ze gaat heel langzaam vooruit.

HENRI (*geprikkeld*). Onzin. De dokter heeft gisteren juist gezegd, dat 't nog weken kan duren, voor ze haar werk zal kunnen doen. De kwestie is alleen, dat Beate niet langer wil blijven.

BEATE (*diep gekwetst*). O, Henri!

Mevrouw TERVEER. Kom, kom, dat geloof ik niet. Zóó moet je niet tegen haar spreken, jongen. (*tot Beate*) 't Is zeker 'n misverstand, niet, kindje? Je wilt toch wel blijven, hè?

BEATE (*zwijgt even, zegt dan moeilijk zacht*) Héél

graag. Ik geloof alleen, dat 't bèter is als ik heenga (*zich verbeterend*) als ik bij u terugkom. (*Met 'n kleine uitbarsting*) Ik verlang zoo om weer thuis te zijn... (*verlegen*) vergeef me, ik meen bij u en meneer. (*Mevr. glimlacht*).

TERVEER (*haar op den schouder kloppend*). Zeg jij gerust „thuis”, kind. Zoo voelen wij 't ook, niet vrouwtje?

Mevrouw TERVEER. Zeker. 't Doet me goed 't te hooren. (*iets zachter tot Lotte*). Begrijp jij er iets van, Lotte? Er is toch niets gebeurd?

LOTTE (*strak*). Niets. Ik meende tot nu toe dat Beate gelukkig bij ons was. We hebben er beiden al ons best voor gedaan.

BEATE. O, dat hebt ge! Je bent zoo goed geweest... en meneer Henri ook... ik zal 't nooit vergeten. (*nerveus*) En... laten we nu als 't u blijft over iets anders spreken.

Mevrouw TERVEER. Wel ja, die kleine wolk zal wel overdrijven... 't Ziet er hier zoo beelderig uit, met al die mooie bloemen. Lotte had ze niet eens opgemerkt. (*Geeft Lotte 'n wenk iets te zeggen*).

BEATE (*lief-verlegen tot Lotte*). Je vindt 't toch wel goed, dat ik ze gekocht had?

LOTTE (*koel*). Zeker. 't Is heel lief van je...

Mevrouw TERVEER (*met nadruk*). Allerliefst zou ik denken.

BEATE (*tot Mevr. Terveer*). Uw zoon krijgt straks bezoek. Daarom heb ik m'n best gedaan de kamer wat te versieren.

Mevrouw TERVEER. Daar heb je heel goed aan gedaan. Wie komen er?

LOTTE. Meneer van Manen en zijn vrouw.

TERVEER (*zeer onder den indruk*). De muziek-re-censent? Zoo, zoo Die schrijft lang niet kwaad.

BEATE (*op haar zacht bescheiden toontje*). Hij komt meneer Henri interviewen over z'n opera.

(*Meneer en Mevrouw T. knikken goedkeurend*).

TERVEER. Och kom!

Mevrouw TERVEER. Welzôó!

LOTTE (*a. v.*). Is dat zoo, Hans?

HENRI (*glimlacht wat verlegen*). Ik wist er niet van.

BEATE (*ziet hem verbaasd en verschrikt aan met haar kinderlijke oogen*). O, vergis ik me? Vergeef me, ik had 't begrepen...! 't Leek me zoo natuurlijk.

Mevrouw TERVEER. Wel ja, 't zou zeker niet kwaad zijn, jongen. Op die manier wordt de belangstelling voor je werk opgewekt.

TERVEER (*gewichtig*). Zeker. — Ik zou dat niet weigeren. 't Zal 'n goeien indruk maken, als de krant er over spreekt. (*kwasi luchtig*) Ik vermoed, dat hij er dan wel 'n kleine biografie van je bij zal voegen, — iets over je jeugd en... je familie misschien.

BEATE. Dat zal hij zeker wel. (*zachter tot Lotte*). 't Zal je toch niet hinderen, Lotte, als ik straks wat deelneem in de conversatie? Henri vroeg 't me... of ik m'n best wou doen 't wat vroolijk te maken. (*met een glimlach*) Hij dacht zeker: met m'n wuften, Belgischen aard....

LOTTE (*dof*). Natuurlijk; je hebt er slag van om menschen te onderhouden.

BEATE. Ik hou er niet van me op den voorgrond te dringen. Ik zou 't alleen doen om hem genoeg te geven. (*even zien ze elkaar aan*).

LOTTE (*kalm*). Goed. (*Dan gaat ze naar de deur*).

BEATE. Gaat ge naar boven, Lotte?

LOTTE (*zonder om te zien*). Ik ga naar de kinderen zien.

BEATE. Toe, laat mij 't doen....

LOTTE (*a. v. bij de deur*). Dank je; ik ga liever zelf. (*Wendt zich dan even om tot Mevrouw Terveer*). Ik zie u straks nog wel. (*af*).

Mevrouw TERVEER (*ontevreden*). Lotte schijnt niet best gestemd te zijn.

TERVEER (*goedhartig*). Nu, dat overkomt haar niet dikwijls.

BEATE (*zacht tot Mevrouw, smeekend*). Gaat u eens naar haar toe. Ze is zoo gedrukt, de arme Lotte. — Misschien

kunt u haar wat opbeuren; mij lukt 't niet. En 't spijt me zoo voor meneer Henri. — 't Deprimeert hem zoo. — Dan probeer ik onderwijl eens met meneer te spreken over de opvoering van de opera. Ik heb 't Henri beloofd.

Mevrouw TERVEER. Best liefje. Als je dat gedaan kon krijgen!

HENRI (*naar hen toegaand*). Samen aan 't complotteeren, hè?

BEATE (*vroolijk*). Ja, ècht complotteeren. — Ik wou m'n best doen, wat ik u daarnet beloofd heb: uw vader te winnen voor 't groote plan.

HENRI. Prachtig! Maar op dit oogenblik?

BEATE (*a. v.*). Ja, ik voel er me juist voor geïnspireerd. De geest is over me gekomen.

HENRI. De hemel zegene dien geest. — Profiteer er dan van.

BEATE. Alleen — op mijn manier! Ik zal misschien 'n concessie moeten doen?

HENRI. Ik draag m'n belangen met volkomen vertrouwen aan je op.

BEATE (*nu luid*). U mag u wel gauw gaan kleeden voor de visite. — Ik geloof, dit jasje zit vol vlekken.

HENRI. Je hebt gelijk. — U excuseert me, papa? Beate zal u wel gezelschap houden.

Mevrouw TERVEER. Dan ga ik even naar de kinderen zien.

TERVEER. Best hoor.... Maar als de visite onderwijl mocht komen?

BEATE (*glimlachend*). Dan helpt u mee, ze te ontvangen. (*Mevrouw Terveer en Henri gaan nu rechts af*).

BEATE. Wacht, mag ik even uw dasje strikken?

TERVEER (*glimlachend*). Is 't niet naar je zin?

BEATE (*glimlachend*). Niet voor een man van uw positie. Die moet eenmaal keurig zien, (*zij strikt 't voor hem*).

TERVEER. Zoo, zoo.... Maar zeg eens kind, dat is toch zeker niet waar, wel? dat je hier niet blijven wilt? (*Beate knikt, niet in staat om te antwoorden*) Wat is dat nu? Tranen?

Maar kindjelief! Kom, kom, durf je 't mij niet te zeggen?
(*Beate knikt van nee*). Ben ik zóó'n boeman?

BEATE. O nee, ik zou u alles durven zeggen! Ik voel me zoo veilig bij u. . . . Ik heb bij u net 't gevoel, dat ik vroeger, lang geleden, bij m'n vader had.

TERVEER (*geroerd*). Dát mag ik hooren, liefje. En dat wil ik ook voor je zijn: 'n vader. — Maar waarom dan. . . ?

BEATE (*invallend*). Dat vertel ik u later wel. . . . (*gaat haastig, als nerveus, door*). 't Is zoo heerlijk voor me, dat ik me hier nu nuttig kan maken, bij uw kinderen. — Ik heb meneer Henri ook wat raad gegeven: (*met 'n glimlach*) verstandige raad. Dat klinkt misschien wat verwaand, niet? Maar 't is toch zoo.

TERVEER (*glimlachend*). Wel, wel! En wat is dan die verstandige raad?

BEATE (*ernstig*). Om voorloopig af te zien van het plan om 'n operagezelschap op te richten.

TERVEER (*ontzaglijk opgelucht*). Nou, dát doet me alle-machtig veel plezier. 't Is 'n pak van m'n hart. Ik dank er je hartelijk voor, kindlief.

BEATE (*bescheiden*). Ik dacht wel, dat 't in uw geest zou wezen. Ja, 't zal beter zijn dáármee te wachten tot later. Hij wil daarom nu alleen trachten om z'n opera opgevoerd te krijgen, — één à twee voorstellingen maar — op het aanstaande muziekfeest in Amsterdam, in 't voorjaar.

TERVEER. Ah juist, juist: zéér verstandig.

BEATE. Dáárvor moeten we het geld nu zien te vinden.

TERVEER (*glimlachend*). „We”? Wil jij daarvoor gaan werken?

BEATE (*ernstig, eenvoudig*). Ja, heel in stilte natuurlijk, als z'n colportrice. We hadden zoo graag gewild, dat Lotte 't gedaan had. — Zij was er de naaste toe geweest, — we hebben 't haar voorgesteld. — Maar zij durft niet.

TERVEER (*met 'n goedigen glimlach*). Nee, dat is niets voor haar, 't goeie kind is er veel te bedeesd voor. — Hoeveel zou er zoowat voor noodig zijn?

BEATE (*leukweg*). 'n Goeie f 100.000 zal wel genoeg zijn.

TERVEER (*opschrikkend*). Drommels! Jij springt luchtig met de duizenden om!

BEATE. O, dat is heusch niet veel. 't Is zeker maar 'n derde van wat de oprichting van 'n operagezelschap gekost zou hebben.

TERVEER. Ja, dat was ook 'n krankzinnig plan.

BEATE. En ik had gedacht, als ik nu f 50.000 bij elkaar kon krijgen, dat u dan misschien...

TERVEER (*invallend*). De rest zou willen geven? Nou, dat kan ik niet beloven; dat is wel wat kras.

BEATE (*kalm doorgaand*). Ik zou zoo naar vinden als de menschen zouden denken, vooral in de toekomst, als uw zoon eenmaal beroemd zal wezen, — dat z'n vader de éénige was geweest, die hem niet had willen steunen.

TERVEER. Je spreekt maar van de toekomst, alsof die als 'n boek voor je open ligt.

BEATE (*met nadruk*). Ik ben niet de eenige, die 't gelooft. — Zoovéél artiesten en critici — meneer van Manen o.a.

TERVEER (*geïmponeerd*). Zoo, die ook?

BEATE. O, die dweept met uw zoon, die ziet 'n tweede Wagner in hem. — Daarbij komt, dat de menschen nu eenmaal denken, dat u erg gefortuneerd bent. Ik weet 't niet. — En natuurlijk, (*dit iets langzamer*)... als 't niet zoo is en 't u niet conveniëren zou, dan...

TERVEER (*met 'n lachje*). O, wat dat betreft... 'n 50.000 gulden kan er bij mij wel af.

BEATE. O, ik ben zoo blij! Ik was eigenlijk bang dat de menschen overdreven. — Dat zei 'n vriendin van me, 'n paar dagen geleden. Die had van haar vader gehoord, dat hij bang was dat u... (*houdt verlegen stil*).

TERVEER (*heel nieuwsgierig*). Nu, ga door...

BEATE (*zachtjes, verlegen*). In den laatsten tijd nogal geld had verloren, met... ja, met rubber geloof ik, kan dat?

TERVEER (*hevig ontdaan en verontwaardigd*). Wel alle-machtig! Hoe komen de menschen aan de praatjes!

BEATE (*naiëf*). Ik geloof op de beurs.

TERVEER (*a. v.*). Bedoel je dat die praatjes de ronde doen op de beurs?

BEATE. Nee, nee, ik zei immers dat u doorgaat voor zeer gefortuneerd. 't Was maar 'n idee van hem, ze vertelde 't me in vertrouwen.

TERVEER (*driftig*). 't Is 'n leugen, 'n vervloekte leugen! Hoe heet die vriendin van je?

BEATE (*op nobelen toon*). Dàt mag ik u niet zeggen. — Ik heb 't haar beloofd.

TERVEER (*a. v.*). Nou zeg haar dan asjeblijft uit mijn naam, dat er geen woord van waar is. Ik speculeer niet, ik heb nooit gespeculeerd!

BEATE. Dat zei ik haar al. En ik vertelde haar ook, dat als u uw zoon kondt helpen, u 't zeker zou doen. (*met 'n kleine uitbarsting van bewondering en dankbaarheid*) U, die zoo roijaal bent! Zooals u voor mij bent geweest!

TERVEER. Nu, nu, we zullen wel zien. — 't Is mogelijk dat ik me.... è.... nog eens bedenken zal.

BEATE. Meent u dat? Zoudt u hem misschien willen helpen? Mag ik hem dat zeggen? 't Zal hem zoo gelukkig maken.... en mij, — (*haastig*) en die goeie Lotte ook, natuurlijk.

TERVEER. Je bent 'n best kind, hoor. — En verzeker je vriendin dan maar, dat m'n fortuin nog in beste conditie is. — Ik ben wel is waar geen Amerikaansch millionair, maar.... enfin, tàmelijk vermogend toch wèl. — En ik ben dan ook wel in staat om Henri 'n zetje te geven in den stijg-beugel.

BEATE. O, wat bent u toch goed! Mag ik u er even 'n kus voor geven?

TERVEER. Zeker kind, ga jij je gang. — Denk maar dat ik je vader ben.... (*zij kust hem en hij kust haar terug*) m'n lieve, kleine dochter, hè? (*Daarop komen Mevrouw Terveer en Henri binnen, even later ook Lotte*).

HENRI (*tot Beate*). Zie ik nu netjes genoeg naar je zin?

BEATE. „Netjes” is geen woord voor u: U ziet gedistingueerd, net wat u bènt. Alleen een bloem ontbreekt

er nog aan. Deze orchidee, die hoort bij u. (*ze neemt 'n bloem uit 'n vaas en steekt die in z'n knoopsgat*).

HENRI (*in spanning*). Wel?

BEATE (*met 'n stralenden glimlach; zacht*). Geslaagd!

HENRI. O Beate, hoe zal ik je danken!

BEATE (*a. v. ziet hem vlak in de oogen*). Door gróót te worden; dat is m'n eenige droom. — En dat ik er toe bij mag dragen.

HENRI. Hoe heb je 't gedaan gekregen?

BEATE. Door 'n kleine concessie te doen. Later vertel ik je meer.

HENRI (*gesmoord*). M'n lieve Chloë!

BEATE. Sst!

Mevrouw TERVEER (*komt nu naar Beate*). Die japon staat je allerliefst, kind....

BEATE. 't Is uw cadeau. — (*zacht*) Uw man heeft beloofd te helpen. —

Mevrouw TERVEER. O, kindlief, hoe heerlijk!

BEATE (*tot Lotte, die onderwijl binnen is gekomen*). Mag ik je ook 'n bloem geven? Deze witte orchidee, die zal je goed staan. — Wit is je kleur.

LOTTE. Dank je, liever niet. Ik hou niet van orchideeën.

BEATE. Hoe is 't mogelijk! (*zacht*) Denk eens, je vader heeft beloofd om Henri te helpen!

LOTTE. Heb jij hem daartoe weten te brengen?

BEATE. Ja; ben je er niet blij om?

LOTTE. Ik ben blij voor Henri.

BEATE. Je zegt 't zoo kalm. — Ik ben er zelf opgewonden van.

LOTTE. M'n natuur is eenmaal anders dan de jouwe. (*Er wordt geklopt, de meid dient nu aan Meneer van Manen. Deze komt daarop binnen*).

HENRI. Ah, meneer van Manen, hoe gaat 't? Mag ik u eens voorstellen?.... M'n ouders.... juffrouw Beate de Pretere.... m'n vrouw.... (*groeten en handdrukken*).

LOTTE. Ik meende, meneer van Manen, dat uw vrouw ook zou komen?

VAN MANEN. Die komt dadelijk; ze had vanmiddag 'n vergadering.

BEATE. Ik ben zoo blij met u kennis te mogen maken. Ik lees uw artikelen altijd met zóóveel genoeg. Ik ben er muziek zooveel beter door gaan begrijpen.

VAN MANEN. 'n Bizonder genoeg 't te hooren.

TERVEER. Mij ook zéér aangenaam om kennis te maken. — Ik lees 't blad, waaraan u uw gewaardeerde medewerking verleent, al sedert 30 jaar. 't Beste blad van ons land.

Mevrouw TERVEER. Ik lees uw recensies ook altijd met bijzondere belangstelling, meneer van Manen. Ik ben 'n groot muziekliefhebster, moet u weten.

VAN MANEN. Dat kan ik me denken, mevrouw. Zou ik u mogen vragen; heeft uw zoon de muzikale begaafdheid alleen van ù, of ook van...

Mevrouw TERVEER (*invallend met haar toontje*). Nee, ... van m'n besten man heeft hij ze niet.

TERVEER. Ik hoû veel van muziek, dat wel, — maar.... voor 'n bepaald kenner zal ik me niet uitgeven.

Mevrouw TERVEER (*dwepend*). Ik heb 'n passie voor muziek.

BEATE. O, U is ontzaglijk muzikaal.

VAN MANEN. Ja, 't is gewoonlijk dat 'n geniale zoon de begaafdheid van z'n moeder erft....

BEATE (*levendig*). Nietwaar? dat heb ik ook gezegd. (*met 'n glimlach tot Terveer*). En 't intellect van den vader.

VAN MANEN (*tot Lotte*). Bent u ook 'n liefhebster van muziek?

LOTTE. Ja, ik hoû er veel van.

Mevrouw TERVEER (*zachtjes tot Lotte*). Kindlief, wees toch niet zoo stijf; 't maakt zoo'n vreemden indruk.

LOTTE. 't Spijt me; ik heb wat hoofdpijn, mama.

Mevrouw TERVEER. Daar kun je je toch wel wat tegen in zetten.

VAN MANEN (*tot Mevrouw Terveer en Beate*). U weet niet in wat voor spanning ik ben, — in welke spanning

de heele muzikale wereld verkeert, naar het nieuwste werk, de opera van onzen meester-componist.

BEATE. O, ik kan 't me begrijpen.

TERVEER. Zoo, zoo, dat doet me genoeg.

VAN MANEN (*tot Terveer*). We zijn brandend van verlangen er iets naders over te hooren. Jammer genoeg heeft uw zoon altijd geweigerd iets over z'n werk en manier van werken mee te deelen; — om zich te laten interviewen.

TERVEER (*gretig*). Ik geloof, dat hij daar nu wel van terug is gekomen. Als de recensent van het eerste blad van ons land hem de eer aandoet....

VAN MANEN. O Meneer Terveer, de eer is geheel aan ons....! (*tot Henri*) Is 't werkelijk waar, dat u van idee bent veranderd? En zou ik dus mogen hopen....?

BEATE. Ik heb hem gesmeekt om niet zoo bescheiden te zijn, en na heel veel moeite heeft hij zich ten laatste laten overreden.

HENRI (*lachend*). Zooals u ziet, meneer van Manen: gezucht voor de overreding van familieleden en vrienden.

VAN MANEN. Dat is 'n buitengewone verrassing. Dus zou ik straks misschien, zonder indiscreet te zijn....

TERVEER. Welzeker, vraagt u hem maar eens 't een en ander — ook over z'n levensloop, z'n jeugd in 't ouderlijk huis. Ik ben graag bereid u 't een en ander van m'n vrouw en mezelf mee te deelen. En dan de toekomstplannen.... voor 'n opvoering in Amsterdam.... bij gelegenheid van 't muziekfeest.... Waar ik gaarne m'n medewerking toe zal verleen, — voegt u er dat gerust bij — m'n financiële steun, zal ik maar zeggen.

VAN MANEN. O, met genoeg, meneer Terveer. — 't Is 'n echt buitenkansje. — En 't doet me ontzaglijk veel genoeg, dat er werkelijk kans bestaat op verwezenlijking van die plannen. —

Mevrouw TERVEER (*zacht tot Lotte*). Wat zeg je wel, Lotte, is 't niet heerlijk?

LOTTE (*dof*). Heerlijk.

Mevrouw TERVEER. Dat is Beate's werk.

BEATE. En er is óók wel kans, dat u al vast 'n voorproefje van 't werk zult krijgen.

VAN MANEN. Wat zegt u? *(tot Henri)* Is dat zoo?

HENRI. Ja, ik heb plan de volgende week... den dag zult u nog nader hooren...

BEATE *(zacht souffleerend)*. Misschien Zaterdag, als 't meneer van Manen zou schikken. —

HENRI. Ja, misschien Vrijdag of Zaterdag, 'n soirée te geven, waarop ik eenige vrienden en musici zou willen inviteeren. We rekenen dan natuurlijk op u.

BEATE *(met 'n poging om Lotte er bij te halen)*. O, 't zou heerlijk zijn als u kwam, niet Lotte?

HENRI. En ik stel me dan voor, om 't een en ander uit m'n werk nader toe te lichten en er enkele gedeelten uit voor te spelen....

VAN MANEN *(buigend tot Beate)*. Dat zou 'n buitengewoon genoeg zijn.

Mevrouw TERVEER *(zacht tot Lotte)*. Zeg nu toch iets, kind.

LOTTE *(steeds bleeker wordend, met moeite de woorden uitsprekend)*. 't Zal me heel aangenaam zijn, u dan hier te ontvangen. *(Mevrouw van Manen wordt nu aangediend, en 'n drukdoende, opzichtig gekleede, uiterst levendige vrouw van ongeveer 35 jaar komt haastig naar binnen)*.

VAN MANEN. Ah, daar is m'n vrouw. Kitty, laat ik je eens voorstellen — *(tot Beate)* Mevrouw Terveer, — *(tot Lotte)*, juffrouw de Pretere.

Mevrouw VAN MANEN. Ben je mal, Noll! hoe kom je zoo? *(op Lotte wijzend)* Dit is mevrouw Terveer. *(Lotte de hand gevend)* Hoe vindt u zóó iets? Net iets voor hem! Hij kan meer zoo onhandig zijn.

VAN MANEN *(heel verlegen tot Lotte)*. Pardon mevrouw, 't spijt me ontzaglijk, — m'n slechte oogen.

Mevrouw VAN MANEN. Welzeker, gooi 't maar op je oogen. *(op Beate wijzend)* Dit is juffrouw de Pretere, de gezelschapsjuffrouw van Mevrouw Terveer Senior....

Mevrouw TERVEER (*verbeterend*). M'n gezelschapsdòchter.

Mevrouw VAN MANEN. Ah juist: — hoe gaat 't u mevrouw?

TERVEER (*tot van Manen, die nog heelemaal onthutst is*). 'n Vergissing kan iedereen overkomen.

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). 'n Kleine kunstenaarsverstrooidheid. Die heeft m'n Henri ook wel.

TERVEER (*tot Mevrouw van Manen*). Zeer aangenaam uw kennis te maken, mevrouw.

Mevrouw VAN MANEN. 't Doet mij plezier om kennis te maken met de ouders van den componist. (*tot mevrouw Terveer*) O, mevrouw, ik dweep gewoon met uw zoon. — M'n man is wel eens jaloersch, ja waarachtig. Hoû je maar niet van den domme, Nol, je weet 't heel goed. — Hij is voor mij: De Wagner van de toekomst, m'n man niet, bewaar me, — uw zoon, meen ik. En ik zou er alles voor geven om z'n opera te hooren....

VAN MANEN. Daar is nu gelukkig kans op.

Mevrouw VAN MANEN. Wat, is 't waarachtig?

HENRI (*glimlachend*). 't Is alles nog heel vaag, maar de kans bestaat.

Mevrouw VAN MANEN (*tot Henri Terveer*). Wat 'n geluk, meneer Terveer; daar moet ik u eens extra de hand voor schudden. En u kunt rekenen op den steun van m'n man, hoor! Ik kan u al vast 'n extra goeie recentie beloven.

VAN MANEN (*verschrikt*). Zeg eens, Kitty, Kitty....

Mevrouw VAN MANEN. O, vergaloppeer ik me weer? Ik kan m'n woorden niet op 'n weegschaaltje leggen, dat ligt niet in m'n aard.

BEATE (*tot mevrouw van Manen*). U zult er zelfs de volgende week al gedeelten uit kunnen hooren, die de componist zelf u voor zal spelen.

Mevrouw VAN MANEN. Is dat zoo, Henri? Je neemt me niet kwalijk, dat ik je zoo noem? Onder artiesten, hè?

HENRI. Natuurlijk niet. Ja, ik ben van plan 'n soirée te geven, waarop ik....

Mevrouw VAN MANEN (*hem in de rede vallend*). Dan mag ik natuurlijk komen?

HENRI. Ik reken er op, beste mevrouw. — Juffrouw de Pretere zal dan enkele liederen er uit zingen.

Mevrouw VAN MANEN (*tot Beate*). U bent 'n bevoorrechte, hoor. Ik wou, dat ik zingen kon. — (*tot Henri*) En nietwaar, je hebt er niet tegen, of je vrouw soms, als ik dan onder de hand 'n sigaret rook? — Ik kan niet echt genieten, van muziek of wat ook, zonder m'n sigaret. Eenmaal 'n gewoonte.

HENRI. Er zal hier 'n vol kistje fijne sigaretten voor je klaar staan.

Mevrouw VAN MANEN. Allemachtig aardig van je. — (*tot Lotte*) U rookt zeker niet? U ziet er niets naar uit.

LOTTE. Nee, ik hou er niet van.

Mevrouw VAN MANEN (*tot Beate*). U wel zou ik denken... zoo stiekem, als niemand kijkt.

BEATE. Ik heb 't ééns gedaan en vond 't wel lekker. Maar ik ben altijd bang om anderen te hinderen.

Mevrouw VAN MANEN. O, 'n mensch moet niet te bescheiden zijn. Trouwens, ik geloof niet hard aan die bescheidenheid van u. — (*zachtjes tot Beate*) 'n Beetje humbug, hè? (*dan tot Henri*) Zou je nu vast niet wat willen spelen, — 'n enkel motief er uit?

BEATE (*souffleerend*). De introductie tot de 3e acte.

Mevrouw TERVEER. Ja, en dan zou Beate misschien het groote lied van de nimf kunnen zingen?

HENRI. Nee, ik wacht dáármee liever tot later.

BEATE. Of misschien 'n lied van Marie Madeleine? (*levendig tot van Manen*) U weet wel, die heele mooie liederen, die u indertijd in uw blad hebt besproken en die u zoo bewondert.

VAN MANEN. Zeker, dat herinner ik me heel goed...

Mevrouw VAN MANEN (*tot Beate*). Natuurlijk. Daar heb ik hem toe aanzet. Hij durfde eerst niet... (*oolijk*) Vreeselijk bang om z'n vingers te branden. — En ze zijn

dan ook kras, al zijn ze mooi: zwoelweelderig." — Hebt u die op muziek gezet?

HENRI. Ja; over 't eene ben ik nog niet heelemaal tevreden.

BEATE. Over 't andere toch wel, niet? — U zoudt dat misschien eens kunnen spelen. — Ik zou graag probeeren 't van 't blad af te lezen. Ze liggen geloof ik op uw bureau. Mag ik? (*Henri knikt, Beate gaat heen om ze te halen*).

Mevrouw VAN MANEN (*tot Henri*). 't Zou 'n echte traktatie zijn, hoor. Mag ik dan de piano vast open maken?

HENRI (*glimlachend*). 't Is moeilijk om u te weerstaan. U bent zoo....

Mevrouw VAN MANEN (*invallend*). Voortvarend of brutaal, zeg maar wat je wilt — ik kan wel tegen de waarheid.

BEATE (*nu naar Henri komend met 'n blad muziek in de hand*). Is dat 't?

HENRI. Ja.

BEATE. Heerlijk, m'n lievelingsvers.

Mevrouw VAN MANEN (*tot Lotte*). U houdt zeker niet van die verzen, wel?

LOTTE (*zacht, hevig*). Nee, ik vind ze afschuwelijk.

Mevrouw VAN MANEN. Dat dacht ik wel. Ze lijken me niets voor u. (*tot Henri*) Heb je soms 'n sigaret bij de hand?

VAN MANEN. Maar Kitty lief....

Mevrouw VAN MANEN. Hou je maar koescht. — Ik had hem immers geprepareerd? — Hij kent m'n zonden al, 'n paar tenminste. (*Henri heeft intusschen z'n koker uitgehaald en biedt haar 'n sigaret en lucifer aan*).

Mevrouw VAN MANEN. Merci.... 'n fijne, hoor. En steek nu maar van wal. (*ze begint te rooken*) Hè, dat is 'n genot!

Mevrouw TERVEER (*tot Beate*). Ga jij zingen, kindje?

BEATE. Ik zal 't probeeren, mevrouwtje. (*Henri gaat nu naar den vleugel en begint zachtjes te preludeeren. Lotte gaat langzaam naar de deur, zoo ongemerkt mogelijk*).

Mevrouw TERVEER (*tot Lotte*). Ga je nu heen, kindje?

LOTTE (*moeilijk*). Ik geloof dat ik.... Jantje hoor huilen.

BEATE. Wil ik even gaan?

LOTTE (*terwijl ze haar vlak aanziet, gesmoord*). Nee, de kinderen zijn van mij. (*Henri speelt zacht, Beate en Mevrouw van Manen ieder aan een kant van den vleugel. Lotte ziet even om; gaat dan haastig weg en maakt even wat leven met het openen van de deur*).

Mevrouw TERVEER, BEATE en Mevrouw VAN MANEN (*zeggen daarop alle drie*): O, ssst!!

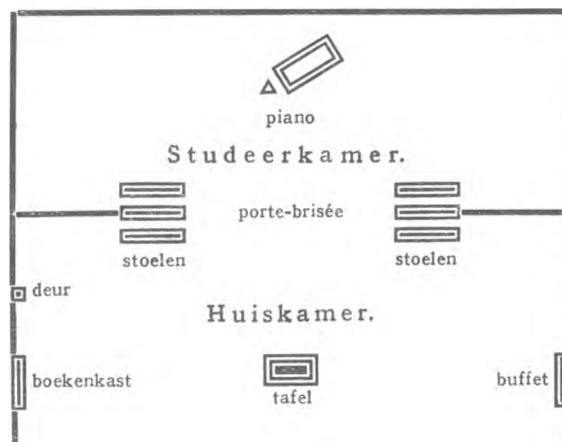
Gordijn.



DERDE BEDRIJF.

1^e AFDEELING.

Salon-huiskamer ten huize van Henri Terveer,
ineenlopend met zijn studeerkamer.



De suite-deuren zijn nu zoo wijd mogelijk open, en door deze ziet men de studeerhuiskamer van het vorig bedrijf, doch nu van den anderen kant. De piano is zichtbaar op den achtergrond, zoo dat er een ruimte overblijft, waarop Beate kan gedanst hebben. De bezoekers en bezoeksters zitten of staan deels in de studeerkamer, deels in de zitkamer. Deze laatste is daartoe geheel van stoelen ontbloot en er staan alleen een buffet-salonkast, boekenkast en middentafel, alle van eikenhout (evenals de stoelen) en in modern Hollandschen stijl, (Binnenhuis). Op de tafel champagne en gebakjes. Voorts overal mooie bloemen.

Bij het opgaan van het gordijn :

Luid applaus. Onder levendig gepraat staat men op, en komt nu in de zijkamer. Beate en Henri zeer omringd. Lotte op den achtergrond blijvend, waar zij even een woord met Terveer wisselt, en dan in de studeerkamer verdwijnt. Mevr. Terveer kijkt even naar Lotte en gaat dan aan de tafel helpen inschenken. Men bedient zich zelf, doch Beate gaat rond, met gebakjes, telkens als zij ergens wezen wil, en ook om als gastvrouw op te treden. *)

Freule VAN LISSE. Verrukkelijk! Subliem!

BEATE (*stralend*). Ja, is 't geen heerlijke muziek?

Mevrouw VAN MANEN (*sigaret in haar hand*). Goddelijk! Ik ben totaal weg geweest! Henri, ik voorspel je 'n reusachtig succès.

VAN MANEN (*tot Beate*). Zeer buitengewoon! Die proloog vóór de opkomst van de nimf is gewoonweg subliem!

DAME (*tot Beate*). En u hebt zoo lief gezongen!

Mevrouw TERVEER (*druk bezig*). Allerliefst, beste kind.

Mevrouw HOEKSTRA (*tot Mevr. Terveer*). Haar geluid is wél zwakjes.

Mevrouw TERVEER. Maar zoo zuiver!

DAME (*tot Freule v. Lisse*). Zoo gedistingeerd, vindt u niet?

Freule VAN LISSE. Dat is haar heele persoontje.

ze DAME (*tot Mevr. Hoekstra*). En die gratie! 'n Tweede Duncan!

Mevrouw HOEKSTRA. O, ik vind haar nog mooier dan Duncan! Die dans.... ik heb nooit zoo iets bekoorlijks gezien.... 'n echte nimf.

*)

	Mevrouw Terveer	
	tafel	Oudere Dame
F. v. Lisse		Mevr. Hoekstra.
	Dame	
		Beate
		Van Manen
		Henri.
Tweede Heer.		Mevr. v. Manen.
Eerste Heer.		

HEER (*zacht tot anderen Heer*). 'n Verlòkkende nimf, hoor! 't Is Daiphylos niet kwalijk te nemen, dat hij zich in liet pakken.

ze HEER. Nee, ik vrees dat ik ook bezweken zou zijn. Drommelsch verleidelijke bewegingen, niettegenstaande dat onschuldige snoetje van d'er. 'n Wonder hoe ze 't doet.

Freule VAN LISSE (*dwepend tot Mevr. Terveer*). 't Heerlijke ervan vond ik, dat ze tòch zoo rein bleef! Ze deed mij denken aan 'n dansende engel.

re HEER (*tot zen Heer*). 'n Soort van engel, die ik niet in 't paradijs zou toelaten, en jij?

Mevrouw TERVEER. Ja, nietwaar, de uitdrukking van haar gezicht bleef altijd even onschuldig.

OUDERE DAME (*bezorgd tot Mevr. Hoekstra*). Ik vond 't toch wel 'n beetje riskant. Ze heeft zoo ontzettend weinig aan!

Mevrouw HOEKSTRA. O, m'n lieve mevrouw, als u 't meisje kende. En 't is immers de mode!

Mevrouw TERVEER (*tot Beate*). Kindlief, we hebben zoo van je genoten!

Mevrouw VAN MANEN (*tot Beate*). Allemachtig knap. En 't knapste van alles is, dat je er dat air van onschuld bij op wist te houden.

Freule VAN LISSE. O foei, mevrouw van Manen! „op wist te houden!”

TERVEER. 't Was mooi, Beate, zeer mooi!

BEATE. O, maar spreekt u allemaal toch niet over mij! 't Geldt hier immers alleen de muziek! Ik ben zoo trotsch en gelukkig, dat ik mee heb mogen werken om u daar 'n indruk van te geven.

		Oudere Dame	
		Mevr. Hoekstra	
		Terveer	
	Mevr. Terveer	Beate	
Dame	Freule van Lisse	Mevr. van Manen	
		Henri	
ze Heer		van Manen	
re Heer			

Mevrouw HOEKSTRA (*tot Henri*). 'n Uitstekende vertolkster van uw heerlijk werk!

HENRI. Ja, ze begrijpt m'n muziek volkomen.

Freule VAN LISSE. En zoo enthousiast!

Mevrouw VAN MANEN (*tot haar man*). Hoor 'ns Nol, je moet mij na de première de recensie laten schrijven. Ik moet er iets over zeggen om m'n verrukking eens lucht te geven.

VAN MANEN. Nu kind, dat kan ik niet beloven.

Mevrouw VAN MANEN. Malligheid! Ik doe 't immers wel meer. (*tot Freule en andere dames*). Welzeker freule, als m'n man eens ongesteld of verhinderd is. En geen mensch nog, die 't gemerkt heeft. Maar dat wil hij natuurlijk niet weten. Als 'n echte man, wil hij alleen met de eer strijken.

VAN MANEN (*haastig tot Henri*). Die stijging die je hebt weten te brengen in de proloog en de heerlijke extase in 't liefdeslied, die zijn van 'n kracht, 'n passie, zooals ze geloof ik nog nooit door 'n Hollandsch componist bereikt zijn.

HENRI. Dat geloof ik ook. De Bruin van 't Blauwe Weekblad zei me ook juist, dat hij die zoo buitengewoon vond.

VAN MANEN. Ik kreeg wel den indruk dat de figuur van de nimf, hoewel ze weinig zingt en betrekkelijk weinig opkomt, toch eigenlijk de hoofdfiguur van 't drama is, niet?

HENRI. Dat is zoo; ik heb die figuur trouwens juist den laatsten tijd nog wat uitgewerkt.

DE BRUIN (*ander recensent*) (*zich nu bij hen voegend*). Ontzaglijk moeilijk om dáárvoor de goeie vertolkster te vinden.

BEATE (*haastig invallend*). Ja, er wordt zoovéél voor vereischt, behalve 'n mooie stem. Goeie actie en gratie van beweging zijn er haast van even groot belang voor.... (*bescheiden*) tenminste.... zoo komt 't mij voor.

Freule van	Henri
Lisse	Mevr. Hoekstra
Mevr. van Manen	van Manen

DE BRUIN (*2e recensent*). Die zijn er zeer zeker òók voor noodig.

Mevrouw VAN MANEN (*half luid tot Beate*). Ik geloof, dat u in stilte wel ambitionneert, om als nimf op te treden, hè?

VAN MANEN. Kom Kitty, dáár zal juffrouw de Pretere niet aan denken. Zoo'n zware rol!

BEATE (*ontwijkend*). Ik geloof dat 't voor 'n ieder die zingt, wel 'n illusie moet wezen. (*tot Mevr. v. Manen*). Zou 't de uwe niet zijn?

Mevrouw VAN MANEN. Wel waarachtig, ik zou er m'n ziel voor verkoopen. Ik zou er alleen rond voor uitkomen.

BEATE (*lief smekend tot Mevr. v. Manen*). O, zeg ò eens iets over 'n opvoering, dat die komen moet! U durft alles. En u kùnt alles zeggen, zonder dat men u onbeschaamd of brutaal vindt, omdat men van u eenmaal alles gewoon is. (*tot v. Manen*). En u, meneer van Manen, begint u er ook eens over. U hebt zooveel invloed door uwe positie en uw uitstekend muzikaal inzicht.

Mevrouw VAN MANEN. Vlei hem asjeblijft niet te veel; daar kan hij niet tegen. En moeten we ook soms zeggen, dat we ò de aangewezen artieste voor de nimf vinden?

BEATE. Alstublieft niet; zeg niets over mij. Ik ben net als u: ik voel alleen voor de muziek en den componist.

VAN MANEN (*nu luid tot Henri*). En wanneer zullen we de opvoering ervan tegemoet mogen zien?

HENRI (*de schouders ophalend*). Dat ligt nog in 't duister.

Mevrouw VAN MANEN (*luid en levendig*). O, maar die mòet komen. Daar moeten we allemaal toe bijdragen!

Freule VAN LISSE, Mevrouw HOEKSTRA en ANDERE DAME (*tegelijk*). Zeker, allemaal!

HENRI. Ik heb 'n zwakke hoop, als 't geld ervoor bijeengebracht kan worden, dat ik hem misschien op 't aanstaand muziekfeest in Amsterdam wel opgevoerd kan krijgen.

VAN MANEN. 'n Uitstekend idee!

DE BRUIN. Uitstekend! Ik zal er 'n warme opwekking voor schrijven in m'n blad.

Mevrouw VAN MANEN. Wel ja, doe dat. Ons lauwe, Hollandsche publiek moet eenmaal opgezweept worden.

TERVEER (*tot anderen*). Ja, nietwaar, 'n opvoering in Amsterdam zou geen kwaad idee zijn.

Mevrouw VAN MANEN (*tot ien Heer*). Dan draagt u er zeker toe bij, niet? Als ik uw fortuin had, gaf ik dadelijk 'n ton.

ie HEER (*knorrig*). Als ik deed wat u en alle menschen me zoo bescheiden vragen, dan zou er binnen 'n paar maanden tijds van m'n heele fortuin niets meer over zijn.

Mevrouw VAN MANEN. O ja, dat zeggen de rijke lui altijd! Zoo'n excuus, om zich aan alles te kunnen onttrekken.

ie HEER (*gemelijk tot zen Heer en Terveer*). Dat vrouwtje is allemachtig vrijmoedig en opdringerig, 'n lastig exemplaar, hoor!

TERVEER (*knikkend*). Ja, heel anders dan onze Beate. Die is zooveel beschaafder.

BEATE (*lief glimlachend nu tot ien Heer*). Natuurlijk zoudt u geen ton hoeven te geven. Maar ik ben zeker dat u te royaal bent en te veel voor kunst voelt om niet 'n bijdrage te willen geven, die binnen uw bereik ligt.

ie HEER (*verzoend*). Nu, dat is wat anders, juffrouw de Pretere, dat is lang niet onmogelijk. (*Beate spreekt nu den zen heer erover aan*).

Mevrouw TERVEER (*die haar gehoord heeft, glimlachend tot Freule v. Lisse en Mevr. Hoekstra*). Zoo'n tact als ze heeft, hè? (*Men vormt nu groepen meer op achtergrond en ook in studeerkamer. — Lotte is nu binnengekomen*).

FRANK (*die al dien tijd van 'n afstand als gehyponotiseerd naar Beate heeft staan staren, haastig, zacht, gesmoord, dringend*), (*beiden rechts, voorgrond*). Beate, geef me 'n oogenblikje, 'n paar minuten maar... je bent aldoor zoo omringd geweest. O, 't was prachtig zooals je gezongen en gedanst hebt. — Ik begrijp haast niet hoe ik durf je te naderen en je te vragen... Maar je hebt mezelf moed gegeven, je was laatst weer zoo lief tegen me. Ik heb zulk goed nieuws! Er is me 'n plaats aangeboden op het kantoor van Blok

& Co., de eerste fabriek van Haarlem. 't Is 'n mooie positie. En 't beteekent, dat ik je nu 'n tehuis durf aanbieden, en over 'n paar jaar luxe zelfs — àl wat je verlangen zult. Je hadt me immers gezegd dat ik hopen mocht?

BEATE (*met zacht, ernstig verwijt*). Ja, maar ik wist toen niet, wat ik nu pas heb gehoord.

FRANK. Wat gehoord? Wat bedoel je?

BEATE (*a. v.*). Dat ge vroeger van Lotte hebt gehouden en haar zelfs hebt gevraagd.

FRANK. Ja, dat is waar, maar dat is lang geleden.

BEATE (*met nobele verontwaardiging*). Lang geleden! Ik begrijp niet hoe iemand, die vijf jaar geleden 'n vrouw als Lotte liefhad, haar nu al vergeten kan hebben!

FRANK. Ik heb haar niet vergeten, waarachtig niet. Ik hou nog van Lotte, alleen anders dan vroeger. En m'n gevoel voor jou is zoo verschillend, Beate! Je bent zelf zoo verschillend van Lotte. Je weet zelf niet hoe verleidelijk je bent. Daarnet toen je danste.... Ik had wel naar je toe willen vliegen om je in m'n armen te klemmen en weg te....

BEATE (*op 'n toon van schaamte en pijn*). O stil, schaam u, Frank. Nee, nu niet meer.... later misschien. — Weet wel, hoe ik ook voor u voelen mag, ik zou Lotte nooit verdriet willen doen.

FRANK. Maar dat zou je niet. Lotte houdt immers zielsveel van Henri.

BEATE (*ontroerd*). Ja, ze houdt van 'm, maar ze is niet gelukkig. Henri is soms héél hard en onbillijk tegen haar. Hij begrijpt haar niet. Ze behoort veel meer bij u dan bij hem.

FRANK (*getroffen*). God, dat heb ik nooit vermoed!

BEATE. Natuurlijk niet. Lotte is te nobel om te klagen. Maar als ge haar thuis kondt zien! En zelfs van avond.... Kijk maar eens hoe bleek en treurig ze ziet. Ze heeft haast geen woord gesproken. Wees eens lief en ga naar haar toe, Frank. Een paar vriendelijke woorden zullen haar goed doen. (*dringend*) Om mijnentwil, Frank.

FRANK (*aarzelt even en gaat dan naar Lotte toe, die zich achteraf houdt*).

BEATE (*tot Mevrouw Terveer, die weer naar de tafel is toegekomen om iets te halen*). Bent u voldaan, mevrouwtje?

Mevrouw **TERVEER**. Dat zou ik denken, lieverd. — Je hebt prachtig er toe bijgedragen om den avond te doen slagen.

BEATE. Heerlijk, dat u tevreden bent. — Ik vind alleen zoo naar, dat Lotte zoo stil is geweest. 't Maakt zoo den indruk alsof ik me op den voorgrond dring en haar plaats tracht in te nemen. En wat ik gedaan heb, deed ik toch alleen terwille van het heerlijke werk. . . . van den componist en van u. Kunt u 't haar niet eens zeggen?

Mevrouw **TERVEER**. Och kindje, 't geeft toch niet. En 't is nu trouwens al laat, de menschen beginnen al heen te gaan.

Freule **VAN LISSE** (*tot Henri*). M'n hartelijke dank, meneer Terveer, voor uw heerlijk spel. 't Is 'n klein voorproefje geweest van het onvergelykelijk genot, dat ons later wacht. (*drukt hem de hand*).

Mevrouw **HOEKSTRA**. Ja, hartelijk dank. Ik zal ook graag m'n penningske bijdragen tot bereiking van het mooie doel. (*nemen daarna afscheid van Mevrouw Terveer en Beate*).

Mevrouw **VAN MANEN** (*tot Henri*). Nol zal 't publiek nog eens opwarmen, hoor. Ik zal er wel achterheen zitten.

HENRI (*schudt haar joviaal de hand*). Ik heb alle vrouwen in je beiden.

VAN MANEN. Adieu, amice. 'n Buitengewoon genotvolle avond geweest; veel dank er voor. (*Bedankt nu ook Beate*).

Mevrouw **VAN MANEN** (*tot Beate*). Ik maak je m'n compliment voor je handigheid, juffrouw nimf. Je weet wel te woekeren met je kleine gaven; je zult 't ver brengen, hoor.

BEATE. Dat verlang ik niet. Ik verlang alleen, dat de componist 't ver zal brengen.

Mevrouw **VAN MANEN**. Allemachtig onbaatzuchtig van je. —

BEATE. Ik hoop, dat u even onbaatzuchtig zult zijn in uw propagandawerk voor den componist. (*haastig tot mevrouw Terveer*) U blijft toch nog even.?

Mevrouw TERVEER. Zeker, kindje.

(*de 2 heeren en oudere dame bedanken nu Lotte*).

Mevrouw HOEKSTRA. 't Is waar, we moeten de gastvrouw nog bedanken.

Andere DAME. Had u 't ook vergeten? 't Is werkelijk haast of juffrouw de Pretere de gastvrouw is.

Mevrouw HOEKSTRA. Nietwaar? Ik kreeg denzelfden indruk.

Andere DAME. Ik vind wel, dat juffrouw Beate zich wat véél op den voorgrond heeft geplaatst.

Mevrouw HOEKSTRA. O nee, dat moet u niet zeggen. Dan begrijpt u haar niet! (*Gaan nu naar Lotte om te bedanken en afscheid te nemen*). (*Alle gasten gaan nu langzamerhand weg*).

TERVEER (*zeer voldaan*). 'n Bizonder geslaagde avond hoor! Bizonder.

Mevrouw TERVEER. Ja, dank zij Beate vooral, was 't 'n groot succès. Ik heb innig genoten, beste jongen.

HENRI. Dat doet me genoegen, mama....

TERVEER (*a. v.*). Die journalisten waren allemaal hoogst aangename lui. En bizonder belangstellend, ook in mij en m'n werk. Ik heb ze zoo 't een en ander verteld: van onze familierelaties, en van m'n leven en werken, op allerlei gebied. 't Is beter dat ze dat van mij hoorden, dan van buitenstaanders, die maar half op de hoogte zijn. (*met 'n glimlach tot Henri*) Als vader van den componist was dat alles natuurlijk van waarde voor hen.

Mevrouw TERVEER (*met 'n ironisch glimlachje*). En heb je hen alleen maar van jezelf verteld? Geen woord over de moeder van den componist?

TERVEER. Ja, ja, waarachtig, wat denk je wel! (*tot Lotte*). Kom dochtertjelief, geef jij me nu nog eens 'n glaasje champagne — ze is bizonder goed. — Je hebt in de bus geblazen, hoor.

Mevrouw TERVEER. En alles was zoo keurig in orde. *(tot Beate)*. Je hebt er alle eer van, kind.

TERVEER. Alle eer. *(tot Lotte, goedhartig)*. Jij was wel wat stil, kind; toch geen hoofdpijn, hè?

LOTTE *(moeilijk)*. Ja.... ik.... voelde me niet heel goed.

HENRI. Dat overkomt je meestal als we gasten hebben. Zonder Beate zou er van de heele soirée niets terecht zijn gekomen.

LOTTE *(met bedwongen hevigheid)*. 't Was h  ar feest ook. Zij heeft 't gegeven en gerecipieerd. *Ik* niet.

BEATE. O Lotte, 't spijt me zoo, dat ge 't zoo opvat. Ik had zoo graag gehad, dat alles van u was uitgegaan, en dat ge meer deel hadt genomen aan de conversatie. Ik heb nog zoo dikwijls getracht je er in te betrekken, maar ge ging er nooit op in.

Mevrouw TERVEER. Ik heb 't   ok geprobeerd, Lotte, zonder dat 't me gelukt is.

HENRI. Je hoeft je waarachtig niet te verontschuldigen, Beate. We moeten je integendeel dankbaar zijn. En dat ben ik ook, *ten zeerste*. Als m'n opera later opgevoerd wordt, zal ik dat jou alleen te danken hebben. 't Schijnt Lotte onverschillig te zijn.

LOTTE. O Hans! Je weet niet hoe je me....

HENRI *(heftig)*. W  t weet ik niet? Zeg dan tenminste, waar  m je zoo stil was en je gedroeg als 'n vreemde....

LOTTE *(zacht)*. Ik h  b 't al gezegd....

HENRI. Dat was geen....

TERVEER *(tusschen beide komend)*. Kom, kom, jongen, niet die toon! Als Lotje zich nu onlekker voelde! Dat kan ze immers niet helpen — dat was jammer genoeg voor 't arme kind.... *(tot Lotte)*. Ik zou maar naar bed gaan, Lotteke, dan ben je morgen weer beter.

LOTTE. Ja, ik ga naar boven.... Nacht papa, nacht mama.

Mevrouw TERVEER. Goeien nacht, kind. En ik zou er aan denken 'n volgenden keer intijds iets te nemen als je hoofdpijn hebt. 't Maakt geen goeien indruk, als de gastvrouw zoo stil is.

LOTTE. Goeien nacht. Hans. (*heel zacht*) Wees niet boos op me.

HENRI. Goeien nacht, kind. (*nu op 'n toon van medelijden*) Je ziet erg bleek. Heb je heusch hoofdpijn?

LOTTE (*heel zacht, schudt 't hoofd*). Nee, geen hoofdpijn. Ik... ik heb verdriet. Ik ga nog even naar de kinderen zien. Kom je ook even?

HENRI. Waarom? Ze slapen nu immers. (*schertsend*) Maak asjeblijft geen slapende honden wakker. Je weet als 't kleintje begint....

LOTTE (*a. v.*). Natuurlijk, ik zal ze niet wakker maken. Ik zou je alleen zoo graag even spreken. (*Lotte af*).

BEATE. Die arme Lotte! 't Spijt me zoo. Ja, ze zag erg bleek. Ge moet niet hard tegen haar zijn, Henri.

TERVEER. Groot gelijk, kind. (*tot Henri*). Je toon was niet aardig tegen 'r, jongen. Lotte is teergevoelig.

BEATE (*met warmte Lotte verdedigend*). Ze kan immers niet helpen dat ze niet van feesten houdt. Ik kon merken, ze voelde zich niet op haar gemak. Ik had heusch medelijden met haar.

Mevrouw TERVEER (*wat zachter tot Beate*). Maar Beate-lief, overdrijf nu niet. Van een avond als deze moest ze toch genieten.

BEATE. Dat probeerde ze ook wel. Het gelukte haar alleen niet. (*zacht verontschuldigend*) En Jantje is ook wat verkouden.

HENRI (*spottend*). Hoogst verontrustend! Arme Lotte, als de kinderen maar iets mankeeren!

TERVEER (*goedig*). Ze is 'n beste moeder, dat is zeker. Allemachtig lekker die champagne met die paté-sandwiches. (*tot Beate*) Jij dat allemaal bedacht, kind?

BEATE. Ja met uw vrouw.

Mevrouw TERVEER. O, jij hebt 't meeste gedaan, lieverd.

BEATE. 't Was zulk heerlijk werk al die preperatieven te bedisselen. Bepaald jammer dat 't voorbij is.

Mevrouw TERVEER. Nu, wie weet wat ik later eens doe.

BEATE (*tot mevrouw*). Neemt u ook nog 'n glaasje.

Mevrouw TERVEER. Graag kind, als jij meedoet.

(*Henri schenkt hen beiden in*).

BEATE (*heft haar glas in de hoogte, mevrouw toewenkend*).

Op de gevierde moeder van den grooten componist! op den knappen vader....! en (*tot Henri*) op het succes van den componist zelf!

TERVEER. Bravo! Daar ga je jongen! Ons succes! 't Jouwe meen ik. Zie je Henri, ik ben nu nièt ongeneigd wacht, kom even mee, mama hoeft dat allemaal niet te hooren.... (*Gaat met Henri naar den achtergrond, waar hij verder met hem spreekt*).

Mevrouw TERVEER. Och beste kind.... ik weet, wat ik je zeg, blijft geheel onder ons.... ik vind 't dáárom zoo jammer als Lotte zich zoo gedraagt, omdat 't zoo licht er toe bij kan dragen om Henri van haar te vervreemden.

BEATE (*zacht*). Ik ben er ook bang voor. Ik heb daarom ook altijd getracht om haar.... hoe zal ik 't zeggen.... nader tot hem te brengen en haar te doen begrijpen, wat 'n artiest toekomt. U gelooft me wel, niet?

Mevrouw TERVEER. Zeker liefje, en ik ben er je zoo dankbaar voor. 'n Vrouw moet eenmaal trachten haar man te blijven boeien, vooral 'n artiest.... (*Korte stilte*).

BEATE (*nerveus, zonder mevrouw aan te zien*). Ik kom nu gauw bij u terug. Overmorgen waarschijnlijk.

Mevrouw TERVEER. Dan al? Dat is heerlijk!

BEATE (*a. v.*). Ja, 't zal beter zijn.

Mevrouw TERVEER. Kindje, er is toch niets? Niets dat je me....

BEATE (*haastig, nerveus invallend*). Nee, nee.... niets.

Mevrouw TERVEER. Is dat de waarheid? Ik meende verleden al eens.... Je gelooft toch niet, dat Henri.... (*houdt nu zelf aarzelend op*).

BEATE (*verlegen*). Wat meent u?

Mevrouw TERVEER (*zacht*). 'n Beetje gecharmeerd van je is geraakt? 't Zou me niets verwonderen....

maar, . . . 't zou zoo vreëselijk zijn voor m'n armen jongen.

BEATE. Nee, nee, dat niet, u hoeft niet bang te zijn. Als ik dat ooit gemerkt of vermoed had, zou ik immers niet gebleven zijn. — Hebt u iets meenen te merken?

Mevrouw TERVEER (*a. v.*). Nu, van avond voor 't eerst, door de manier, waarop hij 'n paar maal naar je keek.

BEATE (*gejaagd*). Ik geloof 't niet, stellig niet. Ik vrees wèl alleen. . . . dat hij niet gelukkig is. En zij ook niet. Arme Lotte. Ik geloof wel eens. . . . dat ze veel gelukkiger met Frank zou zijn geweest. Ze spreekt altijd met zoo'n warmte over hem. — O in alle onschuld natuurlijk. Ik kan merken, dat ze zich met hem meer thuis voelt dan met Henri. Zag u niet, straks, hoe ze opvroolijkte, toen hij haar aansprak?

Mevrouw TERVEER. M'n arme jongen!

BEATE. Zij is even goed te beklagen. Maar daarom is 't beter dat ik nu ga, (*heel zacht*) ook voor. . . . (*eindigt niet*)

Mevrouw TERVEER. Hartjelief, meen je voor je. . . .

BEATE (*pijnlijk*). O, vraagt u me niets. . . . 't mag niet uitgesproken worden. En er is immers van mij hier geen sprake. Beter voor hem, meen ik. Ik ben zoo bang. . . . ik heb wel eens gemerkt, juist omdat ik uw zoon zoo begrijp en z'n ideeën zoo deel, dat hij. . . . als hij met mij had gesproken en z'n hart eens gelucht had. . . . daarna meer irritabel was tegen Lotte. En dat mag niet. Ik verwijt mezelf nu. . . . ik had misschien eerder heen moeten gaan.

Mevrouw TERVEER. Nee kindje, dat mag je jezelf niet verwijten. Je deed alles uit bestwil.

BEATE (*knikkend*). Ja, als hij me niet zoo vaak verzocht had om voor dezen avond te blijven, was ik zeker eer heen gegaan.

Mevrouw TERVEER. Ons huis zal altijd open voor je staan.

BEATE (*zacht, angstig*). Zal 't dat blijven? Ook als later eens blijken mocht, dat u gelijk had en Henri méér voor me. . . . (*eindigt niet*).

Mevrouw TERVEER. We zullen hopen, dat ik me ver-

gist had, lieverd, hoewel ik... (*zachter, met 'n zucht*). Als ze geen kinderen hadden, zou alles zoo anders wezen. Och, als jij m'n dochter had kunnen zijn!

BEATE. Nee, nee, dat moet u niet zeggen, dat maakt me zwak. En ik moet flink en sterk wezen.

TERVEER. Zoo, de dames eindelijk uitgepraat! Wij ook, hè jongen?

BEATE. Ja, tot morgen, hoop ik, meneer Terveer. Dan komt uw secretaresse weer terug.

TERVEER. Ik hoop 't kind. Dan zal 't huis weer fleuriger worden. (*knijpt haar in de wang*) 'n Echt zonnetje, hè?

Mevrouw TERVEER (*kust Henri*). Goeien nacht, beste jongen.

HENRI. Goeien nacht, mama. Ik zal u even uitlaten. (*allen af, behalve Beate*).

(*Beate blaast een zucht van verluchting uit, gaat dan zitten, schenkt zichzelf 'n glas champagne in, en heft 't in de hoogte*).

BEATE. Prosit, Beate de Pretere! Op m'n eigen succes, 't succès van de Nimf! En het zijne! (*Even later komt Henri haastig terug. Hij gaat naar haar toe en vat haar beide handen in de zijne*).

HENRI (*hartstochtelijk en teeder, met gedempte stem*). Beate! Hoe kan ik je danken voor alles!

BEATE (*glimlachend naar hem opziend*). Ik heb m'n belooning al gehad: jouw succes!... (*zachter*) En daarom kan ik nu gaan.

HENRI. Wanneer wil je gaan?

BEATE. Morgen. Hoe eer hoe beter.

HENRI. Maar je blijft toch bij m'n ouders?

BEATE (*stil droevig*). Ik weet nog niet. Alles is zoo onzeker.

HENRI. Waarom? (*Ze antwoordt niet; er valt hem opeens iets in en z'n toon verandert plotseling; heel autoritair*) Zeg me eens, wat had Frank je te vertellen? Jullie had samen 'n bizonder intiem gesprek.

BEATE (*glimlachend*). O tirannieke Henri! Hij ver-

telde me van z'n nieuwe positie, die hem nu in staat stelde om te trouwen en me 'n tehuis aan te bieden, dat me waardig zou zijn.

HENRI (*driftig*). Wat! Zoo'n impertinentie. Je hebt hem toch bedankt?

BEATE. Nog niet.

HENRI (*a. v.*). Maar 't zou absurd zijn! Je past niet bij elkaar. Jij met je artistieke natuur. Frank is 'n goeie vent, maar 'n bourgeois. Je zoudt dood ongelukkig met hem worden.

BEATE (*dof*). Ik zou misschien rust kunnen vinden; en in ieder geval 'n tehuis.

HENRI. En is dat alles wat je verlangt; rust? Zou je dat bevredigen?

BEATE (*nu met vuur*). Nee, 't zou me *niet* bevredigen. Ik verlang heel wat anders. Waarom ben je zoo wreed om me te dwingen dat te erkennen? Wat ik verlang is jouw liefde. Jouw succes en je roem. . . . En ik zal je nu niet meer kunnen helpen om die te verkrijgen.

HENRI. O Beate! Waarom niet?

BEATE (*gesmoord*). Omdat ik je liefheb. Ik heb gedaan wat ik kon. Nu kan ik niet meer. Ik ben toch maar 'n mensch en ik ben zwak. Ik zou je nu niet meer kunnen zien, zonder m'n zelfbeheersching te verliezen. Ik moet nu uit je leven verdwijnen; weer gaan zwerven onder vreemden. Of iets tusschen ons plaatsen, dat ons scheiden zal voor goed: 'n huwelijk met 'n ander.

HENRI. Dat nooit! Dat zou afschuwelijk zijn. Ik wil 't niet! God, als ik maar vrij was!

BEATE (*zucht*). Ja, als je maar vrij was! O, 't is slecht, maar ik heb soms niet kunnen laten er van te droomen! Wat 'n leven! We zijn bestemd voor elkaar! We zouden samen werken en streven! Ik zou je helpen je doel te bereiken en je 'n liefde geven, die Lotte zelfs niet begrijpt.

HENRI (*in vervoering*). O, ik laat je niet gaan! Je hoort bij mij, Beate!

BEATE (*heel zacht*). Zou je werkelijk den *moed* hebben

je vrij te maken? 'n Man heeft gewoonlijk zooveel minder moed dan 'n vrouw.

HENRI. Ja, ik zal 'm hebben, dien moed.

BEATE. Lotte zou niet zoo lijden, als je nu misschien gelooft, alleen in 't begin. Ze zou later gelukkiger kunnen zijn met Frank.

HENRI. Geloof je dat waarachtig?

BEATE. Ja. Ik heb hem dat ook te verstaan gegeven. Zij hooren bij elkaar: twee mooie, maar kleine zielen.

HENRI. En jij bij mij!

BEATE. Daiphilos, liefste, luister. Ik zal over 'n paar weken naar Amsterdam gaan om te werken voor de opvoering van je opera. Wil jij me dan....?

HENRI. Dan volg ik je....

BEATE (*fluisterend*). Dan zullen we eindelijk.... alléén zijn, Daiphilos! Begrijp je wat dat zeggen wil? (*ze brengt haar gezicht vlak bij 't zijne*) Jij en ik alléén!

HENRI (*wil haar in z'n armen nemen en kussen*).

BEATE (*hem afwerend*). Nee, nee.... nú niet, niet hier! (*gaat snel naar de deur. Daar houdt ze stil en zegt: veelbetekenend en vleierend*) Later!

Gordijn.

2^e AFDEELING.

(*De zitkamer van het vorig bedrijf, doch de porte-brisée is gesloten. Als het scherm opgaat, loopt Lotte, met haar werkmandje in de hand, dat zij links uit de kast heeft genomen, naar de tafel en gaat daar zitten. Ze ziet bleek en bezorgd. Er wordt geklopt en Mina komt binnen met 'n pakje in de hand*).

MINA. Dat is net voor u gekomen, mevrouw. (*geeft 't over*). Zal ik 't voor u openmaken?

LOTTE. Dank je. Ik zal 't zelf wel doen. Laat Fietje nu

dadelijk bij 't kleintje gaan zitten, en zeg haar, dat ze me vooral direct waarschuwt, als 't onrustig mocht worden.

MINA. Best, mevrouw.

LOTTE (waarschuwend, onderwijl haar werk uit 't naaimandje nemend). Er wordt, geloof ik, gebeld.

MINA. Fietje is nog beneden. (*Zij gaat naar de deur; blijft daar even staan en vraagt, 'n medelijdende hartelijkheid in haar toon*). Wil ik 'n kop thee voor u zetten?

LOTTE. Dank je, Mina. (*Mina hoofdschuddend af*). (*Lotte opent 't pak, neemt er 'n paar boeken uit en 'n kaart, waar 'n paar regels op geschreven staan, en glimlacht flauw*). Alweer. . . . Die goeie Frank. (*Met 'n matte beweging, zonder eenig interesse, schuift ze zuchtend de boeken van zich af en houdt 'n oogenblik haar linkerelboog op de tafel gesteund, haar hand voor de oogen. Er wordt weer geklopt en nicht Harte komt binnen met 'n mandje fruit en 'n geforceerden glimlach op haar lippen en gaat haar tegemoet*).

Nicht HARTE. Ja, Lotjelief, daar ben ik alweer. Als je genoeg mocht krijgen van 't oude mensch, dan zend je d'r 'n volgenden keer maar weg. (*kust haar hartelijk*).

LOTTE (*glimlachend*). Daar denk ik niet aan. Ik ben veel te blij u te zien. (*schuift haar 'n stoel toe*).

Nicht HARTE. 't Knorrige, zure gezicht, hè?

LOTTE (*a. v.*). 't Gezicht is tegen mij volstrekt niet knorrig. Ik wou alleen, dat andere menschen 't zoo vriendelijk zagen kijken.

Nicht HARTE. Dàt kun je denken! Ik ben niet als onze lieve Heer: ik laat m'n zon niet schijnen over goeien en kwaden. Dat noem ik verkwisting. (*geeft haar 't mandje*). 'n Kleinigheid, kind.

LOTTE. Alwéér iets, nicht? Weet u wel, dat u me bederft?

Nicht HARTE (*barsch*). Gekheid. Jij kan niet bedorven worden. En zooveel zaaks is 't ook niet. Wat fruit uit m'n tuin. Ik eet 't toch niet.

LOTTE (*glimlachend*). Daar geloof ik nu niets van. Ik wèet dat u er veel van houdt. Uw juffrouw heeft 't me zelf verteld.

Nicht HARTE (*met een strak gezicht*). Ik versta je niet, kind.

LOTTE. Doet u heusch niet, nicht? Ik geloof, Jantje zou zeggen, mag nicht wel jokken?

NICHT. (*glimlacht flauw, gaat dan onverstoorbaar door*). Geef me eens een schaal, dan pak ik het vast voor je uit.

LOTTE (*Nicht kussend*). Ik dank er u intusschen heel hartelijk voor. 't Is echt lief van u.

NICHT (*kortaf, barsch, om haar verlegendheid te verbergen*). Onzin, kind. (*Lotte gaat even naar buffet, om een schaal te halen*). De kinderen wel?

LOTTE. Het kleintje is wat koortsig. Hij is van nacht erg onrustig geweest. Het meisje zit er nu bij. Dat is een handig kind.

NICHT. Waarom zet je de wieg niet hier? Dat zou, dunkt me, veel makkelijker voor je zijn.

LOTTE (*na een korte aarzeling, zacht*). Het is mogelijk dat... Hans komt Zaterdags wel eens thuis. Dan heeft hij het hier natuurlijk graag rustig. (*Nicht klemt haar lippen saam en schudt geërgerd het hoofd*).

NICHT. En Jantje, waar zit die?

LOTTE. Bij Mama. Die is hem na de koffie komen halen.

NICHT. Alweer! Wat is dat voor een bevlieging! Ik heb haar verleden week ook al een paar maal met hem zien wandelen.

LOTTE (*ontwijkend*). Mama is erg op hem gesteld. Vooral den laatsten tijd. Hij wordt nu ook zoo wijs en gezellig, een echt menschje al... Wat een prachtige aardbeien en hoe vroeg voor het eind van Mei!

Nicht HARTE (*bezig het fruit op de schaal te leggen*). Het zijn de eerste; m'n moestuin ligt goed: den heelen dag zon.

LOTTE. U hebt er zelf toch wel gehouden?

NICHT (*doet alsof ze niets hoort*). Deze zijn het rijpst; die moet je het eerst opeten.

LOTTE. En kersen ook al! Diè zijn toch niet uit uw tuin, wel?

NICHT. Nee, van een winkel uit de buurt, een protégé

van me, dien ik toch van tijd tot tijd eens bevoordeelen moet.

LOTTE. Wat zal Jantje daar van smullen!

Nicht HARTE (*haar stem scherp nu*). Eén ding, kind. Ze zijn in de eerste plaats voor jou en Jan; niét voor Henri, als die soms mocht komen. (*als ze ziet hoe Lotte's gezicht droevig wordt*). Nu ja, hij mag er ook wel 'n paar hebben, maar de meeste zijn toch voor jou. En doe me 'n genoeg en eet er nu dadelijk wat, deze rijpe. Ik zal wel even 'n schoteltje voor je halen van 't buffet. (*staat vlug op, om 't te halen*).

LOTTE. Schandelijk zooals ik me laat bedienen.

Nicht HARTE (*barsch*). Licht dat één mensch jou eens bedient.

LOTTE. Ze zijn verrukkelijk. 'n Echte traktatie.

Nicht HARTE (*nu heel glunder*). Dat doet me genoeg, liefje. Je man zit zeker in Amsterdam, hè?

LOTTE (*knikt, zonder op te zien*). Die heeft 't druk.

Nicht HARTE. Met z'n repetities?

LOTTE (*a. v.*). Ja.

Nicht HARTE (*haar stem nu scherp*). En waar logeert juffrouw Beate?

LOTTE. Bij 'n vriendin van mama, 'n zuster van mevrouw Hoekstra.

Nicht HARTE (*a. v.*). Die is dus aan 't dansen. Diè heeft haar doel bereikt. Is hij tevreden over den gang van zaken?

LOTTE (*zonder nicht H. nog aan te zien*). Ik weet niet; ik zie hem zoo zelden. Ik ben eigenlijk bang van niet. Ik had liever gewild dat hij gewacht had met de opvoering tot later, tot hij al het geld ervoor zou hebben gehad.

Nicht HARTE. Was er dan niet voldoende? Ik meende dat z'n vader zoo royaal uit den hoek was gekomen.

LOTTE. Dat is hij ook; bijzonder royaal. Maar er was toch 'n f 25.000 te kort. De kosten van opvoering bleken zooveel hooger dan hij verwacht had. Ik vrees, dat hij geen eerste krachten heeft gekregen.

Nicht HARTE (*tusschen haar tanden*). Juffrouw Beate is zèker geen eerste kracht.

LOTTE. Ik ben zoo bang dat z'n werk er onder zal lijden.

Nicht HARTE (*a. v.*). Z'n verdiende loon. (*zachter*) Voel je je niet wat eenzaam, kindje?

LOTTE (*ontwijkend*). Ik ben 't gewoon alleen te zijn. 'n Artiest moet zich natuurlijk in de eerste plaats aan z'n werk geven.

Nicht HARTE (*grimmig*). Ja, aan z'n werk. (*met 'n plotselinge uitbarsting*). Als ik onze lieve Heer was, dan had ik Beate al lang 'n flinken typhus bezorgd, die haar uit den weg had geruimd.

LOTTE (*met 'n flauwen glimlach*). Och nicht! Geloof u niet, dat 't wel voldoende zou zijn geweest, als ze 't land was uitgegaan?

Nicht HARTE (*fel*). Nee, waarachtig niet. 'n Vrouw als zij is niet onschadelijk, vóór ze vernietigd is.

LOTTE (*zacht*). Ik ben soms niet zeker... of ik haar niet verkeerd beoordeel.

Nicht HARTE (*scherp*). In welk opzicht?

LOTTE. 't Is misschien háár schuld niet, dat ze... invloed over Henri heeft gekregen. 't Kan zijn, dat ze iemand is, die 'n artiest beter begrijpt dan ik.

Nicht HARTE (*kortaf*). Onzin, kind. Ze is 'n slimme intrigante, dat is de heele kwestie.

LOTTE (*schudt 't hoofd, voor zich uitstarend, zacht*). Dat kan 't niet alleen zijn.

Nicht HARTE (*haar stem opeens zacht*). Kom lieverd, kijk niet zoo droevig... Heb je verdriet, hartje? (*Lotte zwijgt, schudt van nee*). Zeg 't me maar eens.

LOTTE (*zacht*). Ik ben aan zooveel gaan twijfelen, vooral aan mezelf. Dat ik nooit de rechte tact met hem gehad heb. Ik irriteerde hem zoo dikwijls en dat mocht toch niet. Ik probeerde wel hem te ontzien, maar blijkbaar niet op de goeie manier. Ik begreep niet voldoende dat 'n artiest anders voelt en denkt dan 'n gewoon mensch als ik. 't Eenige wat ik kon, was: geduld met hem hebben, als

ik hem eerst boos had gemaakt. Ik geloof: zij irriteerde hem nooit.

Nicht HARTE. Geen wonder! Omdat ie niet met haar getrouwd was en haar nauwelijks kende. En omdat ze hem wist te vleien. Dáárin lag haar kracht.

LOTTE. Misschien heb ik 't niet genoeg gedaan, ik meen.... hem niet genoeg bemoedigd en opgewekt. Dat verweet hij me vaak.

Nicht HARTE (*bijna heftig*). Als jij jezelf nu nòg iets verwijt, dan maak je me ernstig boos, kind! 't Ongeluk was, dat jij 'n artiest hebt getrouwd. Artiesten — kunstenaars zeien we vroeger, toen we nog niet verslaafd waren aan dat drommelsche woord: artiest — zijn, mijns inziens, ziekelijke vaten van ijdelheid en zelfzucht; allemachtig hard en ongevoelig voor anderen en kruidje-roer-me-niet, waar 't hun zelf betreft.

LOTTE (*glimlachend*). Och nicht. Als u vroeger 'n artiest getrouwd had, dan had u hem nog véél meer, bedorven dan ik.

Nicht HARTE (*verontwaardigd*). Kindlief, als je zúlke dingen zegt.... (*Lotte schrikt plotseling op*). Wat is er opeens?

LOTTE (*zacht, nerveus*). Ik geloof dat.... Hans is thuis gekomen.

Nicht HARTE. Dan ga ik er van door. (*staat op*) Ik verlang hem niet te spreken. Ik ben er op 't oogenblik niet toe in staat.

LOTTE. Ja, gaat u, nicht. Daar komt ie al. (*smeeënd*) Toe, wees u niet hard. U bereikt er niets mee en 't maakt hem alleen.... (*Henri komt nu binnen. Hij ziet nerveus moe, bleek, en ontmoedigd. Als hij nicht Harte ziet, toont hij onbewimpeld z'n ontstemming er over*).

HENRI. O, bent u 't nicht....

Nicht HARTE (*doet haar best gewoon te spreken*). Heel welkom, hè? Ik was juist van plan heen te gaan.

HENRI (*ironisch*). Laat me u dan niet ophouden.

Nicht HARTE. Geen nood, hoor. De oude nicht gaat er

van door. Tevreden over de repetities en de nimf? (*dit laatste op scherpen toon*).

HENRI. Redelijk.

Nicht HARTE. Nu Lotjelief, tot later; ik kom er wel uit, hoor. (*zij kust Lotte hartelijk en gaat dan rechts af. Lotte opent de deur voor haar en schelt dan*).

HENRI. Gelukkig dat die oude draak net heenging.

LOTTE (*probeert luchtig, opgewekt te spreken*). Die oude draak is zoo hartelijk voor me geweest. Ze komt me gedurig wat brengen: eergisteren 'n doos bonbons en nu weer de eerste aardbeien uit haar tuin. Wil jij er wat hebben, Hans?

HENRI. Straks, kind. (*hij valt neer in 'n stoel*).

LOTTE (*na 'n korte aarzeling, hartelijk, hoewel haar toon gedwongen is*). Hoe gaat het met de repetities?

HENRI. Beroerd.

LOTTE (*nu echt verschrikt*). Zóó slecht!?

HENRI (*de schouders ongeduldig ophalend*). Nou, dat is misschien wat kras. (*met 'n diepen zucht*) Maar 't is zoo anders dan ik me had voorgesteld.

LOTTE (*bezorgd, zacht*). Daar was ik wel bang voor.

HENRI (*irritabel*). Ja, ik weet wel, dat jij me gewaarschuwd hadt. Begin dáár in Godsnaam weer niet over. (*Staat op en begint nerveus heen en weer te loopen*) 't Is alles te dilettantisch. Niet één van de artiesten écht voldoende, behalve de alt. 't Ging vandaag zóó bedonderd, dat ik er uit ben geloopt. Ik denk dat ik er den heelen boel maar bij neergooi.

LOTTE (*met innige sympathie nu*). O Hans, wat spijt me dat vreeselijk voor je. Dat mooie werk!

HENRI. Ja, ik heb de laatste dagen martelingen uitgestaan. Beter dan maar géén uitvoering.

LOTTE (*voorzichtig, zacht*). Ik kan begrijpen dat je zoo voelt, maar kan dat wel, nu je 't geld er eenmaal voor had gekregen?

HENRI. 't Meeste was van papa.

LOTTE. f 25.000 toch van anderen.

HENRI. Och zeur nu asjeblijft niet over dat geld. M'n werk is toch hoofdzaak. (*Korte pauze*).

LOTTE (*aarzelend*). Hoe is.... de nimf?

HENRI (*mompelend*). Niet kwaad, maar zwak. (*haastig*) Haar opvatting is goed. 't Zijn alleen de kracht en techniek, die haar ontbreken.

LOTTE. Als je nog eens probeerde 'n paar betere krachten te vinden?

HENRI. Hoe kàn dat nu, als ik 't geld er niet voor heb? En als 't Beate niet eens gelukt is dat te vinden? Zij heeft er zich waarachtig genoeg moeite voor gegeven.

LOTTE. Als ik 't nu eens probeerde?

HENRI. Jammer dat je dat niet eerder gedaan hebt.

LOTTE. Ja, dat is misschien wel zoo.

HENRI (*op anderen toon*). 't Is intusschen lief van je, dat je 't doen wilt, kindlief. Héél lief, hoor; ik dank je er voor. (*valt weer neer in 'n leunstoel bij de tafel*). Hé, 't is heerlijk rustig hier. De kinderen uit?

LOTTE (*even aarzelend*) Broertje is boven en Jantje is met mama uit. Hij vraagt heel dikwijls naar papa.

HENRI. Kleine Janneman, ik verlang zoo hem te zien. (*Lotte gaat naar 't venster en laat de jalouzie zakken*). Dank je, dat doet goed. (*naar 'n paar boeken op tafel wijzend*). Wat zijn dat voor boeken?

LOTTE. Die heeft Frank me geleend. Hij is zoo goedig. Hij komt me nu en dan eens bezoeken om me gezelschap te houden. (*Henri ziet ontslemd, fronsst z'n wenkbrauwen*). Niet dat ik daar behoefte aan heb, maar de menschen veronderstellen dat nu eenmaal. Die goeie nicht Harte ook.

HENRI (*irritabel*). Allemachtig goedig van 'n ouden adoreteur. Hij denkt zeker dat nu ik.....

LOTTE (*verontwaardigd invallend, hoog*). Hoe kùn je zoo iets zeggen, Hans! Jij hebt zeker geen recht hem iets te verwijten.

HENRI (*berouwvol*). Nee, dat heb ik ook niet, vergeef me, kind. Frank is 'n beste kerel — laat hij je maar bezoeken. Hij meent 't zeker goed. (*korte pauze*).

LOTTE. Wil je 'n kop thee?

HENRI. Graag. Heb jij al thee gedronken?

LOTTE. Nee.

HENRI. 't Is waar, die grappige zuinigheid van je. Is 't uit zuinigheid?

LOTTE. Dat niet bepaald, maar ik kan er best buiten.

HENRI (*licht spottend*). Zoo'n luxe, hè?

LOTTE. Ik heb 't jou toch altijd gegeven.

HENRI. Ja, zoo'n kopje uit de keuken; dat is 't echte niet.

LOTTE. Dan zal ik 't nu zelf voor je klaar maken en drink ik 'n kopje mee. (*Zij gaat naar het gascomfoortje bij 't buffet, waar 'n ketel op staat en steekt 't gas aan*).

HENRI (*met lichte, goedige ironie*). Goed, kindje, doe dat; verwen jezelf maar eens. (*eet onderwijl 'n paar aardbeien*).

LOTTE. Ze zijn heerlijk, hè?

HENRI. Niet kwaad. (*staat nu op en begint weer onrustig heen en weer te lopen*).

LOTTE (*haalt onderwijl al pratend 't theeblad uit 't buffet en zet dat op tafel*). Waarom blijf je niet zitten, Hans? Je ziet zoo moe.

HENRI. Och kind, vraag toch niet altijd. Ik ben nerveus en onrustig. Ik heb de laatste 14 dagen geen enkelen nacht behoorlijk geslapen.... Wat is er?

LOTTE. Niets.

HENRI. Er is wel iets. Waar luister je na? O! 't kleintje schreeuwt. Ga er dan toch heen. Je hoeft waarachtig geen martelares van jezelf te maken.

LOTTE. 't Meisje zit er bij. Die zal me wel waarschuwen als 't noodig is. Hij is nu trouwens al stil.

HENRI. De nieuwe juffrouw nog niet gekomen?

LOTTE. Nee, de volgende week pas.

HENRI (*opeens weer met echt gevoel*). Arm kindje; dan heb je 't zeker druk gehad. Ook niet te veel geslapen, hè?

LOTTE. Ik kan er beter tegen.

HENRI. Ik kan 't je aanzien. (*hij heeft z'n arm om haar schouders geslagen, maar zij weert hem zachtjes af*).

HENRI. Waarom mag ik je niet vasthouden?

LOTTE (*zacht*). Ik.... ik heb het liever niet, — nu niet. (*korte stilte*). Wees niet boos, Hans.

HENRI (*zacht, beschaamd*). Ik ben niet boos.... ik begrijp het.

(*Lotte luistert gespannen*).

LOTTE (*voor zich*). Ik begrijp niet, dat Fietje me niet waarschuwt.

HENRI. Ga er dan toch heen, kind. Je bent toch maar half met je gedachten hier. De kinderen hebben nu eenmaal je grootste liefde. Dat is altijd zoo geweest.

LOTTE (*hevig*). Dat is *niet* waar! Die gedachte is je alleen door een ander ingegeven.

HENRI. Zeg dan eens eerlijk: ben je ooit werkelijk gelukkig met me geweest?

LOTTE (*nu smartelijk*). O Hans, hoe kun je dat vragen! Zoo innig gelukkig. Het was zoo heerlijk toen ik je van mij wist. Toen je aan me toebehoorde, aan mij alleen. Zoo heerlijk om voor je te zorgen, om alles voor je te kunnen doen.

HENRI (*vat haar hand en kust die geroerd*). Och Lotteke! Je weet niet hoe verdeeld m'n hart is! 't Is soms of het in tweeën wordt gescheurd.

LOTTE (*ziet hem droevig aan*). Is het je hart wel?

(*Er wordt geklopt en Fietje, een meisje van 15 jaar, komt binnen*).

LOTTE (*angstig*). Wat is er met broertje?

FIETJE. Hij is zoo onrustig, mevrouw. En hij heeft weer zoo'n kleur. Hij roept voortdurend om u.

LOTTE. Ik zal dadelijk komen. Ga maar. (*Fietje af*).

HENRI. Scheelt hem iets?

LOTTE. Hij was de laatste dagen wat koortsig.

HENRI (*zacht*). Waarom heb je me dat niet gezegd?

LOTTE (*ziet hem even aan*). Ik dacht dat je al genoeg zorgen had, in Amsterdam. En 't is ook niets ernstigs. Ik

kom zoo gauw mogelijk terug. Misschien zet jij de thee wel vast?

HENRI. Ja, dat komt wel terecht. Haast je vooral niet, kind. Ik kom straks wel even boven.

(Lotte af. Henri loopt onrustig heen en weer, houdt dan even stil bij de tafel, bekijkt de boeken en het briefje van Frank, bijt zich op de lippen, fronsst de wenkbrauwen, en begint dan opnieuw heen en weer te loopen. Opeens blijft hij verbaasd stilstaan en luistert gespannen. De porte-brisée gaat open en Beate komt binnen, gekleed in langen chieken mantel, met grooten, artistieken hoed op).

HENRI. Jij hier?!

BEATE. *(Men kan merken dat zij nerveus en angstig is, doch zich met geweld beheerscht. Zij spreekt wat horterig).* Ja. Ik ben met denzelfden trein gekomen. Ik zat achteraan. De artisten hebben me naar je toegezonden. Ze waren doodelijk ongerust na je woede-uitbarsting. En ikzelf ook.

HENRI *(vat haar hand om haar mee te trekken. Nerveus).* Maar je kunt hier niet blijven. Kom mee naar m'n kamer. Gauw. Ik wil niet, dat Lotte je ziet. Dat zou te wreed zijn.

BEATE *(beslist).* Nee. Ik verstop me niet langer. Ik heb er genoeg van. Alles moet nu open tusschen ons worden. Ik wil met Lotte zelf ook spreken.

HENRI. Beate, wat is er met je!?

BEATE. Dat zul je straks hooren. *(Haar stem, die even hard is geweest, wordt nu weer zacht als van ouds).* Harry, waarom kijk je me zoo aan? 't Is of je bang voor me bent, van mij. Begrijp je niet, dat ik ongerust was en ongelukkig?

HENRI *(plotseling hevig).* Begrijp jij niet, dat ik er den heelen boel bij neer heb gegooid, dien beroerden boel? Is me dat een opvoering! Dáár is m'n werk me waarachtig te lief voor, om het zoo te hooren verknoeien!

BEATE. Ik begrijp het volkomen. Ik heb er zelf ook onder geleden.

HENRI *(a. v., gaat haastig door, zonder op haar woorden te letten).* Lotte had gelijk, indertijd. Ik had 't nooit moeten beginnen, zonder dat al 't noodige geld er was.

BEATE. Je vergeet nu, hoe fel jezelf was, om het opgevoerd te krijgen. Ik kan niet helpen, dat ik niet nog beter geslaagd ben. Dat was alleen de schuld van mijn scheeve positie. Wat ik deed was háár werk, niet het mijne. Ik voel nog de schaamte in me gloeien als ik terugdenk aan al de vernederingen; de glimlachjes van de heeren en hun onbeschaamde blikken.

HENRI (*plotseling verteederd*). Arm lief, dat heb ik nooit vermoed!

BEATE. Nee. Je schijnt er nooit aan gedacht te hebben, dat mijn gevoel ook gekwetst kan worden, zoo goed als het hare. (*Legt nu haar hand op zijn schouder, zacht-dringend*) Harry, je hebt toch niet alle vertrouwen in me verloren?

HENRI (*moedeloos*). Je kunt me niet helpen, kind, ik zie geen uitweg.

BEATE (*heel beslist, met haar zelfde zachte stem*). Ik wel. Ik zál er een vinden. — Je bent niet over me tevreden, wel? niet over m'n zingen? Stil, je hoeft niets te zeggen. Ik weet het. Ik wil je muziek niet opofferen aan mezelf. Mijn grootste verlangen is nog altijd jouw succes. Coupeer daarom in de rol, al wat je er later hebt bijgevoegd, en waar je toch niet voldaan over was. M'n dansen is toch goed, niet?

HENRI. Je dansen is heerlijk! Het pijnigde me alleen telkens te zien hoe je dien vent, . . . och laten we er liever over zwijgen . . .

BEATE (*beslist*). Neen, geen verzwijgen meer tusschen ons.

HENRI (*hevig nu*). Zooals je hem verlokte, heel bewust en opzettelijk . . . Die begeerigheid in zijn oogen . . . en zooals hij je kuste vandaag! Ik kon 't niet aanzien! Ik had hem in zijn gezicht kunnen slaan! Je hadt 't zèlf niet moeten verdragen. Daarom òók ben ik heengegaan!

BEATE. Arme liefste! Als ik dat vermoed had! — Weet je waarom ik zoo verleidelijk ben als Nimf? Daiphilos ben jij. Die man bestaat niet voor me. En omdat ik me nog nooit zeker van je voel, heb ik iederen keer opnieuw

de drang om je te veroveren, je aan me te binden, voor goed!

HENRI (*vat haar hand*).

BEATE (*maakt die dadelijk los*). En nu zal ik je m'n plannen vertellen. Je moet andere artisten zien te krijgen. Ten eerste voor Daiphilos, (*glimlachend*) dan hoef je verder niet jaloersch meer te zijn....

HENRI (*ongeduldig*). Hoe kan dat nu? Hoe moet ik er het geld voor vinden? Papa wil niet meer geven.

BEATE (*kalm*). Dat heeft hij vroeger ook gezegd. Hij moet meer geven.

HENRI. Hoe in Godsnaam wil je dat gedaan krijgen?

BEATE (*zacht, met een fijn glimlachje*). Net als vroeger. Door hem te bespelen. Je goeie vader is nogal ijdel.

HENRI (*met plotselingen argwaan*). Ik geloof dat je ons allemaal bespeeld hebt.

BEATE (*a. v.*). Dat heb ik.

HENRI. Mij dus ook?

BEATE (*zacht, inpalmend*). Ik wou je winnen, Daiphilos. (*Na een oogenblik, op denzelfden toon*) En.... Als ik dus geslaagd ben, en je opera zal zijn opgevoerd, geheel volgens je verlangen wat wil je dan met mij doen?

HENRI (*verlegen*). Met jou doen? Wat bedoel je?

BEATE (*haar toon iets scherper nu*). Ik meen wat ik vroeg: Wat wil je dan met mij doen?

HENRI. Ik.... ik zal je altijd blijven liefhebben, Beate, met een liefde zooals ik nooit heb gekend. Mijn gevoel voor jou is zoo anders dan voor Lotte.

BEATE. Liefhebben? En niet meer? (*scherper nu*) Dus na van me geprofitteerd te hebben, me gebruikt te hebben, in alle opzichten, zou je me daarna eenvoudig opzij willen gooien, als 'n nutteloos ding?

HENRI (*heftig*). Ik zeg je immers van niet.... spreek toch niet zoo afschuwelijk! Ik kan niet meer zonder je, Beate! (*hevig*) Ik wou, dat ik kon! maar 't is me onmogelijk. Je oogen, je mond, je armen, je stem, alles lókt me! Zelfs hier bij Lotte, toen ik me toch 'n oogenblik zoo rustig

bij haar voelde. . . . toen was er tegelijk iets dat me verlangen deed, dat me teruggdreef naar jou toe. . . .

BEATE (*met lichten spot*). Arme Harry! Als je rust je zoo lief is, zou het dan niet 't beste wezen, als ik trouwde met Frank? Hij voelt voor me zooals jij. Hij is gehecht aan Lotte. Maar z'n echte verlangen gaat naar mij toe. Hij is al zoo veranderd. . . . je zoudt hem niet herkennen, als je hem samen zag met mij. Dan herinnert hij me soms aan jou; ik kan merken, dat jullie verwant zijn. Z'n oogen kunnen net schitteren als de jouwe. Ik geloof, — hij zou kunnen kussen als jij. Misschien ook later, dat ik voor hem zou kunnen gaan voelen wat ik nu voel voor jou. Dat zou zeker 't beste voor ons allen wezen.

HENRI (*met 'n uitbarsting van jalouzie*). Dat zul je niet! Ik duld 't niet! Wil je me krankzinnig maken? (*Hij grijpt haar polsen vast*) Of bespeel je mij nu misschien ook, als 'n gewillig instrument?

BEATE (*hem vlak in de oogen ziend*). Nee, dat is geen spelen, dit is ernst.

HENRI. Ernst?! Dus je zoudt hem later willen geven, al wat je mij hebt gegeven.

BEATE (*fel nu, hoewel haar stem zacht blijft*). Ja, en méér! Wat ben ik voor jou? Je maîtres alleen. Denk je dat ik me daarmee tevreden wil stellen?

HENRI. Noem dat afschuwelijke woord toch niet! Je wéét dat je meer voor me bent.

BEATE. Nee, dat weet ik niet. Wees toch niet sentimenteel en romantisch, Harry. — Daar kun je mij niet mee begoochelen. Ja, je noemt me nu zeker je geliefde en je muze; maar wat is dat anders. . . .

HENRI (*invallend*). Ik wil 't niet hooren. Je pijnigt me. . . .

BEATE (*zachtjes lachend, met spot*). O, dat exquis, teergevoelig egoïsme van je! Met 'n enkel hard woord zelfs mag jij niet gekwetst worden, terwijl je anderen wondt met je grofste daden! (*heel dringend*) Wat was je bedoeling dan deze laatste maanden, toen ik alles voor je geweest ben en me zoo volkomen aan je gegeven heb?

HENRI. Ik had geen bedoeling. Ik heb je liefgehad alleen: me overgegeven aan m'n geluk, dat me zeker vrijwillig genoeg werd aangeboden, dat kun je niet loochenen.

BEATE (*haar stem scherp*). Zou ik nu geen reden hebben om te klagen, dat je me pijnigt met je grove woorden?

HENRI. 't Spijt me, Beate, maar je vroeg me om de waarheid. Ik spaar mezelf zoomin als jou. En zeg jij me nu eens — je toont je vandaag zoo anders dan vroeger — wat was jouw bedoeling, toen je hier in huis kwam? Toen je m'n kamer met orchideeën versierde.... en voor me danste met je neergevallen haar.... en er me toe aanzette die soirée te geven.... en die verzen van Marie Madeleine op muziek te zetten, en.... (*alsof hem al sprekend meer en meer 'n licht is opgegaan*) M'n God, wáár heb je me al niet toe gebracht!

BEATE (*kalm, kortaf*). M'n bedoeling was om je vrouw te worden.

HENRI. M'n vrouw?

BEATE. Ja. Van 't begin af.

HENRI. Dus alles was.... berekening? Dáárom was je misschien wel hier gekomen, zoogenaamd om Lotte te helpen.... met je zachte, weeke stem en je lieve gebaren.... maar eigenlijk om....

BEATE. Juist. Dáárom was ik hier gekomen. (*Als zij ziet dat er 'n trek van verachting op z'n gezicht komt, haastig*) Maar 't was niet alléén berekening, nee, nee, dàt niet. Ik was op je verliefd geworden, dadelijk.

HENRI. Hoe kàn ik je nu gelooven?

BEATE (*z'n hand vattend*). Je mòet me gelooven. Ik spaar mezelf immers ook niet. Van het eerste oogenblik dat ik je zag, voelde ik, dat ik bij je hoorde, niet zij. Zeg me eens, heb je haar ooit liefgehad als mij? Haar ooit gekust als mij? (*dringend*) Heeft zij je ooit gekust als ik? Met zóó groote overgave? Heeft zij je ooit volkomen begrepen, met al wat er mooi en groot in je is, je alles overheerschende eierzucht, — maar ook al het kleine in je: je egoïsme en kleine ijdelheid?

HENRI (*voor zich uitstarend, zacht*). Ze is oneindig goed voor me geweest, oneindig geduldig. Ze heeft nooit iets voor zichzelf geëischt.

BEATE. Heel anders dan ik. *Ik* zal niet zoo geduldig zijn. Ik eisch véél voor mezelf: je volkomen liefde en m'n deel aan je werk, het uitleven van m'n eigen eierzucht.

HENRI. Was dat 't niet alleen wat je dreef?

BEATE (*dringend en vleiend*). Was m'n liefde zoo weinig overtuigend? (*zacht*) Lag ik zoo passief, zoo koel in je armen?

HENRI. Neen, neen, je was een heerlijk lief! Je hebt me gegeven wat Lotte niet geven kon, omdat het niet in haar is. . . . Maar. . . . Was het waarachtig liefde, Beate? Zou je ook van me gehouden hebben, als ik geen artiest was geweest?

BEATE (*nu heel echt en waar*). Nee, dan niet. (*smeekend, terwijl ze zijn hand vat*) Kijk niet zoo wantrouwend, Harry. Ik ben nú waar. Ik ben nu eindelijk de echte Beate. Voel je dat niet? Ik weet het, ik zet nu alles op het spel, maar juist omdat je voor goed kiezen moet tusschen haar en mij, daarom wil ik, dat je me zien zult zooals ik ben. Dat lijkt me *fair*. En je zult me dan later ook niets kunnen verwijten. Ik kan jou niet scheiden van den artiest. Om den artiest in je heb ik je liefgekreken en bewonder ik je. Omdat je groot en schoon bent als kunstenaar, zie ik al het kleinschielijke in je voorbij. En dien artiest-mensch wil ik groot maken, hem zoo goed als mezelf. Daar zal ik me geheel aan geven.

HENRI (*herhaalt, wat bitter*). Hem, zoo goed als mezelf.

BEATE (*hartstochtelijk*). Zeker. Welk recht heb jij, me m'n eierzucht te verwijten? Jij, die Lotte nooit iets terug hebt gegeven in ruil voor haar mooie, onzelfzuchtige liefde? Dacht je, dat ik me tevreden kon stellen met 't leven, dat ik tot nu toe geleid heb: kleine kinderen lesgeven en lieve Stütze zijn van oude, gemakzuchtige dames? Terwijl ik voelde dat er krachten in me waren, die ik ontwikkelen kon tot iets moois? Ik wou niet „niets” blijven, terwijl ik wist, dat ik

iemand kon worden, anch io! O! als je m'n leven gekend hadt, en m'n koude, vreugdelooze jeugd! Van m'n 17de jaar af moest ik mezelf alléén door het leven slaan en me laten behandelen als ondergeschikte. Toen heb ik leeren kruipen en vleien, de menschen gebruiken en ben gaan walgen van mezelf en van hen. Toen ik jou leerde kennen, voelde ik: *hij kan m'n redding zijn*. Met hem kan ik mezelf worden, m'n talenten tot ontwikkeling brengen.... Lotte zou 't vreeselijk vinden in 't publiek te leven. Ik begeer het. Ik wil gehuldigd en geprezen worden en me dronken drinken aan de bewondering van anderen. (*zacht*) Begin je me nu iets beter te begrijpen, Harry? (*Hij knikt, terwijl hij voor zich uitstaart*). Ik wil niets voor je achterhouden. In het begin toen ik je.... gewonnen had, was m'n eerezucht grooter dan mijn liefde. Maar in de laatste maanden is m'n liefde voor je gegroeid. Ze zijn nu even groot, ik kan ze niet meer scheiden. (*dringend vleitend*) En ik wil zooveel meer nog voor je zijn dan je Lief: ook je hulp, je steun en kameraad. Samen zullen we werken en groot worden. En zelfs, als ik je later (*zachter, suggestief*) een kind zou geven (*Henri ziet haar aan*) zou jij, je kunst, me toch voor alles gaan. (*Als hij blijft zwijgen, angstig*) Harry, zeg me wat er in je omgaat, je mag me niet langer in spanning houden, ik verdraag 't niet!

HARRY (*dof*). Ik denk aan Lotte. Die zou voor goed ongelukkig worden.

BEATE. Niet ongelukkiger dan ik. Ze zal diep lijden, maar ze zal er overheenkomen. En later zelfs gelukkig worden met Frank, gelukkiger dan ze ooit met jou is geweest. Zij passen bij elkaar.

HENRI (*gepijnd en verontwaardigd*). Dat zal ze niet! Lotte zal er nooit overheen komen!

BEATE (*met haar fijn glimlachje*). O Harry, kijk toch eens in jezelf! Is dat geen stille wensch van je.... arme, teergevoelige ijdelheid, die niet dūlden kan....

HENRI (*onderbreekt haar ongeduldig*). Stil!

BEATE. Moest je niet wenschen, dat Lotte haar liefde

voor jou overwinnen zal? En voel je niet dat Frank haar later veel meer zal kunnen geven dan jij ooit hebt gedaan? Frank, die even goed en onzelfzuchtig is als zij?

HENRI. O, zooals jij m'n ziel ontleedt!

BEATE. En van de kinderen zul je geen afstand hoeven te doen! Lotte is veel te grootmoedig om je die te onthouden. Je zult ze kunnen zien bij je moeder. Ik weet dat diè al vermoedt wat misschien gebeuren zal, en dat ze daarom nu al tracht de kinderen voor zich te winnen.

HENRI. Je hebt wel alles gedaan om me van haar los te maken.

BEATE (*ziet hem vol aan*). Dat heb ik. En je weet nu wat ik vraag; alles of niets; zij of ik. —

HENRI. Ik weet 't, en ik voel dat 't zoo zijn moet. Alleen.... ik kan je nu geen antwoord geven; een paar dagen moet ik alleen zijn. Ik zal heengaan; ik wil haar en jou niet zien, je begrijpt me, Beate. Daarna zul je van me hooren.... in Amsterdam.

BEATE. Ik begrijp 't. Ga dan nu heen. Ik wil met haar spreken.

HENRI (*bijna snauwend*). Wat wil je haar zeggen?

BEATE. Alleen haar voorbereiden op wat mogelijk gebeuren gaat. (*Hij gaat naar de deur*) (*Plotseling, met een gesmoorden angstkreet*) Harry!

HENRI (*half in wanhoop, half in woede*). Waarom ben je nu angstig? Je wéét immers dat ik niet zonder je kan. Je weet in je hart, wat mijn antwoord zal zijn.

BEATE (*haalt diep adem, zachtjes*). Ja, ik weet 't.... Goddank!

(*Als Henri heen wil gaan, komt Lotte binnen en blijft ontzet staan*).

LOTTE. Beate! (*Dan tot Henri*) Waar ga je naar toe, Hans?

HENRI (*gesmoord*). Even naar de kinderen zien, en dan.... Ik ga heen, naar buiten. Je zult later van me hooren, Lotte. Ik moet een paar dagen alleen zijn. (*Hij maakt een beweging om haar hand te vatten, maar bedwingt zich en gaat haastig heen, diep ontroerd*).

LOTTE (*heel hoog*). Zou je hem niet volgen, Beate?

BEATE (*kalm*). Neen, ik moet met je spreken.

LOTTE. Om me te zeggen, dat je me m'n man en m'n geluk hebt ontroofd?

BEATE (*a. v.*). Dat heb ik niet gedaan. Je hebt ze nooit bezeten. Alleen in je verbeelding.

LOTTE (*diep getroffen, smartelijk*). Oh, dat is niet waar! In den tijd toen hij werkelijk van mij was....!

BEATE (*invallend, met kalmen nadruk, zonder hatelijkheid*). Is hij dat ooit geweest?

LOTTE ooit geweest....?!

BEATE (*a. v.*) (*ieder woord met klem*). Ja, je stelt 't je wel voor, maar 't was niet zoo. Ben je ooit zoo alles en alles voor hem geweest, dat hij niet zonder je kon? Was je z'n vrouwde? De vrouwde van zijn gedachten, z'n droomen en z'n toekomstplannen? Ben je ooit echt z'n vrouw, ik meen z'n geliefde geweest? zóó zijn liefde, dat hij soms dagen, of zelfs maar bij oogenblikken alles om jou vergat, dat niets voor hem bestond dan jij alleen? Zeg, ben je dat alles voor hem geweest?

LOTTE (*stamelend*). Ik,.... ik weet 't niet. Ik had hem lief. Ik heb alles gedaan om hem gelukkig te maken. Ik was zelf zoo gelukkig, vóór je hier kwam.

BEATE (*nu met lichte, medelijdende minachting*). Omdat je blind was en niets eischte voor je zelf. Een andere vrouw zou in jouw plaats doodongelukkig zijn geweest. Denk je soms, dat hij ooit gelukkig is geweest?

LOTTE (*zacht*). Nooit gelukkig?... heeft hij je dat gezegd?

BEATE (*knikt*). Ik merkte 't van het eerste oogenblik af, dat ik hier kwam.

LOTTE (*dof*). Om hem van me af te nemen....

BEATE. Juist. Omdat hij bij mij hoorde en niet bij jou. Arme Lotte. Met al je goedheid en liefde voor hem deed je zelden anders dan hem prikkelen. Je zag nooit den artiest in 'm, alleen den mensch, en dien stelde je op een voetstuk, zóó hoog, (*met 'n glimlachje*) dat ie er zich droevig onzeker

en onbehaaglijk op voelde, en daardoor vernederd. Want Henri, hoe beminlijk en charmant ook, is eenmaal niet....

LOTTE (*valt in de rede, gepijnigd*). Stil. Ik wil het niet hooren. Hij *is* niet klein.

BEATE (*nu met trots*). Hij is groot als artiest. (*Korte stille*).

LOTTE. Waarom zeg je me dit alles?

BEATE. Omdat het noodig is, dat je eindelijk de werkelijkheid eens ziet. Het zal je minder doen lijden, wanneer hij later.... van je heen zal zijn gegaan.

LOTTE. Weg.... met jou!

BEATE. Ja, met mij. Hij wil een paar dagen alleen zijn, om voor zichzelf tot klaarheid te komen, bij wie van ons beiden hij voelt te behooren. Maar ik weet, hij weet het zelf, dat hij nu al gekozen heeft.

LOTTE. En geloof je, dat hij met jou gelukkig zal zijn?

BEATE (*de schouders ophalend*). Gelukkig?! Een soort van geluk dat jij niet begrijpen zoudt, Lotte. *Ik* zal hem emotie en afwisseling geven. We zullen 't wel eens oneens zijn, en flink ook, maar vervelen zal ik hem niet. En ook niet prikkelen, omdat ik hem zie, zooals hij is.

LOTTE. Je schijnt wel heel zeker van zijn besluit....

BEATE. Dat ben ik. En als hij mij gekozen heeft, zul je hem dan zijn vrijheid willen geven?

LOTTE (*bitter*). Heeft hij die soms niet genomen?

BEATE. Ik meen zijn volkomen vrijheid.

LOTTE (*schudt het hoofd, op vasten toon*). Dat nooit. Ik geloof niet in je liefde. Je hebt jezelf alleen lief. Ik heb hem meer en beter liefgehad dan jij ooit kunt doen. En al zal hij nu verliefd op je zijn, ik ben zeker dat er een tijd zal komen, waarin hij terug zal verlangen naar de kinderen en naar.... mij misschien.

BEATE (*met stellige, volkomen zekerheid, krachtig*). En al mócht dat zoo wezen, dan zal hij toch niet van me heengaan, omdat hij me noodig heeft. We hebben een gróót ding samen gemeen, onze eierzucht. En die eierzucht zal ons binden voor het leven. (*zachter nu, na een korte aarzelings*)

En er is ook nog iets. Er zal later, over een half jaar, misschien een nieuwe band zijn, die ons.... *(eindigt niet)*.

LOTTE *(samenschokkend)*. Is dat waar?

BEATE. Hij weet 't nog niet. Ik heb 't hem niet gezegd, omdat ik hem niet dáárdoor aan me wou binden.

LOTTE *(gebroken)*. Ga heen. Geen woord meer. Als het zoo is, als hij dáárom van mij en de kinderen heen zou willen gaan en hij werkelijk niet meer van me zou houden, dan zal ik hem vrij laten. Ik zal 't hem schrijven. Ik kan hem nu niet meer zien. O, gâ dan toch! *(Beate aarzelt even, ziet haar dan medelijdend en toch triumfeerend aan, en gaat snel heen)*.

(Lotte valt, gebroken, bij de tafel neer.)

Gordijn.



BIJLAGE.

Beate Solliciteert.

(Schetsontwerp).

DIENSTBODE (*komt binnen, zegt tot mevrouw*). Daar is 'n juffrouw op de advertentie.

Mevrouw TERVEER. Laat de juffrouw binnen. (*Beate de Pretere komt nu de kamer in; zeer eenvoudig gekleed, zij maakt 'n lieven, schuchteren indruk*).

BEATE (*neigend*). Mevrouw!

Mevrouw TERVEER. U komt op de advertentie naar ik hoor?

BEATE. Ja mevrouw. M'n naam is Beate de Pretere.

Mevrouw TERVEER. Gaat u zitten. (*wil haar 'n bankje geven*).

BEATE (*haastig smeekend*). O, dank u, geef u geen moeite.

Mevrouw TERVEER. Dat is 'n lieve naam; hij klinkt niet Hollandsch.

BEATE. Ik ben ook niet Hollandsch, d. w. z. m'n moeder was van origine 'n Hollandsche, maar m'n vader was Belgisch, ik heb m'n jeugd in Brussel en Antwerpen doorgebracht.

Mevrouw TERVEER (*met 'n glimlach*). U bent er vlug bij, vlug naar me toegekomen, meen ik.

BEATE (*naïef*). Ja, ik was zoo bang, dat anderen me vóór zouden zijn.

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). Hoe zoo? U kende me toch niet?

BEATE (*lief, aarzelend*). Nee, maar ik had.... nogal eens van u gehoord. En u ook 'n paar maal opgemerkt: op straat en op concert; toen had ik dadelijk gedacht: hè, als diè mevrouw me eens noodig had en ik bij hâar zou kunnen komen.

MEVROUW (*a. v.*). Dat klinkt heel vleierend voor me....

BEATE (*verontschuldigend*). Och, zoo meen ik 't niet; maar men heeft eenmaal van die onwillekeurige sympathieën, niet waar?

Mevrouw TERVEER. Zeker.... U is zeker meer in betrekking geweest?

BEATE (*met 'n moeë zucht*). O ja, zoo lang all (*als ze mevrouw ziet glimlachen, ernstig*). Ja, werkelijk, héél lang. U ziet me misschien voor erg jong aan, maar ik ben al 25.

Mevrouw TERVEER. 't Is waar; ik had u niet meer dan 21 gegeven.

BEATE. Dat doen de meesten. Van m'n 17e jaar af heb ik mezelf moeten onderhouden, toen verloor ik m'n beide ouders....

Mevrouw TERVEER. Arm kind, dat was wel hard voor je.

BEATE. Ja, 't wàs wel wat hard, geloof ik. Ik heb wel goeds ondervonden, vooral in 't begin, maar m'n illusies waren vroeger zoo anders. Ik had eerst gehoopt me aan de muziek te kunnen wijden, aan den zang, en dat had ik ook gedaan. Alleen toen m'n vader stierf.... hij kon 't niet helpen, hij was ongelukkig geweest in zaken.... toen bleek er geen geld genoeg te zijn om me er toe in staat te stellen, toen moest ik m'n studies opgeven.

MEVROUW. Dat was zèker heel hard.

BEATE. En daarom.... (*heel verlegen*) o, ik hoop, dat u me niet vrijmoedig zult vinden.... maar.... daarom ook kwam 't me zoo heerlijk voor om bij u te komen. (*haastig met vuur*) Ik wist natuurlijk, dat u de moeder was van den componist en dat uzelf zoo muzikaal was. En 't leek me 'n ideaal toe om bij menschen te wonen, die voor kunst en muziek voelen, *echt* voelen, weet u, niet maar schijn of mode, en waar ik misschien nu en dan eens muziek zou kunnen hooren.

Mevrouw TERVEER. Dat zou je hier zeker. Ik speel zelf piano — 'k ben wel geen eerste, maar toch 'n tamelijk goeie musicienne en m'n zoon speelt werkelijk buitengewoon. —

BEATE (*verlegen*). Ja.... dat weet ik.... ik.... heb wel eens stilletjes geluisterd op 'n Zondag, als ik vrij was en als hij hier 's avonds speelde; vooral 's zomers als 't raam open stond....

Mevrouw TERVEER (*glimlachend*). Zoo, zoo.... En op 't oogenblik, waar bent u nu in betrekking?

BEATE. Bij Baron Ter Haer; daar ben ik gouvernante bij de kinderen; die zijn allerliefst; de jonge kinderen, meen ik.

Mevrouw TERVEER. Bent u er lang geweest?

BEATE. Twee jaar. En ik zou er stellig niet heen zijn gegaan als niet.... Mevrouw is 'n bijzonder lieve, hoogstaande vrouw, en ik weet ook dat 't haar spijt dat ik heen ga, zij begrijpt 't niet....

Mevrouw TERVEER. Maar waarom gaat u dan heen?

BEATE. Och mevrouw, 't is zoo moeilijk om te zeggen, zoo pijnlijk.... 't Is om mijnheer dat ik heenga en ook om den oudsten zoon, de student. Hij is er heel boos om, de baron, en zal zich zeker wel leelijk over me uitlaten, (*heel bitter*) daar ben ik op voorbereid; dat gebeurt meer in zoo'n geval, vooral als 't meisje alleen staat, zonder familie of vrienden om voor haar op te komen en te beschermen. Ik heb er met niemand over gesproken, behalve met m'n eenige vriendin, die ik hier heb, maar o! ik heb er zooveel leelijks ondervonden, zooveel beleedigends en vernederends; — ik kan 't u niet eens zeggen!

Mevrouw TERVEER. Arm kindje, nee, zeg 't maar niet, en wees zeker dat ik er niemand over spreken zal. (*Beate veegt tersluiks haar tranen af*) Ik geloof — dat ik alles wel begrijp.

BEATE. Ik ben dan ook voorbereid, dat ik geen goeie recommandaties zal krijgen; tenzij mevrouw.... och nee, van haar ook niet. Ik kan haar niets zeggen, dat begrijpt u, dat zou te hard, te wreed zijn geweest en zij nam 't me kwalijk, dat ik heenging, terwijl ze altijd zoo goed voor me geweest was; dat leek haar ondankbaar en heel onbe-

grijpelijk. In Antwerpen ben ik jaren lang bij één familie geweest; allerliefste menschen met kinderen; die zouden u zeker goeie getuigen willen geven....

Mevrouw TERVEER. En waarom ben je daar toen heengegaan?

BEATE. Omdat ze.... naar Argentinië gingen en 't was misschien onverstandig van me, maar ik had toen geen moed om mee te gaan. In de eerste jaren hoorde ik dikwijls nog van hen; maar dat is langzamerhand gesleten; dat gaat zoo, niet waar? Ze hebben er 'n druk leven en nieuwe vrienden gekregen. Maar als u wilt, zou ik ze eens kunnen schrijven, met gróót genoegen. (*Alsof haar dit invallt*) Tenzij zij er niet meer zouden wonen; ze schreven me ééns dat ze er over dachten misschien later naar Canada te zullen gaan. — (*nu met overtuiging*) Maar nee, dat zal zeker niet. Dan zouden zij 't me stellig hebben doen weten.

Mevrouw TERVEER. Je zoudt 't kunnen probeeren, hoewel, ik geloof niet dat 't noodig zal zijn.

BEATE. O mevrouw, hoe lief van u dat te zeggen! Ik had al zoo gehoopt — m'n positie is zoo ontzaglijk moeilijk! — als ik maar bij iemand kwam met wat menschenkennis en medegevoel, dat die misschien wel bereid zou zijn me te nemen, zonder getuigen te eischen.... Als u 't zou willen probeeren! En.... beval ik u niet, dan.... och, dan zou ik na drie maanden immers weer heen kunnen gaan; u hoeft u tot niets te binden.

Mevrouw TERVEER (*haar hand vattend*). Zeker, dat is zoo.... Nu, ik geloof niet, dat u u vergist hebt, juffrouw de Pretere; ik durf zeggen: menschenkennis en medegevoel heb ik nogal. — En als m'n man er eender over denkt als ik — ik moet hem natuurlijk nog consulteeren — dan zullen we u heel graag bij ons ontvangen en heb ik alle vertrouwen, dat we tevreden over elkaar zullen zijn en u u hier thuis bij ons zult voelen.

BEATE (*geroerd*). O mevrouw, wat klinkt dat verrukkelijk! Hoe allerliefst van u!

TOONEELSPLEN
 VERSCHENEN IN DE
WERELDBIBLIOTHEEK, NEDERLANDSCHE
BIBLIOTHEEK EN TOONEELBIBLIOTHEEK.

a. NEDERLANDSCHE.

- N. B. INA BOUDIER—BAKKER, 't Hoogste Recht (4 bedrijven).
 Ingen. f 0.20; cart. f 0.30; linnen f 0.40
- N. B. J. F. E. CELLIERS, Liefde en Plig (4 bedrijven).
 Ing. f 0.20; geb. f 0.40
- T. B. SUZE LA CHAPELLE—ROOBOL, Een Boete (3 bedrijven).
 Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. J. EVERTS, De Verleider (1 bedrijf) ... Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. De Derde (1 bedrijf) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Kracht naar Kruis (1 bedrijf).
 Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. ANNA VAN GOGH—KAULBACH, Eigen Haard (4 bedrijven).
 Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Fortuna (4 bedrijven) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. HERM. HEIJERMANS, De Meid (2 bedr.) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Beschuit met Muisjes (3 bedrijv.) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. De Opgaande Zon (4 bedrijven) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Glück Auf! Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Eén Mei Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Nummer Tachtig Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Ashasverus Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Feest Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- N. B. MULTATULI, Vorstenschool (5 bedrijven) 6e druk.
 Ing. f 0.20; cart. f 0.30; linnen f 0.40
- N. B. id. Aleid (2 bedrijven) Ing. f 0.20; cart. f 0.30; linnen f 0.40
- T. B. HERM. C. J. ROELVINK, Freuleken (4 bedrijven).
 Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- N. B. H. ROLAND HOLST—VAN DER SCHALK, De Opstandelingen (3 bedrijven) 2e druk .. Ing. f 0.30; cart. f 0.40; linnen f 0.50
- T. B. WILLEM SCHÜRMANN, Veertig (4 bedr.) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Violiers (4 bedrijven) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Speculanten (1 bedrijf) Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Het dubbele Leven (4 bedrijven) .. Ing. f 0.25; geb. f 0.40
- T. B. id. Paddestoelen Ing. f 0.25; geb. f 0.40

- N. B. J. A. SIMONS—MEES, Tooneelspelen I. (Twee levens-
kringen; Van Hoogten en Vlakten; Zijn Evenbeeld).
Ing. f. 1.25; geb. f. 1.90
- N. B. id. Tooneelspelen II. (Een Moeder; St. Elisabeth; Kasbloem).
Ing. f. 1.25; geb. f. 1.90
- N. B. id. De Veroveraar (5 bedrijven) 2e druk. } Samen
Cart. f. 0.30; linnen f. 0.40 } in keurb.
N. B. id. Atie's Huwelijk (4 bedrijven) 2e druk. } f. 1.—
Cart. f. 0.30; linnen f. 0.40 }
- T. B. id. Voor 't Diner (1889) (1 bedrijf) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- N. B. id. Een Paladijn (4 bedr.) Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- T. B. id. Zijn Evenbeeld (3 bedrijven) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. Een Moeder (4 bedrijven) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. St. Elisabeth (3 bedrijven) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. Van Hoogten en Vlakten (3 bedr.) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- N. B. NICO VAN SUCHTELEN, De Tuin der Droomen.
Ing. f. 0.30; cart. f. 0.40; geb. f. 0.50.
- N. B. J. VAN DEN VONDEËL, Adam in Ballingschap (4 bedr.).
Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- T. B. id. Lucifer (beide met Inl. en Aant. d. L. S.) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. ALBERT DE VRIES, De Zoon; Crediet (Zedespelen in 1 bedr.)
Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. De Nieuwe Directeur (Zedespel in 1 bedrijf).
Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. De Courant; De Journalist(e) (Zedespelen in 1 bedr.).
Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. HENDRIK VAN DER WAL, Nero en Agrippina (3 bedr.).
Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40
- T. B. id. Het Zegefeest (1 bedrijf) Ing. f. 0.25; geb. f. 0.40

b. GRIEKSCHE EN LATIJNSCHE.

- W. B. ARISTOPHANES, De Ridders (Dr. H. C. Muller).
Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- W. B. PLAUTUS, Tweelingbroeders (Prof. v. Herwerden).
Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- W. B. SOPHOCLES, Antigone (Dr. H. C. Muller).
Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- T. B. id. Koning Oedipus (Royaards) Ing. f. 0.25; linnen f. 0.40

c. ENGELSCH.

- W. B. SHAKESPEARE, Coriolanus (Dr. Edw. B. Koster).
Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- W. B. id. Macbeth (idem) Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- W. B. id. Othello (idem) Ing. f. 0.20; cart. f. 0.30; linnen f. 0.40
- T. B. id. Julius Caesar (idem) Ing. f. 0.25; linnen f. 0.40